

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN
KİTAP OKUMA ALIŞKANLIKLARININ DÜZEYİ NEDİR?

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Murat KARADEMİR

İlköğretim Anabilim Dalı
İlköğretim Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı

Tez Danışmanı Prof. Dr. Belkıs GÜRSOY

Temmuz, 2018

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN
KİTAP OKUMA ALIŞKANLIKLARININ DÜZEYİ NEDİR?

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Murat KARADEMİR
(Y1412.260016)

İlköğretim Anabilim Dalı
İlköğretim Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı

Tez Danışmanı Prof. Dr. Belkıs GÜRSOY

Temmuz, 2018

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Yüksek Lisans Tez Onay Belgesi

Enstitümüz İlköğretim Anabilim Dalı İlköğretim Sınıf Öğretmenliği Tezli Yüksek Lisans Programı Y1412.260016 numaralı öğrencisi Murat KARADEMİR'in "İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN KİTAP OKUMA ALIŞKANLIKLARININ DÜZEYİ NEDİR?" adlı tez çalışması Enstitümüz Yönetim Kurulunun 08.06.2018 tarih ve 2018/17 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından *ayb.ü.g.* ile Tezli Yüksek Lisans tezi olarak *ka.kul.* edilmiştir.

Öğretim Üyesi Adı Soyadı

İmzası

Tez Savunma Tarihi :06/07/2018

1)Tez Danışmanı: Prof. Dr. Belkıs GÜRSOY

.....

2) Jüri Üyesi : Dr. Öğretim Üyesi Ali Yiğit KUTLUCA

.....

3) Jüri Üyesi : Dr. Öğretim Üyesi Muhammet Sani ADIGÜZEL

.....

Not: Öğrencinin Tez savunmasında **Başarılı** olması halinde bu form **imzalanacaktır**. Aksi halde geçersizdir.

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Kitap Okuma Alışkanlıklarının Düzeyi Nedir?” adlı çalışmanın, tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Bibliyografya’da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve onurumla beyan ederim. (...../...../20..)

Murat KARADEMİR

ÖNSÖZ

Kendi kendine öğrenebilen, düşünebilen ve harekete geçen robot ile yazılımları kapsayan yapay zekâ teknolojisi, tıbbi ve askeri alanlarda dünyanın geleceğini önemli ölçüde şekillendirecektir. Gelişmiş ülkeler ve bu ülkelerdeki önemli bilişim şirketleri, yapay zekânın günlük yaşamın bir parçası olması için her geçen gün daha fazla çalışıyor ve yatırım yapıyor. Yapay zeka teknolojilerini ilerleten devletin ya da devletlerin, dünyanın geleceğinde çok daha fazla söz sahibi olacağı ve yönlendireceği kesin gibi görünüyor. Ülkemizde bu teknolojileri üretecek bireylerin yetişmesi ve çoğalması için kitap okuma alışkanlığının öğrencilerimize çok iyi bir şekilde kazandırılması gerekmektedir. Bu nedenle çocuklarda kitap okuma sevgisini oluşturmak ve onların kitap okumayı alışkanlık haline getirmelerini sağlamak çok önemlidir. Bundan dolayı bu araştırma ile öğrencilerin kitap okuma alışkanlıklarının düzeyi incelenmiştir.

Kitap okuyan birey; düşünür, fikir üretir, düşündüğünü ifade eder, yanlış bilgi ile doğru bilgiyi ayırt eder. Kitap okumayan bireylerin düşünme fonksiyonları zamanla körelmekte, fikir üretememekte, yetersiz kelime dağarcığı ile iletişim kurmakta zorlanmaktadır. Evrensel değerlerin kazandırılması kişilik ve karakterin gelişmesi, tarih ve kültür şuuru kazanması ancak ve ancak okuyan, bilgiyi seven bireylerin yetişmesiyle mümkün olacaktır. Kitap okumak, çocuklarda zihinsel, duygusal ve sosyal gelişim sürecini çok olumlu yönde etkilemektedir. Her şeyi öğretmenden öğrenme imkanı olmayan eğitim sürecinde; çocuğun kitap okuyarak kendini geliştirmesini sağlamak son derece önem arz etmektedir

Bu çalışmayı İstanbul ilinin Avrupa yakasında gelişigüzel seçilen yedi farklı ilçenin yedi farklı ilkokulunda 806 4. sınıf öğrencisine anket uygulayarak yaptık. Bu çalışmada bize yardımcı olan 4. sınıf öğretmenlerinin tamamına teşekkür ediyorum. Ayrıca tez danışmanlığımı kabul eden Prof. Dr. Belkıs GÜRSOY hocamıza, tezin istatistiksel verilerinin elde edilmesinde yardımlarını esirgemeyen Dr. Sakine GÖÇER ŞAHİN hocamıza teşekkür ediyorum.

Temmuz, 2018

Murat KARADEMİR

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖNSÖZ.....	vii
İÇİNDEKİLER	ix
KISALTMALAR	xi
ÇİZELGE LİSTESİ.....	xiii
ÖZET.....	xvii
ABSTRACT	xix
1. GİRİŞ	1
1.1 Problemin Tanımı.....	1
1.2 Problem Durumu	2
1.3 Problem Cümlesi	4
1.4 Araştırmanın Amacı	4
1.5 Araştırmanın Önemi	5
1.6 Varsayımlar	6
1.7 Sınırlılıklar	6
1.8 Kısaltmalar	6
2. KURAMSAL ÇERÇEVE.....	7
2.1 Kuramsal Çerçeve	7
2.1.1 Okuma nedir?	7
2.1.1.1 Okumanın türleri	9
2.1.1.2 Sesli okuma:	9
2.1.1.3 Sessiz okuma.....	10
2.1.1.4 Okumanın önemi ve işlevi	11
2.1.1.5 Toplumsal önemi/ yararı:	12
2.1.1.6 Bireysel önemi/ yararı:	13
2.1.1.7 Okumanın aşamaları.....	14
2.1.1.8 Okuyucu türleri	18
2.1.2 Okuma alışkanlığı	19
2.1.2.1 Okuma alışkanlığını etkileyen faktörler.....	20
2.1.3 Okuma alışkanlığının kazandırılması.....	22
2.1.3.1 Okuma alışkanlığının kazandırılmasında ailenin rolü.....	22
2.1.3.2 Okuma alışkanlığı kazandırılmasında okul ve öğretmenin rolü	24
2.1.3.3 Okuma alışkanlığının kazandırılmasında kütüphanenin rolü.....	24
3. YÖNTEM.....	27
3.1 Araştırmanın Modeli	27
3.2 Evren	27
3.3 Örneklem	27
3.4 Veri Toplama Araçları	29
3.5 Verilerin Toplanması.....	29
3.6 Verilerin Analizi.....	29
4. BULGULAR	31

4.1 Açık Uçlu Sorular.....	93
5. TARTIŞMA	97
5.1 Öğrencilerin Kitap Okuma Alışkanlıklarına İlişkin Tartışma.....	97
5.2 Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Kitap Okuma Alışkanlıklarına İlişkin Tartışma.....	103
5.3 Öğrencilerin Anne Eğitim Durumlarına Göre Kitap Okuma Alışkanlıklarına İlişkin Tartışma.....	104
5.4 Öğrencilerin Baba Eğitim Durumlarına Göre Kitap Okuma Alışkanlıklarına İlişkin Tartışma.....	105
5.5 Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Düzeylerine Göre Kitap Okuma Alışkanlıklarına İlişkin Tartışma.....	106
5.6 Öğrencilerinin Kardeş Sayılarına Göre Kitap Okuma Alışkanlıklarına İlişkin Tartışma.....	107
6. SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	109
6.1 Sonuçlar.....	109
6.2 Öneriler.....	110
6.2.1 Ailede okuma alışkanlığı kazandırmak için yapılabilecek etkinlikler: ...	110
6.2.2 Okul ve öğretmenlerin çocuca okuma alışkanlığı kazandırmak için yapabilecekleri etkinlikler:	111
KAYNAKLAR.....	113
EKLER.....	117
ÖZGEÇMİŞ.....	139

KISALTMALAR

- EARGED** : Eğitim Araştırma ve Geliştirme Dairesi
PIRLS : Uluslararası Okuma Becerilerinde Gelişim Projesi
IEA : Uluslararası Eğitim Başarılarını Belirleme Kuruluşu

ÇİZELGE LİSTESİ

Sayfa

Çizelge 3.1 : Araştırma Verilerinin Toplandığı Okullar ve Öğrenci Sayıları.....	27
Çizelge 3.2 : Araştırma Katılan Öğrencilerin Yaşadıkları İlçeler ve Dağılımları	28
Çizelge 4.1 : Okuma Alışkanlığını Ölçen Çoktan Seçmeli Sorular İçin Frekans Dağılımı-1.....	31
Çizelge 4.2 : Okuma Alışkanlığını Ölçen Çoktan Seçmeli Sorular İçin Frekans Dağılımı-2.....	33
Çizelge 4.3 : Likert Tipi Sorulara İlişkin Frekans, Yüzde, Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları -1	35
Çizelge 4.4 : Likert Tipi Sorulara İlişkin Frekans, Yüzde, Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları-2	38
Çizelge 4.5 : Cinsiyete Göre Öğrencileri Kitap Okumaya Teşvik Eden Etkenlere İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları	40
Çizelge 4.6 : Cinsiyete Göre Öğrencilerin Okudukları Kitap İçeriği Türüne İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	41
Çizelge 4.7 : Cinsiyete Göre Öğrencilerin Boş Vakitlerinde Yapmaktan Hoşlandıkları Etkinliklere İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	42
Çizelge 4.8 : Cinsiyete Göre Öğrencilerin Elleri Bulunan Bir Miktar Para ile Yapacaklarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları	42
Çizelge 4.9 : Cinsiyete Göre Öğrencilerin Okula Başlamadan Önce Anne-Babanın Kitap Okuma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	43
Çizelge 4.10 : Cinsiyete Göre Öğrencilerin Evlerinde Bir Kitaplık ya da Kitap Köşesi Bulunma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	44
Çizelge 4.11 : Cinsiyete Göre Öğrencilerin Evlerinin Çevresinde Kütüphane Bulunma Durumuna İlişkin İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları	44
Çizelge 4.12 : Cinsiyete Göre Öğrencilerin Evlerine Düzenli Olarak Gazete ve Dergi Alınma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları	45
Çizelge 4.13 : Cinsiyete Göre Öğrencilerin Okumaktan Hoşlandıkları Kitap Türüne İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları	45
Çizelge 4.14 : Cinsiyete Göre Öğrencilerin Kitap Okumalarına Engel Olan Etkenlere İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları	46
Çizelge 4.15 : Cinsiyete Göre Anne-Babaların Öğrencilere Kitap Alma Amaçlarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları	47
Çizelge 4.16 : Cinsiyete Göre Kütüphanelerden Yararlanma Amaçlarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları	48
Çizelge 4.17 : Anne Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Boş Vakitlerinde Yapmaktan Hoşlandıkları Etkinliklere İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları	48
Çizelge 4.18 : Anne Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Elleri Bulunan Bir Miktar Para ile Yapacaklarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları	49

Çizelge 4.19: Anne Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Anne-Babalarının Okula Başlamadan Önce Kitap Okuma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları	50
Çizelge 4.20: Anne Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Evlerinde Kitaplık ya da Kitap Köşesi Bulunma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları ...	51
Çizelge 4.21: Anne Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Evlerinin Çevresinde Kütüphane Bulunma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları	52
Çizelge 4.22: Anne Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Evlerine Düzenli Olarak Günlük Gazete ve Dergi Alınma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları	52
Çizelge 4.23: Anne Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Okumaktan Hoşlandığı Kitap Türüne İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları	53
Çizelge 4.24: Anne Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Okudukları Kitap İçeriğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	54
Çizelge 4.25: Anne Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Okudukları Kitap İçeriğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	55
Çizelge 4.26: Anne Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Kitap Okumalarına Engel Olan Etkenlere İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları	56
Çizelge 4.27: Anne Eğitim Düzeyine Göre Anne-Babaların Çocuklarına Kitap Alma Sebeplerine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	57
Çizelge 4.28: Anne Eğitim Düzeylerine Göre Öğrencilerin Kütüphanelerden Yararlanma Amaçlarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları	58
Çizelge 4.29: Baba Eğitim Düzeylerine Göre Öğrencilerin Boş Vakitlerinde Yapmaktan Hoşlandıkları Etkinliklere İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları	59
Çizelge 4.30: Baba Eğitim Düzeylerine Göre Öğrencilerin Ellerinde Bulunan Bir Miktar Para ile Yapacaklarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	60
Çizelge 4.31: Baba Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Baba-Babalarının Okula Başlamadan Önce Kitap Okuma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları	61
Çizelge 4.32: Baba Eğitim Düzeylerine Göre Öğrencilerin Evlerinde Kitaplık ya da Kitap Köşesi Bulunma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları ...	62
Çizelge 4.33: Baba Eğitim Düzeylerine Göre Öğrencilerin Evlerinin Çevresinde Kütüphane Bulunma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları	62
Çizelge 4.34: Baba Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Evlerine Düzenli Olarak Günlük Gazete ve Dergi Alınma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları	63
Çizelge 4.35: Baba Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Okumaktan Hoşlandığı Kitap Türüne İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları	64
Çizelge 4.36: Baba Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Okudukları Kitap İçeriğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	65
Çizelge 4.37: Baba Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Okudukları Kitap İçeriğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	66
Çizelge 4.38: Baba Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Kitap Okumalarına Engel Olan Etkenlere İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları	67
Çizelge 4.39: Baba Eğitim Düzeyine Göre Anne-Babaların Çocuklarına Kitap Alma Sebeplerine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	68
Çizelge 4.40: Baba Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Kütüphanelerden Yararlanma Amaçlarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları	69

Çizelge 4.41: Gelir Düzeyine Göre Öğrencilerin Boş Vakitlerinde Yapmaktan Hoşlandıkları Etkinliklere İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	70
Çizelge 4.42: Gelir Düzeyine Göre Öğrencilerin Ellerinde Bulunan Bir Miktar Paralel Yapacaklarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları	71
Çizelge 4.43: Gelir Düzeyine Göre Öğrencilerin Anne-Babalarının Okula Başlamadan Önce Kitap Okuma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	72
Çizelge 4.44: Gelir Düzeyine Göre Öğrencilerin Evlerinde Kitaplık ya da Kitap Köşesi Bulunma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	72
Çizelge 4.45: Gelir Düzeyine Göre Öğrencilerin Evlerinin Çevresinde Kütüphane Bulunma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	73
Çizelge 4.46: Gelir Düzeyine Göre Öğrencilerin Evlerine Düzenli Olarak Günlük Gazete ve Dergi Alınma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları	74
Çizelge 4.47: Gelir Düzeyine Göre Öğrencilerin Okumaktan Hoşlandığı Kitap Türüne İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	75
Çizelge 4.48: Gelir Düzeyine Göre Öğrencilerin Okudukları Kitap İçeriğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	76
Çizelge 4.49: Gelir Düzeyine Göre Öğrencileri Kitap Okumaya Teşvik Eden Etkenlere İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları	77
Çizelge 4.50: Gelir Düzeyine Göre Öğrencilerin Kitap Okumalarına Engel Olan Etkenlere İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları	78
Çizelge 4.51: Gelir Düzeyine Göre Anne-Babaların Öğrencilere Kitap Alma Amaçlarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	79
Çizelge 4.52: Kardeş Sayısına Göre Öğrencilerin Boş Vakitlerinde Yapmaktan Hoşlandıkları Etkinliklere İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	80
Çizelge 4.53: Kardeş Sayısına Göre Öğrencilerin Ellerinde Bulunan Bir Miktar Paralel Yapacaklarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları	81
Çizelge 4.54: Kardeş Sayısına Göre Öğrencilerin Anne-Babalarının Okula Başlamadan Önce Kitap Okuma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	82
Çizelge 4.55: Kardeş Sayısına Göre Öğrencilerin Evlerinde Kitaplık ya da Kitap Köşesi Bulunma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	82
Çizelge 4.56: Kardeş Sayısına Göre Öğrencilerin Evlerinin Çevresinde Kütüphane Bulunma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	83
Çizelge 4.57: Kardeş Sayısına Göre Öğrencilerin Evlerine Düzenli Olarak Günlük Gazete ve Dergi Alınma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları	84
Çizelge 4.58: Kardeş Sayısına Göre Öğrencilerin Okumaktan Hoşlandığı Kitap Türüne İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	85
Çizelge 4.59: Kardeş Sayısına Göre Öğrencilerin Okudukları Kitap İçeriğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	86
Çizelge 4.60: Kardeş Sayısına Göre Öğrencileri Kitap Okumaya Teşvik Eden Etkenlere İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları	87
Çizelge 4.61: Kardeş Sayısına Göre Öğrencilerin Kitap Okumalarına Engel Olan Etkenlere İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları	88
Çizelge 4.62: Kardeş Sayısına Göre Anne-Babaların Öğrencilere Kitap Alma Amaçlarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	89
Çizelge 4.63: Kardeş Sayısına Göre Okuma Alışkanlığını Ölçen Çoktan Seçmeli Sorular-1' den Alınan Puanlar için ANOVA Testi Sonuçları	90
Çizelge 4.64: Sayısına Göre Okuma Alışkanlığını Ölçen Çoktan Seçmeli Sorular-2' den Alınan Puanlar için ANOVA Testi Sonuçları	90

Çizelge 4.65: Cinsiyete Göre Okuma Alışkanlığını Ölçen Çoktan Seçmeli Sorular-1’ den Alınan Puanlar için t Testi Testi Sonuçları	90
Çizelge 4.66: Cinsiyete Göre Okuma Alışkanlığını Ölçen Çoktan Seçmeli Sorular-2’den Alınan Puanlar için t Testi Testi Sonuçları.....	91
Çizelge 4.67: Anne Eğitim Durumuna Göre Okuma Alışkanlığını Ölçen Çoktan Seçmeli Sorular-1’den Alınan Puanlar için ANOVA Testi Sonuçları	91
Çizelge 4.68: Anne Eğitim Durumuna Göre Okuma Alışkanlığını Ölçen Çoktan Seçmeli Sorular-2’ den Alınan Puanlar için ANOVA Testi Sonuçları	91
Çizelge 4.69: Baba Eğitim Durumuna Göre Okuma Alışkanlığını Ölçen Çoktan Seçmeli Sorular-1’ den Alınan Puanlar için ANOVA Testi Sonuçları	92
Çizelge 4.70: Baba Eğitim Durumuna Göre Okuma Alışkanlığını Ölçen Çoktan Seçmeli Sorular-2’ den Alınan Puanlar için ANOVA Testi Sonuçları	92
Çizelge 4.71: Gelir Durumuna Göre Okuma Alışkanlığını Ölçen Çoktan Seçmeli Sorular-1’den Alınan Puanlar için ANOVA Testi Sonuçları	92
Çizelge 4.72: Gelir Durumuna Göre Okuma Alışkanlığını Ölçen Çoktan Seçmeli Sorular-2’den Alınan Puanlar için ANOVA Testi Sonuçları	93
Çizelge 4.73: Cinsiyete Göre Öğrencileri Kitap Okumaya Teşvik Eden Etkenlere İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	94
Çizelge 4.74: Cinsiyete Göre Öğrencilerin Okudukları Kitap İçeriği Türüne İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	95
Çizelge 4.75: Öğrencilerin 1 Yılda Okudukları Kitap Sayılarının Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	96

İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN KİTAP OKUMA ALİŞKANLIKLARININ DÜZEYİ NEDİR?

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, 2015-2016 öğretim yılında İstanbul ilinin Avrupa yakasında bulunan ilkokullardan rastgele bir şekilde seçilen ilkokullarının 4. sınıf öğrencilerinin kitap okuma alışkanlıklarını incelemektir. Araştırmada 806 öğrencinin kitap okuma alışkanlıkları üzerinde; cinsiyet farklılığı, anne ve babanın öğrenim durumu, ailenin sosyoekonomik durumu ve kardeş sayısının etkileri analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda elde edilen bulgular şöyle özetlenebilir: Kız öğrenciler erkek öğrencilere göre daha çok kitap okumaktadırlar. Annenin eğitim düzeyinin öğrencilerin kitap okuma alışkanlığını etkileme oranı babaya göre daha yüksektir. Ailenin gelir düzeyi arttıkça öğrencilerin kitap okuma alışkanlık düzeyleri de artmaktadır. Buna karşılık özel okulda eğitim alan öğrenciler ile merkez okulda eğitim alan öğrencilerin kitap okuma alışkanlığı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Ayrıca öğrencilerin kardeş sayılarına göre inceleme yapıldığında okuma alışkanlıkları önemli bir şekilde farklılık göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Anne Eğitim Düzeyi, Okumanın Aşamaları, Okuma Alışkanlığı, Sessiz Okuma, Aile Gelir Düzeyi*

WHAT IS THE LEVEL OF READING HABITS OF 4TH GRADE STUDENTS OF ELEMENTARY SCHOOL?

ABSTRACT

This study investigates the reading habits of 4th grade primary school students of the 2015 – 2016 education year randomly chosen from primary schools in the European district of İstanbul. The effects of gender differences, educational level of parents and the family's socio-economic structure on the reading habits of 806 students is analysed in the research. The outcome of the research can be summarized as follows: Female students tend to read more than their male counterparts. The effect of the mothers' level of education on the reading habits is higher than the fathers'. The level of reading rises with the level of family income. However there are no significant differences in the level of reading between central state and private school students. Additionally, while investigating with regard to number of student's brother and/ or sister the reading habits significantly differ.

Keywords: *Maternal education level, reading phases, reading habit, quiet reading, family income level*

1. GİRİŞ

1.1 Problemin Tanımı

İnsanoğlunun ilk çağlardan beri birlikte yaşama temayülleri onların kendi aralarında iletişim içinde olmalarını zorunlu kılmıştır. İletişim kurmada en etkili yol da tartışmasız dil olmuştur. İnsanlar dil sayesinde duygularını, düşüncelerini ve birikimlerini gelecek nesillere aktarırlar. Ayrıca dil bireyleri toplumsallaştırır ve toplumları da milletleştirir. İnsanlar yalnız dil ile düşünür, dil ile düşüncelerini ifade edebilirler. Dil sayesinde kendilerine ait tarih, kültür ve sanat varlıklarını oluştururlar.

Dil, insan oğlunun dünyadaki yerini ve değerini belirleyen en önemli etkenlerden biridir diyebiliriz. Çünkü dil, düşünce gibi, insanı insan yapan niteliklerden biridir. Bireyin duygularını, düşüncelerini, isteklerini, arzularını, açığa çıkarmasına, bir toplum içerisinde yaşamını sürdürmesine olanak sağlar. (Aksan, 1995, 11).

Toplumsal yaşantımızın olmazsa olmazı olan dilimizi geliştirmek ancak ana dilimize sahip çıkmakla mümkün olacaktır. Bunu da ancak bol bol kitap okuyarak sağlayabiliriz.

Aynı zamanda dil, düşünme ve iletişim aracıdır. İnsanlığın kültür birikimini, kültür dokusunu aktaran en önemli araçtır. Bir ulusun bireylerini kaynaştıran duygu ve düşünce bağıdır. Bireyin, düşünce ve duygu yapısını oluşturan, düzenleyen ve biçimlendiren unsur da dildir. (Sever, 1997).

Ana dilimizi en etkili ve doğru bir şekilde kullanabilmemiz, duygu ve düşüncelerimizi hem yazılı hem sözlü olarak ifade edebilmemiz için dil eğitimine gereken önemin verilmesiyle mümkün olacaktır. Dil eğitiminin esas amacı bireyin okuma, yazma, konuşma ve dinleme gibi dört temel dil becerisini kazanmasıyla mümkün olacaktır. Bireye bu becerileri kazandırmak ancak Türkçe derslerinin etkin olmasıyla mümkün olacaktır.

İlköğretim okullarında Türkçe dersinde kazandırılmaya başlanan bu becerilerle doğru ve hızlı okuyabilen, okuduğunu anlayabilen, sözcük dağarcığı geniş, dili sözlü ve yazılı olarak iyi kullanabilen öğrencilerin diğer derslerde başarı gösterme olasılığı da yüksek olur. (MEB,2005). Bireyin okuduğunu doğru anlayabilmesi, anladığını doğru ifade edebilmesi için ilkokul dördüncü sınıfa kadar çok iyi bir çalışma yapılması kaçınılmaz görünmektedir.

Öyle ki, öğrencilerin okulla tanıştıklarında ilk öğrendikleri becerilerden biri ve en önemlisi okumadır. Öğrencinin okuma becerisi kazanması gerek ilköğretimde gerekse daha sonraki öğrenim hayatında kendine gerekli olacak, hatta sadece Türkçe derslerinde değil, matematik, hayat bilgisi, sosyal bilgiler ve fen ve teknoloji dersleri gibi diğer derslerde de öğrencinin başarısına yön verecek belirleyici bir faktördür. Kısacası okuma, eğitimin tüm basamaklarının bel kemiğini oluşturmaktadır (Calp, 2005; Öz, 2003; Sever, 2004).

Bireyin okumayı öğrendikten sonra bu eylemi istendik bir hale getirmesi ancak kitap okuma alışkanlığının kazandırılmasıyla mümkün olacaktır. Bireye okuma alışkanlığının 8-13 yaşları arasında kazandırılması son derece önem arz etmektedir. Bireyin erken yaşlarda okuma alışkanlığı kazanması bireyin yaratıcı zekasının, dinleme, anlama ve konuşma yeteneğinin gelişmesine çok önemli katkı sağlayacaktır. Yani birey ileride çok daha bilinçli, çağdaş düşünceye sahip, bilimi kendisine rehber edinen bir kişi olacaktır.

1.2 Problem Durumu

Bireyin ailesinde ve çevresinde kazanmış olduğu anadil yeteneğini okuldaki eğitimle birleştirerek geliştirmesi ancak okuldaki Türkçe derslerinin nitelikli işlenmesiyle mümkün olacaktır.

Anadili; insanın doğup büyüdüğü aile ve soyca bağlı bulunduğu toplum çevresinden öğrendiği, bilinçaltına inen ve kişilerle toplum arasındaki ilişkilerde en güçlü bağı oluşturan dildir. (Korkmaz, 1992,8).

Türkçe dersinin kazandırması gereken en önemli beceriler; anlamaya yönelik okuma becerisi, dinleme ve anlatımı sağlayacak olan yazma ve konuşma becerileridir. Bu dört beceriden en önemlisi kuşkusuz okumadır.

Türkçe eğitiminin vazgeçilmez bir parçası olan okuma; Ön bilgilerin kullanıldığı, yazar ve okuyucu arasındaki etkili iletişime dayalı, uygun bir

yöntem ve amaç doğrultusunda, düzenli bir ortamda gerçekleştirilen anlam kurma sürecidir (Akyol, 2005:1).

Okuma eylemi bireyin kendi gelişimini sağlaması açısından çok önem arz etmektedir. Birey sadece derslerle ilgili değil ders dışı da okuyarak kendi gelişimini sağlar. Genel bir tanımla okuma ; Ruhsal bir çalışma sistemi ile harekete geçirilmiş ve okuyucu amaçlarıyla bir düzen içinde bütünleştirilen, karmaşık bir hiyerarşinin birbirine geçişiyle oluşan bir takım alt faktörler tarafından desteklenen, simgesel anlamlandırmanın görsel-işitsel-söze dayalı işlem becerisidir (Kimmel ve Segel, 1983).

Okumadaki amaç sadece bireylerin okuryazar olmalarını sağlamak değildir. Amaç bireylere farklı alanlarda araştırma ve bilgilenmeye yönelik okuma alışkanlık becerisini kazandırmaktır.

İlköğretimden yükseköğretime bütün izlencelerin amaca yönelmesi, bilgi alanı ne olursa olsun, eleştirici, irdeleyici bir okuma alışkanlığını, anadilinin bütün iletişim esnekleriyle donatılarak bilinçlere yerleştirilmesi gerekir. Yoksa toplumun her kesiminde olduğu gibi, önemli görev çevrelerinde de okumayan sözde aydınlardan, politikacılardan, askerlerden, yargıçlardan, öğretmenlerden, sözde bilim adamlarından geçilmez olur (Özdemir, 1990).

Bireylere okuma alışkanlığı kazandırmak ancak örgün eğitim sistemiyle mümkün olmaktadır. Özellikle 8-13 yaş dönemi çok çok önemlidir. Bu dönemde kazanılan okuma alışkanlığı bireyin geleceğini çok olumlu bir şekilde etkileyecektir. Okuma alışkanlığının bireylere kazandırılması ülkelerin gelişmesinde çok önemli bir etkiye sahiptir.

Okuma, toplumsal yaşamın gerekliliklerinden biri durumundadır. Bireyin entelektüel gelişiminin temelini oluşturan okuma, bir anlamda toplumsal bir güç niteliği almıştır. Bireyin anlama gücünü geliştiren, bilgi dağarcığını zenginleştiren okuma, öğrenmenin de temel aracıdır (Gönen, 2004:2).

Gelişmiş ülkelerin okuma alışkanlığıyla ilgili sorunlarını biran önce ciddi bir biçimde önemseyerek çözmeye çalışmaları okuma alışkanlığının toplumlar açısından ne kadar önemli olduğunu ortaya koymaktadır.

Ne yazık ki uluslararası düzeyde yapılan Uluslararası Okuma Becerilerinde Gelişim Projesi (PIRLS)” sonuçları okuma alışkanlığı ananında ülke olarak zayıf maalesef olduğumuzu ortaya koymaktadır.

Uluslararası Eğitim Başarılarını Belirleme Kuruluşu (IEA) tarafından 2001 yılında ‘‘Uluslararası Okuma Becerilerinde Gelişim Projesi (PIRLS)’’ ile Türkiye’nin de aralarında olduğu 35 ülkede İlköğretim 4. Sınıf (9 yaş) öğrencilerinin okuma becerileri düzeyi ve zaman içerisindeki gelişimi incelenmiştir. PIRLS sonuçlarına göre Türkiye’de dördüncü sınıf öğrencileri 35 ülke arasında 28. olmuştur. Türkiye’nin puanı uluslar arası ortalamadan 51 puan daha düşüktür. En yüksek puana sahip ülke İsveç’tir. Türkiye’den daha kötü durumda olan ülkeler arasında Makedonya, Kolombiya, Arjantin, İran ve Fas bulunmaktadır. Ortalamanın altında bir başarı gösteren Türkiye, bilgiyi elde etme ve kullanma sorularında okuma deneyimi sorularına göre daha başarılıdır. Okuma becerileri alt, orta, üst ve üst %10 olarak dört dilime ayrılmıştır. PIRLS 2001’de değişik dilimlere ait verilen 24 örnek sorunun hepsinde Türkiye, Uluslararası Ortalamanın Belirgin Derecede Aşağısında Ülkeler listesinde yer almaktadır (Pirls, 2001).

Birtakım ülkelerin okuma alışkanlığı kazanmalarının gelişmişlik düzeyleri ile doğrudan ilgili olduğu da görülmektedir. Türkiye’de okur yazarlığın bu gelişmelere etkisi sınırlı düzeyde görülmektedir. Bu durumun ezberci eğitim sisteminden kaynaklandığı açıktır. Diğer taraftan, ülkemizdeki okullarda Türkçe ders programları 1950 yılına kadar yazı dilinin önemi üzerinde durulurken, son zamanlarda yazı dilinin önemli olduğu anlaşılacakla birlikte okumanın da ne kadar önemli olduğu belirtilmiş ama okumaya gerekli önem verilmemiştir.

1.3 Problem Cümlesi

İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin kitap okuma alışkanlıklarının düzeyi nedir?

1.4 Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin kitap okuma alışkanlık düzeylerini tespit etmek ve buna bağlı öneriler getirmektir.

Bu amaç kapsamında şu sorulara yanıtlar aranmıştır:

- İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin kitap okuma alışkanlıkları nasıldır?

- İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin, cinsiyetlerine göre kitap okuma alışkanlıkları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin anne eğitim durumlarına göre kitap okuma alışkanlıkları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin baba eğitim durumlarına göre kitap okuma alışkanlıkları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin, ailelerin gelir düzeylerine göre kitap okuma alışkanlıkları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin kardeş sayılarına göre kitap okuma alışkanlıkları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.5 Araştırmanın Önemi

Okuma, toplumsal yaşamın olmazsa olmazlarından biridir. İnsanın entelektüel gelişiminin temeli olan okuma, teknolojinin gelişmesiyle daha da önemli bir niteliğe kavuşmuştur. Bireyin içinde bulunduğu toplumla sağlıklı ilişkiler kurabilmesi açısından okumanın gücü tartışılmazdır. Bireyin anlama yeteneğini geliştiren, bilgi düzeyinin de zenginleşmesini sağlayan okuma aynı zamanda öğrenmenin de temel araçlarından birisidir diyebiliriz. Kısaca okuma, bireysel anlamda gelişmiş bir kişiliğin, toplumsal anlamda da verimli bir ekonomi, demokratik bir yaşam ve sağlıklı bir toplumun en önemli şartlarından biridir (Devrimci, 1993:5).

Kitap okuma becerisi, ancak ve ancak kitap okuma alışkanlığının kazandırılmasıyla mümkün olacaktır. Bu da Türkçe derslerinde uygulanacak doğru yöntemlerle mümkün olacağı açık ve net olarak görülmüştür.

Okuma yeteneği arttıkça, özsaygı da artmaktadır. Bu yüzden öğrencilerin okuma becerilerinin geliştirilmesi, eğitimin her kademesinde önemli bir hedef olarak düşünülmüştür(Townsend,2002:8). Okuma alışkanlığının kazandırılması bireyin toplumsal ve ekonomik yaşantısını doğrudan olumlu yönde etkilemesi bir gerçektir. Okuma alışkanlığı, gerek bireysel ve gerekse toplumsal düzeyde çözümlenmesi gereken, çözümlenmediği durumda, birçok sorunun kaynağı olan önemli bir sorundur (Yılmaz, 1993:21).

Bu araştırma; İlkokul 4. Sınıf öğrencilerinin kitap okuma alışkanlık düzeylerinin; bireylerin cinsiyetlerine, anne ve baba eğitim durumlarına, anne ve babanın gelir düzeylerine, bireylerin kardeş sayılarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini ortaya koyması bakımından ilerideki yıllarda yapılacak yeni araştırmalara kaynak teşkil etmesi ve kitap okuma alışkanlık düzeyinin geliştirilmesi açısından büyük önem taşıyacaktır.

1.6 Varsayımlar

Araştırmada aşağıdaki temel varsayımlardan hareket edilmiştir:

- Araştırmada kullanılan anket ölçülmek istenen değişkenleri ölçebilecek niteliktedir.
- Araştırmaya katılan öğrenciler, sorulara samimi ve güvenilir cevaplar vermişlerdir.

1.7 Sınırlılıklar

Araştırma, İstanbul ilinde Avrupa yakasında 2015–2016 öğretim yılında rastgele yöntemiyle belirlenen ilkokullarının 4. sınıf öğrencileriyle sınırlandırılmıştır.

1.8 Kısaltmalar

EARGED : Eğitim Araştırma ve Geliştirme Dairesi

PIRLS: Uluslararası Okuma Becerilerinde Gelişim Projesi

IEA : Uluslararası Eğitim Başarılarını Belirleme Kuruluşu

2. KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde, araştırma konusuyla ilgili olarak kuramsal çerçeveye yer verilmiştir.

2.1 Kuramsal Çerçeve

2.1.1 Okuma nedir?

Okuma kavramı çeşitli açılardan tanımlanmaktadır. Yapılan her tanımın bulunduğu ortak nokta kitap okumanın zihnin gelişmesine çok büyük katkısı olan sistemli bir beyinsel işlem olduğuna ilişkindir.

Okuma, görme, algılama, dikkat, hatırlama, anlamlandırma, yorumlama, sentez ve çözümlene gibi farklı zihinsel işlemlerin bir arada gerçekleştiği; insanın kendisini, çevresini ve dünyayı tanımak için bilgi ve kültür kazanmasında ve eleştirel bilince ulaşmasında rol oynayan çok önemli bir eğitim aracı ve dil becerisidir (Coşkun, 2002-a: 41-51).

Okumada en önemli husus anlamadır. İyi bir okuma faaliyeti, verilmek istenen mesajın doğru anlaşılmasıyla gerçekleştirilir. Okuma edimi, baştan sona, önümüzdeki metni okuma, yaşantımızın geçmişi, şimdisi, geleceği arasında bir etkileşimdir (Göktürk,1997:132). Buna göre, gerek bugünün ve gerekse geleceğin becerilerinin kazanılması okuma ile mümkündür.

Okuma, gözlerin ve beş duyu organının çeşitli hareketlerinden ve zihnin anlamı kavrama becerisinden meydana gelen karmaşık bir faaliyettir (Aytaş, 2003:155). Okuma, sadece yazının okunup anlamlandırılması işi de değildir aynı zamanda dünyada ki bütün olup bitenlerin birbirleriyle ilişkilendirilerek anlamlandırılması işidir de diyebiliriz. Okuma yalnızca, yazılı sözcüğün ya da dilin kodunu çözmeyi içermez; o daha çok dünyaya ilişkin bilginin önünde gider ve onunla iç içe geçmiştir (Freire ve Macedo,1998:72). Bireyin kendisinden veya çevresinden haberdar olabilmesi için her yaşta ve her zaman okumasının önemi tartışılmazdır. Okuma, insanın kendisinden ve çevresinden haberdar

olması, okuduğunu anlamak koşulu ile hangi yaşta olursa olsun yakın çevresi dışındaki dünya ile ilişki kurmasıdır (Alpay, 1991:120).

Okuma eylemi, çeşitli gelişim aşamalardan geçerek zihinde karmaşık bir süreç halini almaktadır. Bu süreç sembollerin tanındığı ve algılandığı bir süreçle devam eder. Bu sembollerin zihinsel kavramlara dönüştürülmesi ile süreç tamamlanmış olur.

Zihinsel kavramlara dönüştürülen sembollerin içerdiği anlamlar, mesajlar ise bireyin zihninde “düşünme” olayını başlatır. Böylelikle okuma eylemi ile gerçekleştirilen görsel imgelerin algılanarak zihinde canlandırılması ve buna bağlı olarak da düşünme sürecinin başlaması, bu düşünme ile de, ya okunan eserden etkilenme, davranışlarda değişme ve gelişme gösterme, ya da okunan metni eleştirerek beğenilmeyen noktaların açıklanması yoluna gidilir (Gürcan, 1999:17).

Okuma eylemi sonunda beyindeki sinir hücrelerinin birbirleriyle en üst düzeyde iletişim kurmasının sağlanması okuma eyleminin başarılı olduğu anlamına gelir.

Okuma kavramı yedi evrede incelenebilir:

- Tanıma: Okuyucu, ilk olarak bazı bilgileri alfabeyi tanıyarak başlar. Bu ise okumanın hemen hemen fiziksel yanını oluşturmaktadır.
- Sindirme: Fiziksel olarak ışık ışınları sözcüklerin üzerine düştüğünde, göz bu birimleri alır, optik sinirler aracılığı ile beyne ulaştırır.
- Geçişli bütünleştirme: Sözcükler arasındaki ilgiyi kavrayıp bir bütün elde ederek anlam oluşturur.(cümle)
- Saklama ve koruma: Temeli bilginin depolanmasıdır. Depolama ise başlı başına bir sorundur. Genel olarak pek çok okuyucu sınav ya da başka nedenlerden dolayı, bilgileri kısa süre içinde depolarlar. Ama depolama yeterli değildir. Kalıcı olması için sağlamlaştırılması gerekir. Bunun için kısa aralıklarla yinelenmelidir.
- Anımsama: Öğrenilen bir bilgiyi depolandığı yerden “bellek” bulup çıkarmak ve gerektiği yerde kullanmaktır.
- İletişim: Öğrenilen bilginin tümünün ya da gerekli bölümünün alış- veriş yaparak kullanılmasıdır (Kayalan, 2002:20-21).

İnsanlarda okuma arzusu, okumanın insan yaşamının bir parçası olduğunu göstererek, eğitim ve öğretim programlarını okuma arzusu uyandıracak biçimde düzenleyerek ortaya çıkacaktır.

Anderson ve arkadaşlarına göre üretime dönük bir okumanın gerçekleşmesinde araştırmalara dayalı olarak ortaya konulan beş temel prensibe dikkat edilmelidir:

- Okuma anlam kurma sürecidir.
- Okuma akıcı olmalıdır.
- Okuma stratejik olmalıdır.
- Çocuk okumaya güdülenmelidir.
- Okuma hayat boyu devam etmelidir (Akt. Akyol, 2005:4).

Birey, eğitim ve öğretim yaşantısı içinde öğrendiklerinin büyük bir çoğunluğunu okuma eylemi yoluyla edinmiştir. Okuma eylemi, hala öğrenmede en etkili yöntem olarak geçerliliğini sürdürmektedir.

2.1.1.1 Okumanın türleri

Kitap okuma eylemi, bireyin amaçlarına, içinde bulunduğu psikolojik ve toplumsal durumlara ve serbest zamanına göre farklılık göstermektedir.

2.1.1.2 Sesli okuma:

Sesli okuma eylemi, herhangi bir metnin etkili ses tonuyla diğer bireylerin duyulabileceği ve haz alarak dinleyebileceği nitelikte akıcı bir şekilde okunmasıdır. Dickinson ve Smith'e göre sesli okuma, çocuğun anlama ve kelime hazinesinin gelişmesini, cümle yapısı hakkında fikirler edinmesini ve nihayetinde de tecrübelerinin zenginleşmesini sağlar (Akt. Akyol, 2005:15).

Sesli okuma becerisinin geliştirilmesi için özellikle ilkökul birinci, ikinci ve üçüncü sınıflarda çok önemli çalışmaların yapılması gerekmektedir. Ancak sesli okuma eylemi okuma hızını ve okuduğunu anlama düzeyini düşürdüğünden dolayı ilkökul üçüncü sınıftan başlayarak aşama aşama azaltılma yoluna gidilmelidir.

Öğrencilere uygulanacak sesli okuma alıştırmalarında miktarın ne kadar olacağı konusunda öğretmenin sınıf düzeyinde bir oran bulması gerekmektedir. Sınıfların ve öğrencilerin kapasiteleri değişkenlik gösterdiğinden, bunu tespit edebilecek en ideal kişi

sınıf öğretmeni olacaktır. Öğretmenler, sınıflarında sesli ve sessiz okuma alıştırmaları arasında iyi bir denge kurmalı, ne öğrenciye fazla sesli okuma örnekleri okutarak onların ileriki yaşantılarında okuma yavaşlığı ve yanlışlığı yaratmalı, ne de fazla sessiz okuma örnekleri ile öğrencilerin yazınsal türlerden gerektiğince faydalanmalarına engel olmalıdırlar (Gürcan, 1999:17).

Sesli okuma eyleminde esas amaç, metnin doğru okunması ve konuşmanın bütün özelliklerini yansıtabilecek bir şekilde seslendirilmenin yapılmasıdır. Diksiyon, vurgulama, etkili okuma ve okuduğunu anlamlandırarak seslendirilmesi ayrıca önemlidir.

Sesli okuma çalışmalarına ilkokulun birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıflarında yoğun bir şekilde önem verilmekle birlikte ilköğretim beşinci ve altıncı sınıflarda oransal olarak üçte bir oranına kadar düşürülmeli, yedinci ve sekizinci sınıflarda ise üçte bir oranı daha da düşürülmelidir.

2.1.1.3 Sessiz okuma

Bu tür okuma eylemi dudak ve gırtlakta seslendirmeye gitmeden sadece gözle gerçekleştirilen bir okuma şeklidir. Sessiz okuma eyleminde bireyin baş ve gövdesi herhangi bir şekilde hareket halinde olmaz. Herhangi bir şekilde seslendirme olmadığından okumada sadece görsel ve zihinsel algılama söz konusu olmaktadır.

Araştırmalar sessiz okumada anlayışın daha iyi olduğunu ispatladığından, bir okuma işlemine başlamadan önce sessiz okuma uygulaması yapmak büyük önem taşır. Böylece çocuklar birisinin okuması ve diğerlerinin dinlemesi sırasında olduğundan daha faal bir biçimde çalışabilirler. Sessiz okuma bireysel okuma eğitiminin temelidir (Bamberger, 1990:12).

Sessiz okuma eyleminde bireyin bütün dikkati okuduğu metin üzerinde olduğundan dolayı algılama ve anlamada başarı daha yüksek olacaktır.

Sessiz okuma anlamı çok çabuk algılama ve kavrama olanağı sağlar. Sessiz okuma becerisi, sesli okumanın gerçekleşmesinden sonra kazanılması gereken bir beceridir. O nedenle de sessiz okuma öğretimine ikinci sınıftan itibaren başlanır. Ancak, gerekli temel alışkanlık ve becerileri kazanmak bakımından, zamanı ve yeri geldikçe ve çocuklar serbest metin okumaya başladıklarında sessiz okumanın ilk denemeleri yapılmalıdır. İleri sınıflarda ise, sessiz okumaya ayrılan zaman giderek artırılmalı, beşinci sınıftan sonra ise sessiz okumaya daha fazla zaman ayrılmalıdır (Çelenk, 2003:102).

Bireylere sessiz okuma becerisi kazandırmak amacıyla bireyin; okumakta olduğu metni parmakla yada herhangi bir cisimle takip etmeden okunması, dudak ve gırtlakla seslendirme yapmaması, okunan metne uygun hızda okuması, baş veya gövdenin hareket ettirilmemesi, dikkatini dağıtacak ortamlardan uzak durulması konularında bilgilendirilmesi gerekmektedir.

2.1.1.4 Okumanın önemi ve işlevi

Okuma eylemi yaşamı anlamlı hale getiren, geniş çerçevede boyutlandıran, bireye birden fazla seçenekler sunan faydalı bir uğraştır.

Hangi amaçla gerçekleşirse gerçekleşsin okumada temel unsur iletişim kurmaktır. Bu iletişim, sadece okurla metin arasında değildir. Geçmiş yaşantılar aracılığı ile oluşan bilgi, kültürel birikim, inançlar, değer yargıları, beklentiler gibi bir çok faktör bu iletişimin gerçekleşmesinde etkilidir (Coşkun, 2002:231-244).

Bireyin yaşam sürecinin kitap okuma becerisini etkilediği gibi kitap okuma da bireyin yaşam sürecini etkilemektedir. Erken yaşlarda kazanılan kitap okuma alışkanlığı bireylerin zihinsel gelişimi ve sosyal olarak olgunlaşmasında çok önemli bir etkiye sahip olmaktadır.

Okuma nedenleri toplumların kültürel ve sosyoekonomik yapılarına göre değişiklik göstermektedir. Gray ve Rogers'a göre okuma nedenleri şu şekilde özetlenebilir:

- Âdet ve alışkanlıklar nedeniyle,
- Görev duygusuyla,
- Genellikle boş zamanlarını değerlendirmek,
- Güncel olayları anlamak,
- Anlık kişisel tatmin,
- Günlük yaşamın pratik gereksinmelerini karşılamak,
- Profesyonel veya meslekî ilgileri devam ettirmek,
- Daha çok hobi türünden uğraşlar,
- Gereksinim ve talepleri karşılamak,
- Kendini geliştirmek ve ilerletmek,
- Entelektüel gereksinmeleri karşılamak,

- Dinî gereksinimleri karşılamak
- Kişisel – sosyal talepleri karşılamaktır.” (Akt. Devrimci, 1993: 9).

Okuma eyleminin bu kadar önem arz etmesi bu eylemin bireylere ciddi bir şekilde kazandırılmasını zorunlu hale getirmektedir.

Okumaktan gaye, elbette okumuş olmak değil; istifade ederek okumak yani nitelikli bir okumadır. Nitelikli okuma ise; anlamaya çalışarak, çok yönlü düşünerek, karşılaştırmalar, değerlendirmeler ve çıkarmalar yaparak, düşünce üretilerek yapılan okumadır (Karaçam, 2005:1).

Kitap okuma yöntemiyle kazanacağımız aktif ve pozitif düşünceler, çevremizle olan uyumluluğu kolaylaştıracağı gibi çevremizdeki bireylerin de gelişimini sağlayacaktır.

Okumanın önemini iki genel başlık altında toplamak olanaklıdır:

- Toplumsal önemi/ yararı
- Bireysel önemi/yararı

2.1.1.5 Toplumsal önemi/ yararı:

Gelişmiş ülkeler ciddi ve hızlı bir şekilde okuma alışkanlığı sorununu ele alarak çözüme yoluna gitmişlerdir. Bu durum kitap okumanın toplumsal açıdan ne kadar önemli olduğunu göstermektedir.

Ekonomik gelişme için bir ülke nüfusunun en az %40' ının okuryazar olması gerektiği hesaplanmaktadır. Eğitim ekonomide verimliliği %44 oranında artırmaktadır. Okuma alışkanlığı, eğitimdeki verimliliği %30 oranında artırmaktadır (Bamberger,1990:4). Kitap okuma, bireyin eğitim aracılığıyla gelişmesini sağlayarak ekonomide ve kalkınmada çok önemli katkılarda bulunmaktadır.

Okumanın öneminin farkında olan ülkelerde, belirlenmiş günlük ihtiyaçlar listesinde kitap okuma 18. sıradayken ülkemizde, 2003 yılında Kültür Bakanı'na sunulan bir rapora göre, 235. Sıradadır (Şirin ve Soylu, 2003:18).

Okumanın bu kadar önemli olduğu bir durumda bunu bir güç olarak değerlendirecek olursak tespit edilen bu oran ülkemizin toplumsal gücünü göstermesi bakımından önemlidir.

Okuma alışkanlığı fazla gelişmemiş toplumlarda, toplumun kültürel yapısında kısırdöngülerin oluşacağı söylenebilir. Örneğin, yere tükürmek ya da çevreyi kirletmek olgusu bir toplumun kültüründe hoş karşılanıyorsa, fakat toplum genel olarak bundan rahatsız oluyorsa, toplumun bilinçlendirilmesi ve çevre bilinci kazanmasında okuma olgusunun çok önemli işlevleri olacağı kuşkusuzdur. Toplumun kültürel yapısında hoş olmayan, ama müsamaha gösterilen olguların yıkılarak, toplum yaşamına daha uygun bir modelin gelmesi sağlanabilir (Gürcan, 1999:84).

Kitap okuma alışkanlığının fazla gelişmiş olması, toplumların kültürel, sosyal ve teknolojik altyapılarının da ne kadar yüksekte olduğunu gösterir.

2.1.1.6 Bireysel önemi/ yararı:

Okuma bireyin gelişim sürecinde dil açısından gelişmesini sağlamakla birlikte kişiliğini de sistematik bir biçimde geliştirir. Eğitimde fırsat eşitliğinin oluşmasına katkı sağlar.

Kişisel gelişim açısından okuma önemlidir. Çünkü okuma duygusal ve ruhsal ihtiyaçları gidermeye katkı sağlar. Okuyamayan insanlar sürekli başkaları tarafından bu yetersizliklerinin fark edilebileceği endişesini taşırlar. Okumayan veya okuyamayan insan hem akademik zenginlikten hem de kültürel etkinliklere katılmadan mahrum kalır ve eğitilmiş insanlarla iletişim kurmakta zorlanır. İyi okuma bireyin kavramlar oluşturmaya, genellemeler yapabilmesine, sonuçlar çıkarmasına, fikirler arasında ilişkiler kurmasına katkı sağlar ve insanın düşünme şeklini farklılaştırır (Akyol, 2005:2).

Okuma, eğitim eşitsizliğini ortadan kaldırarak bireylerin kendilerini geliştirmelerine katkı sağlar.

Staiger, okumanın insanlar üzerinde yarattığı etkileri beş kategoride ele almaktadır:

- Yardımcı etki
- Prestij etkisi.
- Pekiştirici etkisi.
- Estetik etki.
- Dinlenme etkisi (Akt. Yılmaz, 1993:28).

Bu beş kategoriden yola çıkarak, kitap okumanın yaşamı anlamlı hale getirdiğini ve bireye farklı seçenekler sunduğunu söyleyebiliriz.

Kısaca, okuma bireysel düzlemde gelişmiş bir kişiliğin, toplumsal düzlemde ise, verimli bir ekonomi, demokratik bir yapı ve sağlıklı bir toplumun en önemli koşul ve güvencelerinden birisidir (Yılmaz 1990:10' dan akt. Yılmaz, 1993:29).

Okumanın, hem toplumsal hem de bireysel yararı açısından bir gelişmişlik ölçütü olması ayrıca bireysel ve toplumsal açıdan da bir uygarlık ölçütü olması bakımından ne kadar önemli olduğunu gösterir.

2.1.1.7 Okumanın aşamaları

0-5 Yaş Gurubu (Okul Öncesi): Bu yaş dönemi için hazırlanmış kitaplarda yazı yerine resimlerden yararlanılmıştır. Resimlerin anlamı yetişkin tarafından çocuğa anlatılır. Yaş ilerledikçe resimlerin altına yazı ile açıklamalar yazılır ve çocuk bu yazıları okuyarak anlamaya çalışır.

1-2 yaş dönemi için hazırlanmış kitaplarda yazı yoktur. Küçük bir olay, yalın ve gerçeğe uygun resimlerle, her sayfada tek resim ilkesi ile anlatılır. Yetişkin bu resimlerin adlarını, anlamlarını ona öğretir. Çocuk bir yandan onu dinler, bir yandan da resme bakabilirse, gördüklerinden ve duyduklarından memnun olabilirse, hem ruhsal, hem de düşünsel bir doyuma ulaşır. 2-4 yaşında olay biraz daha büyür, sayfalarındaki resimler altında kısa açıklamalar ya da öykünün birkaç cümlesi yer alır. Yazılar yetişkin tarafından okunur, ama çocuk resimleri okur, anlamaya çalışır (Alpay, 1991:76).

4-5 yaş dönemindeki kitaplar ise gerçek öykülerden oluşmaya başlar. Resimler konuları anlatır şekiller ve yazı puntoları büyüktür.

Saygılı' ya göre bu yaş dönemi çocuğu için kitap seçerken, bunların çocukların ilgisini çekecek nitelikte (günlük hayat, meslekler, hayvanlar, küçük çocuklar, aile yaşantısı, makineler vb.) olmasına dikkat etmelidir. Neyin gerçek, neyin hayal olduğunu kestiremeyen küçük çocuklara cadılı, perili, canavarlı, bol korku ve üzüntülü masal veya kitaplar okunması doğru olmaz. Çocuk çoğunlukla bunlara gerçekmiş gibi inanır; gelişmekte olan hayal gücüyle, anlamadığı şeyleri yanlış yorumlayarak birçok korkular, şüpheler edinebilir. Yine seçilen kitapların cinsiyet farkını belirginleştiren türde olmamasına dikkat edilmelidir. Çünkü bu yaş çocuklarında cinsiyet farkı oluşmamıştır (Yalçın ve Aytaş, 2005:39).

Bu yaş dönemlerinde ana okulu öğretmenlerine çok iş düşmektedir. Çocukların resimleri yorumlayarak anlatmaları çok önemlidir. Ayrıca kullandıkları dil açısından da çocuklar yönlendirilmelidir.

Bu dönemde okumaya hazırlık ilgiyi kitabın içindekiler üzerinde toplayarak dil öğretimi ile teşvik edilmelidir. Ebeveynler ve ana okulu öğretmenleri, erken özendirme en etkili yol olduğu ve dil eğitiminin özellikle gerekli bulunduğu konusunda bilinçlendirilirse, çocukları resimli kitaplara bakmaya teşvik edecekler, daha çok hikaye anlatacaklar ve yüksek sesle okuma pratiği yapacaklardır (Bamberger, 1990:39).

Çocuğa kitap okuma alışkanlığı kazandırma çalışmaları bu yaş döneminde başladığından dolayı hem ebeveynler hem de ana okulu öğretmenleri sorumluluklarını tam anlamıyla yerine getirirse ilerideki yaşlarda okuma alışkanlığı kazandırma çalışmaları daha da kolaylaşacaktır.

6-8 Yaş Grubu (1. Kademe 1. Devre) İnsanda kitaba karşı ilgi ve merak bu dönemde başlamaktadır. Çocuğun eline verilen renkli, resimli kitaplar, çocuğa kitaptan okunan ya da anlatılan hikâye ve masallar, oyun oynama güdüsüne seslenen dizeler, tekerlemeler, bu dönem çağındaki çocukların kitaba ısındırılması, kitabın sevdirmesi ve ileride okuma alışkanlığı kazanmasında önemli rol oynamaktadır.

6-8 yaş okula başlangıç yıllarıdır. Sınıf içinde kalabalık bir gruba, programlanmış bir öğretime uyum sağlamaya çalışan çocuk, ödev ve ders kitabı dışındaki çocuk edebiyatı ürünlerini yetişkinle birlikte okuyarak sürdürmelidir. 4-6 yaş kitaplarının resimleri değil, yazıları onu ilgilendirmeye başlar. Bu yazılar kısa olduğu için de onu pek zorlamaz (Alpay, 1991:78).

Bu yaş dönemindeki çocuğun dikkat süresi çok kısadır. Hayal dünyası da yakın çevresiyle sınırlıdır. Özellikle bu dönemde hikaye, masal okumayı ve anlatmayı çok sever. Ayrıca bu dönemde uyumadan önce yatakta ebeveynlerinin kendilerine kitap okunmasını çok ister.

6 yaş çocuğu yatağa yattıktan sonra, yarım saat kadar kendisine kitap okunmasını veya kitaplara bakma fırsatı verilmesini ister. Bu dönem, bir çocuğun okumaya karşı olan ilgisini kamçulamak üzere en uygun dönemdir (Yavuzer, 2003:7).

Bu yaş döneminde çocuk zamanın büyük bir kısmını hayal kurarak ve oyun oynayarak geçirir.

Daha sonraki başarı -ve başarısızlık- büyük ölçüde okuldaki ilk yıla bağlıdır. Eğer öğretmen okumada gösterilen her başarıyı gözlemleyebilir, övebilir ve

geliştirebilirse, çocuk konuya karşı olumlu ve iyimser bir yaklaşım gösterecektir. Kendine güvenme ve okumadan zevk alma sık sık övülerek güçlendirilmelidir. Okulun ilk yıllarında aşağıdaki noktalara özellikle önem verilmelidir:

- Okul öncesi dönemdeki hikâye anlatma ve onunla birlikte okuma eğitiminin en önemli temeli olan “kelime toplama” faaliyetleri sürdürülmelidir.
- Okuma materyalleri çocuğun ihtiyaçlarına ve genel ilgilerine uygun olmalıdır.
- Çocuk kendisini öğretmeni ile bir tutarken, okumayı seven bir kişi ile özdeşleşirse, okuma gelişimi olumlu bir biçimde etkilenecektir.
- Okuma materyalinin seçimi sırasında çocukların gelişme aşamaları ve
- egemen olan ilgileri göz önünde tutulmalıdır (Bamberger, 1990:40).

Kitap okuma alışkanlığının kazandırıldığı en önemli dönem ilkokul dönemidir. Bu dönemde sınıf kitaplığı oluşturulmalı ve sınıf kitaplığı çocukların severek okuyabileceği kitaplardan oluşmalıdır. Ve çocuk okuyacağı kitapları kendisi seçmelidir. Aksi takdirde çocuk kitap okumaktan uzaklaşabilir.

9-12 Yaş Grubu (İlk Gençlik Çağı): 9-10’lu yaşlar cinsiyetin belirginleşmeye ve farklılaşmaya başladığı yaşlardır. Bu yaşlar hayal kurma gücünün en fazla olduğu yaşlardır. Bu yaş döneminde öykülerde yeni sözcüklere yer vermekle birlikte giriş, gelişme ve sonuç bölümlerine de önem verilmesi gerekmektedir. Yine bu dönemde çocuklar, ünlü kişilerin yaşamlarına, buluşlara, güldürülere, izcilik konularına, serüven ve dehşet veren polisiye türü öykülere ilgi duymaya başlarlar.

Çocuk katı, objektif dünyaya kendisini alıştırmaya başlar. “Nasıl?” ve “neden?” soruları “ne?” sorusuna daha çok eklenir. Meraklı çocuk, çevresindeki şeyleri ihtirasla kavrar. Bunlar kuru anlatımlar biçiminde değil, daha çok hikâyeler, yaşanan olaylar olarak sunulmalıdır. Bu gerçeklere dayanan geçiş aşamasında peri masallarına ve diğer masallara ilgi hala görülmektedir. Aynı zamanda maceraya karşı istek de başlamıştır (Bamberger, 1990:18).

10-12 yaş dönemlerinde ise okuduğu kitapları hayal dünyasında canlandırabildiği için, resimli ve çizgili kitaplardan aşama aşama uzaklaşmaya başlarlar. Erkek çocuklar bilim ve buluşla ilgili kitapları; kız çocukları ise aile, okul ve aşk konularını kapsayan kitapları tercih ederler. Diğer okudukları türler

arasında; günlük hayattan alınma realist hikâyeler, başka ülkelerin ve ırkların (özellikle Kızılderililer) gelenek ve göreneklerini anlatan eserler, basit makinelerin çalışmasını açıklayan kitaplar, fabllar, doğayla ilgili hikayeler ve şiirler vardır (Tuncer, 2000:200). Çocuk, ilkokul üçüncü ve dördüncü sınıf dönemine geldiğinde eğer kitap okuma alışkanlığı kazanmış ise artık kitap okuma eylemi çocuğun kendi isteğine bırakılması çok daha yerinde bir karar olacaktır. Sadece çocuğa yatmadan önce bir süre kitap okuması halinde kendisi için çok iyi olacağı söylenebilir.

13-15 Yaş Grubu (İlk Gençlik Çağı):

Ergenlik öncesi gelişme aşaması sırasında çocuk yavaş yavaş kendi kişiliğini çözer. Bu yaşta sertlik ve grup kurma gösterileri yaygındır. Okuyucunun ilgisi konu, olaylar ve duygusallık yolları ile çekilebilir. Kızlar için ucuz hissilik ile kendini övme kadar “şeytani çocuk” da çoğu zaman ön plandadır. Genelde macera kitapları, hissi romanlar, seyahat kitapları, değersiz ve ucuz hissi hikâyelerle ilgilenilir. Bu yaşlar, kız ve erkek çocuklarda okuma eğiliminin arttığı, okuma arzusunun dorukta olduğu yaşlardır. Ellere ne geçerse, fakat özellikle tarih, biyografi, hayvan hikâyeleri, efsaneler, doğa ve fen konularında okurlar. Ayrıca gülmek için de okurlar. Çizgi roman da bu dönemde en çok okunan bir türdür (Tuncer, 2000:201).

Bu dönemdeki en önemli sorun bireylerin yetenek ve ilgilerinin çok fazla çeşitlilik göstermesidir. Bir kısım çocuklar masal çağındadır, bazıları macera çağındadır. Bir kısım çocuklar da bunlardan farklı olarak gerçekçi hikaye türlerini tercih ederler.

- Bu noktada temel görevlerden biri, sözü geçen gelişim aşamasının önemli bir yönü olan “çevrenin üstesinden gelmeyi” kitaplarla birleştirmektir. Benzer bir biçimde, çocuklara kitle iletişim araçları ve kitapların sunduğu imkânlar arasında seçim yapma ve bunları birbiriyle anlamlı biçimde birleştirme de öğretilmelidir.
- Bu dönemde okulda “edebi eğitim” alanında hiçbir özel çaba harcanmamalıdır, çünkü estetik duygusu henüz çok gelişmiş değildir. Estetik edebiyat bu nedenle dikkatle seçilmeli ve seçilenler de çocukların deneyimleriyle ilgili olmalıdır.
- Bu dönemin karakteristik niteliklerinden olan grup oluşturma, okuma grupları kurmada kullanılmalıdır.

- Özel konularda okuma becerilerine ve okuma gruplarına önem verilmesinin yanı sıra, okuma materyali de çocuğu bu materyalin önemi konusunda daha bilinçli kılmak üzere sürekli kullanılmalıdır. Bununla birlikte, bu süreç bilinçli edebi eğitimden çok, materyalin dikkatli seçimine ve ona alıştırmaya dayandırılmalıdır. Çocuk asgari direnme yarasını izlediğinden çoğunlukla, aynı zamanda düzeyi de düşük olan, kolay materyal arar. Böyle durumlardan kaçınmak için çocuğun “ufkunu geliştirmesini” sağlamaya dikkat etmelidir (Bamberger, 1990:42).

Bu çağdaki çocuklar güçlü, çok yönlü becerilerine karşılık verecek, örnek alacakları kahramanlar ararlar. Ayrıca bu dönemde; okuma, anlama ve hız kazanma becerileri de geliştirilmelidir

13-14 yaşlarında çocuklar, örnek alacakları kahramanlar ararlar. Bu bakımdan en yararlı eser türü, biyografilerdir. Erkek çocukları, sporun yanında fen kitaplarına ilgi duyarlar. Macera romanları, sporla ilgili dergiler okurlar. Kız çocukları ise romantik eserleri, meslek hikâyelerini ve dedektif romanlarını severler. Ayrıca evcil hayvanlarla ilgili realist eserlerden, tarihi romanlardan, ince mizah içeren kitap ve dergilerden zevk alırlar. İlgileri çok çeşitli, fakat kısa sürelidir. Hayal kurma güçleri idealizme doğru dönüşmüştür (Tuncer, 2000:201-202)

Bu dönemde Türkçe öğretmenlerine ve ebeveynlere çok iş düşmektedir. Özellikle öğretmenler okulda çocukların seviyesine ilgi ve yeteneklerine uygun olarak sınıf kitaplığı oluşturmalı veya okul kütüphanesi kitap zenginliği bakımından geliştirilmelidir.

2.1.1.8 Okuyucu türleri

Okuma dürtüleri ve ilgileri, yalnız farklı yaş gruplarına göre değil, bireysel okuyucu tiplerine göre de değişmektedir. Bu tiplene, okuma yöntemlerine, okuma isteğine ya da belirli bir tür okuma malzemesinin seçilmesine dayanır. Bamberger'e göre Okuma malzemelerinin özelliği göz önüne alınarak dört tip belirlenmiştir:

Romantik tip: Büyüleyiciyi tercih eder. Bu tip çoğunlukla başka çocukların çevresi ile ilgili hikâyelere ve edebi olmayan eserlere duyarlı olan, 9 ve 11 yaş çocukları arasında özellikle göze çarpar.

Gerçekçi tip: Her şeyden önce fantastik diye nitelendirilen kitapları reddetmesiyle tanınır. Peri masalları ve hayali macera romanlarını sevmez.

Entelektüel tip: Bilgilendiren malzemeleri sever. Nedenleri arar, her şeyin açıklanmasını ister. Bu nedenle kurgusal olmayanı seçer, erken öğrenmek ister. Bir hikâyenin verdiği dersi veya uygulamadaki yararını arar. Bu nedenle edebi olmayan eserleri tercih eder ve daha erken yaşta öğrenmek ister.

Estetik tip: Kelimelerin seslerinden, ritminden ve kafiyesinden, özellikle de şiirden hoşlanır. Şiirleri ezberlemeyi sever. Kitaplardaki güzel bölümleri not eder, sık sık yeniden okur. Sıklıkla olmasa da her yaş grubunda bulunur (Bamberger, 1990:19).

Bizim yaptığımız araştırmada 4. sınıf öğrencilerinin en çok romantik tipi tercih ettikleri görülmektedir.

2.1.2 Okuma alışkanlığı

Öğrenme sonucu, kazanılan bir takım olumlu davranışlar tekrarlandığı zaman alışkanlığı doğurur. Bu davranışlar çok tekrar edildiğinde alışkanlık meydana gelir. Bu kazanılan olumlu alışkanlıklar ve davranışlar zamanla hiç düşünülmeden otomatik olarak tekrarlanır ve yapılıır.

Bireylerin yaşamlarında bir alışkanlığı kazanabilmesi için bir takım aşamalardan geçmesi gerekmektedir. Bunlar kısaca; farkında olma, ilgi, evrim, deneme ve benimseme olarak sıralanmaktadır. Okuma alışkanlığının kazanılması için, kişinin bu alışkanlığa ilişkin olarak bu aşamaları gerçekleştirmesi gerekmektedir. Benimseme bu aşamalar içinde alışkanlığa giden yolda son aşama, fakat alışkanlığın sürdürülmesi için ise ilk koşul olmaktadır (Özçelebi ve Cebecioğlu, 1990:23).

Yukarıdaki aşamalar irdelendiğinde, birey ilk olarak okumanın önemini anlayacak, sonra bu durum ilgiye dönüşecek, ilgiye dönüşen bu durumu incelemeye alacak, sonra bu okuma eylemini gerçekleştirerek benimseyecek ve artık okuma kendi isteğiyle tekrarlanarak bir yaşam tarzı haline alacaktır.

Okuma alışkanlığı, çocuğun temel okuma becerisini izleyen bir süreç olarak, bireyin okuma eylemine şartlandırılması ve güdülenmesine bağlı olarak bu eylemin alışkanlığa dönüştürülmesidir (Gürcan, 1999:37).

Kitap okuma alışkanlığının kazanılmasında çocukluk dönemi, gençlik dönemi ve yetişkinlik dönemleri birbirinden bağımsız olarak düşünülemez. Eğer birey çocukluk döneminde okuma alışkanlığı kazanmışsa bu durum gençlik ve yetişkinlik dönemlerini de etkileyecektir.

Eğer okuma alışkanlığı aşılacak isteniyorsa, değişik gelişme dönemlerinin ihtiyaç ve ilgilerinin ötesine geçilmeli ve çocuk, okuma materyallerini değişen entelektüel ihtiyaçlarına ve çevre şartlarına uydurmak üzere, güdülendirilmelidir. Okuma, değişen eğilimlerden çok sürekli etkenler tarafından belirlenen bir alışkanlık haline gelmelidir (Bamberger, 1990:9). Okuma alışkanlığı kazanan birey bunu bir ihtiyaç ve mutluluk kaynağı olarak algılaması sonucunda okuma eylemini yaşam boyu sürekli hale getirecek her şeyi irdeleyecek ve eleştirecek bir durumda olacaktır. Okumayı sürekli ve düzenli bir şekilde gerçekleştiren insanların da bir yılda okudukları kitap sayısına göre ne derecede okur olduğunu gösteren belirlemeler vardır.

Çok okuyan okuyucu	: 1 yılda 21 veya daha fazla kitap okuyan kişi,
Orta düzeyde okuyan okuyucu	: 1 yılda 6-20 arası kitap okuyan kişi,
Az okuyan okuyucu	: 1 yılda 1-5 arası kitap okuyan kişi,
Okuyucu olmayan	: Hiç kitap okumayan kişidir (Şirin ve Soylu, 2003:18).

Kitap okuma alışkanlığı kazandırmanın en önemli ögesi okumayı sevmekten geçmektedir. Bu nedenle ilkokul birinci sınıftan itibaren çocuklara okumayı sevdirmek için gerekli bütün çalışmalar yapılmalıdır.

2.1.2.1 Okuma alışkanlığını etkileyen faktörler

Okuma alışkanlığının gelişimini ilerletmek ya da ortadan kaldırmak için bazı etkenler bulunmaktadır. Bu faktörler şu şekildedir:

Fiziksel Faktörler: Fiziksel faktörler de çocuğun iyi okuyucu olup olmamasında önemli bir rol oynamaktadır.

Okumanın fizyolojik faktörleri, görme, işitme yetenekleriyle, beyin ve hafızanın işleyişiyle ilgilidir. Göz ve görme fonksiyonu okumada çok önemli bir yere sahiptir. Gözün bir duruşta gördüğü alana, aktif görme alanı denir. Aktif öğrenme alanı dar olan okuyucular bir göz duruşunda 5-10 harf görebilirken, iyi okuyucular ise 5-10 kelime görebilmektedir. Gözün kelimeyi gördüğü an ile onun sesli okunması arasındaki süreye göz-ses

genişliği denir. Göz-ses genişliği kelimenin anlaşılmasını etkilemektedir. Göz-ses genişliği fazla ise okuma-anlama güçleşmektedir. Bu nedenle göz-ses genişliğini azaltacak çalışmalara ağırlık verilmeli ve gözle okumaya (sessiz okumaya) özen gösterilmelidir (Güneş, 1997:55).

İlkokul 4. sınıfa kadar sesli okuma çalışmalarına önemli ölçüde yer verilmesi gerekirken, üst sınıflarda artık sessiz okuma çalışmalarına önem verilmesi son derece önem arz etmektedir.

Bilişsel Faktörler: Okuma, anlama ile bilişsel gelişim arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığıyla ilgili olarak yapılan araştırmalar sonucunda anlamlı bir ilişkinin olduğu sonucuna varılmıştır. Okuma anlama becerisi düşük, yavaş öğrenen öğrencilerle ilgili olarak bilişsel gelişimini yükseltmek amacıyla gerekli eğitim çalışmaları ve ortamları oluşturulduğu zaman okuma başarısının arttığı görülmüştür. Okuma becerisi kazanıldıktan sonra okuma artık bir amaç olmaktan çıkar ve yeni bilgilere ulaşmak için bir araç halini alır. Okuma becerisini olumlu yada olumsuz etkileyen bilişsel faktörler; bireyin zihinsel yaşı, zeka yaşı, görsel ayırım ve işitsel ayırım yapabilme yeteneği, algısal gelişimi ve muhakeme yapabilme yetenekleridir.

Çevresel Etkenler: Çevresel etkenler çocuğun iyi okuyucu olup olmamasında önemli bir şekilde rol oynamaktadır.

Okuma güçlüğüne neden olan faktörlerden biri de çevresel faktörlerdir. Genel olarak bu başlık altında sosyoekonomik ve kültürel faktörler alınmaktadır. Çevre koşulları çocuğun okumaya istek duymasında önemli bir etkidir. Çocuğa hikayeler okumak, fikirlerini söylemesi için teşvik etmek, dil ile ilgili oyunlar oynamak, çevrede olup bitenler hakkında çocukla sohbet etmek, çocuklara kitap alma veya okuma konusunda model olma gibi etmenler çocuğun okumaya karşı olumlu bir tutum sergilemesine zemin hazırlar (Güneş, 1997:13).

4. sınıf öğrencileri üzerinde yaptığımız araştırmada sosyoekonomik durumu iyi olan öğrencilerin sosyoekonomik durumları orta ve düşük olan öğrencilere göre okuma alışkanlık düzeylerinin daha fazla olduğu görülmektedir. Coşkun'un lise öğrencileri üzerinde yaptığı araştırmada.

Bazı sosyoekonomik faktörler (öğrencinin ailesinin gelir düzeyi, kardeş sayısı, anne – babasının eğitim düzeyi vb) ve öğrencinin çalışma ortamına ilişkin bazı faktörler (kendisine ait bir odanın ve çalışma masasının olup olmaması, oturduğu evin ısınma biçimi vb) göz önüne alındığında öğrencilerin okuma hızı ve anlama

düzeylerinde anlamlı farklılıkla oluştuğunu belirlemiştir (Coşkun (2002).

Çocuğun okuma alışkanlığı kazanmasında sosyoekonomik durum da önemli ölçüde belirleyici olmaktadır.

2.1.3 Okuma alışkanlığının kazandırılması

Bireyin okuma alışkanlığı kazanmasında ailenin rolü, okulun ve öğretmenin rolü ve kütüphanenin rolü önemli derecede etkilidir.

2.1.3.1 Okuma alışkanlığının kazandırılmasında ailenin rolü

Kitap okuma alışkanlığının kazandırılmasında aile ortamının son derece önemli bir etkiye sahip olduğunu söyleyebiliriz. “Çocuğun ya da gencin okuma alışkanlığı kazanmasında, özellikle aile içinden okuma alışkanlığına sahip bir örneğe gereksinim vardır. Diğer bir deyişle, okuyan bir örnek, çocuğun ve gencin okuma alışkanlığı kazanmasında çok önemli rol oynamaktadır. Özellikle ebeveynin, çocuğu resimli kitaplara bakmaya teşvik etmeleri, ona yüksek sesle öykü okumaları bu alışkanlığı kazandırmada önemli uygulamalar olacaktır.” (Yılmaz, 1990:33-34). Çocukların ve gençlerin okuma alışkanlığı kazanmasında anne ve babanın çok büyük etkisi bulunmaktadır. Evde anne ve baba çocuğa rol model olmalıdır günün belli saatlerini okuma saati olarak ayarlayıp çocukla birlikte kitap okumalıdır.

Bircan ve Tekin'e göre çocuk doğduğu andan başlayarak kendisini bir sosyalleşme ortamında bulur; toplumun kültürel kalıplarını, değer yargılarını, alışkanlıklarını öncelikle ailede edinir. Buna bağlı olarak da okumaya verilen değer konusunda ilk izlenimleri aldığı yer ailesidir. Türkiye'de genelde yetişkin nüfusun eğitim düzeyinin düşük olması nedeniyle çocuklar okumaya yönlendirilmemekte, okuma bilinci ve sevgisi kazandırılmamaktadır (Bircan ve Tekin, 1989:393-410).

Kitap okuma alışkanlığı çocuğun evindeki kitap okuma atmosferiyle çok yakından ilgilidir.

Townsend' a göre, ailenin çocukla okumak için kullanabileceği en iyi yollardan bir tanesi NIM yöntemidir. Bu yöntem, akıcı bir okuma modeliyle aynı zamanda, çocuğun sözcükleri doğru okuduğunu kontrol edebilen bir yoldur.

NIM, tehdit etmeden ve destekleyici bir okumayı geliştirme yoludur. Bu yönteme göre;

- Okumaya kolay bir kitapla başlanmalıdır. Daha sonra, yavaş yavaş daha zor kitaplara geçilmelidir.
- Çocuğun, okuyucuyu kolaylıkla duyabilmesi için, biraz arkasında durulmalıdır.
- Çocukla beraber yüksek sesle okunmalıdır. Okuyucu daha yüksek sesle ve daha hızlı okuyarak ona kılavuzluk yapmalıdır. Bazen çocuğun kılavuzluk yapmasına izin verilmelidir.
- Okumaya başlanıldığında, birinci ya da ilk iki cümle birkaç kere okunmalı, böylece okuma hızı belirlenmelidir.
- Sözcükleri takip etmek üzere bir çubuk ya da parmak kullanılmalıdır. Amaç öncelikle çocuğun sözcükleri takip etmesini sağlamaktır.
- Bir satırın sonundan diğerinin başına giderken daha hızlı hareket edilmelidir.”
(Townsend, 2002: 102-103)

Ebeveynlerin çocuklarına okuma alışkanlığı kazandırabilmeleri için yapması gerekenler vardır. Bunlar aşağıda maddeler halinde sıralanmıştır.

- Ebeveynler çocuklarına olabildiğince sık hikâyeler anlatmalı ve yüksek sesle okumalıdır.
- Ebeveynler çocukları için yaşına, isteklerine, ihtiyaçlarına ve gelişim aşamasına uygun kişisel bir kütüphane kurmalıdırlar.
- Ebeveynler çocuklarını cep harçlıklarından bir kısmını kitaplara harcamak için eğitmelidirler.
- Ebeveynler, olabildiğince çok sayıda akşamın belli bir süresinin okumaya ayrılmasını sağlamalıdır; bu sürede ailenin her üyesi kendi kitabını okumalıdır.
- Ebeveynler çocuklarının okumasına katılmalıdırlar, yani okudukları şeyler hakkında onlarla konuşmalıdırlar.
- Ebeveynler çocuklarına, okudukları şeyleri uygulayabileceklerini ve kullanabileceklerini; kitapların onların hayatlarını kurtaracağını, aydınlatacağını ve güzelleştireceğini anlatmalarında yardımcı olmalıdırlar.”
(Bamberger, 1990:46). Ailenin çocuğun okuma alışkanlığı kazanmasındaki çabaları okul öncesinde olduğu gibi çocuk ilkokula başladıktan sonra da devam etmelidir.

2.1.3.2 Okuma alışkanlığı kazandırılmasında okul ve öğretmenin rolü

İlkokul dönemi kitap okuma alışkanlığının kazanılmasında, kitap okumanın sevdirilmesinde son derece önemli bir yere sahiptir. Eğer birey bu dönemde kitap okuma alışkanlığı kazanmamışsa ileriki yaşlarda bu durum biraz daha zorlaşmaktadır. Öğretmenin sınıf ve okul kütüphanelerini esaslı bir şekilde incelemesi, hangi kitapların hangi seviyedeki öğrencilere, hangi açılardan uygun olduğunu, hangi kitaplardan hangi derslerde yararlanılabileceğini tespit etmesi, bunların yanında yeni yayınları izleyip yeni kitaplar teklif etmesi gerekir (İpşiroğlu,1997:66). Çocuk, okula başlamadan önce anne ve babayı, okula başladıktan sonra da öğretmenlerini taklit etmeyi tercih eder. Öğretmen, çocukların önünde kitap okuyarak öğrencilere rol model olmalıdır. Doğal olarak, öğretmenin kişiliği, özellikle de okuma alışkanlığı, çocukların okuma ilgilerini ve okuma alışkanlıklarını geliştirmede son derece önemlidir; ayrıca öğretmenin eğitimi de kesin olarak öğrencilere olan etkisine katkıda bulunabilir (Bamberger, 1990:48).

Eski ezberci eğitim anlayışı artık geçerliliğini çoktan yitirmiştir. Günümüz modern eğitim anlayışına göre bireyler araştıran, sorgulayan, özgürce düşünebilen, düşüncelerini özgürce uygulayabilen bireyler olmak zorundadır. Öğretmen sadece rehber konumundadır.

2.1.3.3 Okuma alışkanlığının kazandırılmasında kütüphanenin rolü

Okuma alışkanlığının kazandırılmasında kütüphanenin rolü tartışılmaz derecede önemlidir. Kütüphane her şeyden önce temiz ve öğrenciyi cezbedebilecek nitelikte olmakla birlikte öğrencinin seviyesine ve ilgisine göre her türlü kitabı içinde bulundurmalıdır. Kütüphane; okulun rehberlik programı, ileri ve geri zekâlı çocuklar için planladığı özel faaliyetler yahut ileri intibak programının yardımcısıdır (Soysal, 1969:126). Kütüphane, kitap okuma alışkanlığının kazanılmasında bireye önemli katkıda bulunmakla birlikte bireyin kendi kendine vakit geçirme, kendini geliştirmesinde, boş vakitlerini değerlendirmesinde ve zamanını yararlı bir şekilde geçirmesine katkıda bulunan yardımcı kurumdur.

Okumaya alıştırmamanın amacı çocukta okuma istek ve zevkini uyandırmak, çocuğa kitap seçebilmeyi öğretmek, bilgi alabilmek veya sadece zevki için kitap okuma alışkanlığını kazandırmaktır. Kütüphaneye ilk defa ayak bastıkları zaman çocukların her birinin okumaya karşı gösterdikleri zevk ve kabiliyet aynı değildir ve

gelişme tempoları da birbirinin aynı olmaz. Önemli olan çocuğun bu alanda göstereceği gelişmeyi yönetebilmektir. Kendi kendine çalışmak, pratik yapmak en iyi öğretim usulü olduğuna göre çocuğu ilk günlerden itibaren araştırmaya, kitapları karıştırmaya, kitapları birbiriyle mukayese etmeye bırakmalıdır. Böylece çocuk kitap karıştırmak, kitap kullanmak alışkanlığı kazanacaktır (Yazıcı, 1970:56).

Kütüphaneler, özellikle de okuldaki kütüphaneler bireyin okuma alışkanlığı kazanmasında çok önemli bir yere sahip olan yardımcı unsurlardır. Okul kütüphanesi okulun sadece zihinsel merkezi ısıtma sistemi” değildir, aynı zamanda da halk kütüphanelerinin daha sonraki kullanımı için ilk adımdır. Ne yazık ki, henüz okul kütüphanesi pek çok ülkede benimsenen bir olgu değildir. Amerika Birleşik Devletleri’nde bile okulların %50’sinin kütüphanesi yoktur. Bir sınıf kütüphanesi koleksiyonu bütün öğrencilerin çeşitli ilgilerini, ihtiyaçlarını ve gelişim düzeylerini karşılayacak kadar kitap kapsamayacağından, aynı zamanda merkezi bir okul kütüphanesi de gereklidir. Burada çocuklar kütüphane tekniğini, yani çeşitli katalogların nasıl kullanılacağını, vb. Öğrenmelidirler (Bamberger, 1990:49-50).

Okul kütüphanesindeki kitaplar öğrencilerin seviyelerine uygun olmakla birlikte çok çeşitli kitaplardan oluşmalıdır. Çocuk, kütüphanede daima aynı kitaplarla karşılaşmamalıdır. Okul kütüphanesinin bulunmadığı yerlerde sınıf kitaplıkları mutlaka kurulmalıdır. Sınıf kütüphanesinin başlıca görevi öğretimi tamamlamak ve başvuru kitapları ile roman dışı eserleri kullanmak fırsatı sağlamaktır. Çoğu öğretmen de sınıf koleksiyonunun sınıf okuma zevkini geliştiren kitaplar kapsaması gerektiği kanısındadır. Böylece, öğrencilerin mecbur olduklarından değil, ilgi duydukları için okumaları kolayca sağlanabilir (Bamberger, 1990:49-50).

Sınıf kitaplığı çocuğun okuma alışkanlığı kazanmasında çok önemli bir yere sahiptir. Çocuğun kitaplara doğrudan ulaşması, kitaplıkta görev alarak kitaplarla yakından ilgilenip kaynaşmasına fırsat verilmelidir.

Kitap, çocuğun zihinsel, duygusal ve sosyal gelişiminde önemli bir uyarandır. Gelişim süreci içinde çocuk, kendine özgü bir kişiliğe sahip olan bir bireydir. Çocuğun yetişkinden farklı oluşu, sadece bir basamak farkından değil, aynı zamanda bir nitelik ve zihniyet farkından kaynaklanır. Çocuk, eksik bir yetişkin değil, fakat zihinsel, bedensel, duygusal ve sosyal gereksinimlerini

tamamlamak isteyen, kelimenin tam anlamıyla bir kişidir (Yavuzer, 2005:186).

Öğretmen sınıf kitaplığı oluştururken kitapların nitelikli kitaplardan oluşmasına özen göstermelidir. Ayrıca kitaplar çocuğun kişisel gelişim sürecine de uygun olmalıdır.

Yörükoğlu'na göre iyi çocuk kitaplarında bulunması gerekenler:

- Çocuk kitapları, çocuğun gelişme düzeyine uygun konuları işlemeli, dili yalın, kavramları açık olmalıdır.
- Konular ilgi çekici biçimde sunulmalı, eğlendirici, öğretici ve düşündürücü olmalıdır.
- Konunun işlenişi bilim verilerine ve insanlık değerlerine uygun olmalıdır. İnsanı ve çevresini gerçekçi açıdan tanıtmalı, yurt sevgisini, insan sevgisini ve yardımlaşma duygusunu güçlendirici olmalıdır.
- Denemeci, araştırmacı, eleştirci, kısacası özgür düşünceli insan yetiştirme amacı göz önüne alınarak yazılmalıdır.
- Çocuğun kendisini tanımasına, kişiliğini geliştirmesine katkıda bulunmalıdır (Yörükoğlu, 2000:94)

Kitap okuma alışkanlığının yaygınlaştırılması için kütüphanelerin çekici nitelikte çalışmalar içinde olmalıdır. Bu çalışmalar; doğaçlama tiyatro, film gösterimi, ödüllü güzel öykü anlatma yarışmaları ve bir takım farklı sanatsal etkinlikler olabilir.

3. YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın modeli, çalışma gurubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analiz ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

3.1 Araştırmanın Modeli

İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin kitap okuma alışkanlıklarını ölçmeyi amaçlayan bu çalışma tarama(betitleme) modelindedir. Var olan durumun betimlenmesi ve araştırma konusu kendi koşulları içerisinde olduğu gibi tanımlanmaya çalışıldığından tarama modeli araştırma modeli olarak uygun görülmüştür.

3.2 Evren

Araştırmanın evrenini İstanbul ili Avrupa yakasında bulunan ilkokullarının 4. sınıf öğrencileri oluşmaktadır.

3.3 Örneklem

Araştırmanın örneklemini 2015-2016 öğretim yılında İstanbul ilinde Avrupa yakasında bulunan ilkokullardan rastgele seçilen ilkokullarının 4. Sınıfında okuyan 806 öğrenci oluşturmuştur.

Çizelge 3.1: Araştırma Verilerinin Toplandığı Okullar ve Öğrenci Sayıları

	f	%
Küçükçekmece İlçesi Gültepe İlkokulu	101	12,5
Beşiktaş İlçesi Ulus MEF İlkokulu	78	9,7
Silivri İlçesi Selimpaşa Ahmet Ziya İlkokulu	24	3,0
Fatih İlçesi Ford Otosan İlkokulu	91	11,3
Arnavutköy İlçesi Halis Kutmangil İlkokulu	135	16,7
Beyoğlu İlçesi Muallim Cevdet İlkokulu	214	26,6
Gaziosmanpaşa İlçesi Büyük Fuat Pasa İlkokulu	163	20,2
Toplam	806	100,0

Çizelge 3.1’de araştırma verilerinin toplandığı okullar ve bu okullardan araştırmaya katılan öğrenci sayıları yer almaktadır. Buna göre araştırmaya 7

farklı ilkokuldan toplam 806 öğrenci katılmıştır. Araştırmaya en çok Muallim Cevdet İlkokulu'ndan (N=214, %26,6); en az ise Selimpaşa Ahmet Ziya İlkokulu'ndan (N=24, %3) öğrenci katılmıştır.

Çizelge 3.2: Araştırma Katılan Öğrencilerin Yaşadıkları İlçeler ve Dağılımları

	f	%
Küçükçekmece	93	11,5
Beylikdüzü	2	,2
Beşiktaş	48	6,0
Şişli	7	,9
Ümraniye	1	,1
Kadıköy	1	,1
Eyüp	13	1,6
Fatih	42	5,2
Beykoz	1	,1
Gaziosmanpaşa	162	20,1
Sarıyer	6	,7
Ataşehir	2	,2
Silivri	24	3,0
Zeytinburnu	7	,9
Beyoğlu	200	24,8
Esenler	2	,2
Arnavutköy	133	16,5
Kâğıthane	1	,1
Bağcılar	3	,4
Çatalca	1	,1
Güngören	1	,1
Bayrampaşa	2	,2
Esenyurt	1	,1
Bakırköy	1	,1
Bahçelievler	3	,4
Belirtilmemiş	49	6,1
Toplam	806	100,0

Çizelge 3.2' ye göre araştırmaya katılan öğrenciler çoğunlukla Beyoğlu (N=20, %24,8), Gaziosmanpaşa (N=162, %20,1) ve Arnavutköy (N=133, %16,5) ilçelerinde ikamet etmektedir. Ümraniye, Kadıköy, Beykoz, Kâğıthane, Çatalca, Güngören, Esenyurt ve Bakırköy ilçelerinden birer kişilik katılımlar en az katılımlı ilçeleri göstermektedir. Araştırmada 49 (%6,1) öğrenci hangi ilçede ikamet ettiğini belirtmemiştir. Bu araştırma kapsamında öğrencilere okuma alışkanlıkları ile ilgili çeşitli sorular yöneltilmiştir. Çoktan seçmeli halindeki bu soruların seçeneklere göre işaretlenme oranları Çizelge 3.3 ve Çizelge 4.1' de yer almaktadır.

3.4 Veri Toplama Araçları

İlkokul 4. Sınıf öğrencilerinin kitap okumayla ilgili alışkanlıklarının ne durumda olduğuna ilişkin veriler, geliştirilen anketle elde edilmiştir. Bu anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgileri ölçen 13 soru vardır. İkinci bölümde ise 13 çoktan seçmeli soru, 23 likert ölçeğiyle ölçeklendirilmiş soru ve 3 açık uçlu soru olmak üzere toplam 52 sorudan oluşmaktadır.

3.5 Verilerin Toplanması

Araştırmada kullanılacak anket uygulaması ile ilgili olarak gerekli makamlardan izinler alınmıştır. Anket, kendi denetimimizde ilkokul 4. Sınıf öğrencilerine ders saatleri içinde uygulanmıştır. Anket sorularının nasıl cevaplandırılacağı konusunda gerekli bilgilendirmeler yapılmıştır. Anketle ilgili yöneltilen sorular ilkokul 4. Sınıf öğrencileri tarafından cevaplandırılmıştır.

3.6 Verilerin Analizi

Araştırmaya katılan öğrencilerin okuma alışkanlıklarının incelenmesi kapsamında ilk olarak betimsel istatistiklerden yararlanılmıştır. Bu amaçla ilk olarak ankette yer alan sorulara ait frekans ve yüzdeler hesaplanmıştır. Araştırma açısından önemli olduğu düşünülen cinsiyet, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, aile gelirine göre ve kardeş sayılarına göre bu frekansların değişip değişmediği Ki-kare testi ile incelenmiştir. Ki-kare testi, kategorik bir değişkenin düzeylerine giren birey yada nesnelere anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini test eder. Bu analizin gerçekleştirilmesi için çeşitli koşulların sağlanması gerekir. Bunlardan biri de çapraz tablolarda yer alan her bir hücredeki beklenen değerlerin 1'den büyük olması ve beklenen değeri 5'ten az olan hücre sayısının toplam hücre sayısının %20'ini geçmemesidir. Böyle bir durumla karşılaşıldığında kategori silinmesi ya da belirli bir mantık çerçevesinde kategori birleştirilmesine gidilebilir. Bu çalışmada da birkaç ki-kare analizinde verinin bu sayıyı sağlamadığı belirlenmiştir. Bu durumda mantık çerçevesinde birbirine kapsam olarak benzer olan kategorilerin

birleştirilmesine gidilmiştir. Bu durumun karşılaşıldığı analizler bulgular başlığında belirtilmiştir.

4. BULGULAR

Çizelge 4.1: Okuma Alışkanlığını Ölçen Çoktan Seçmeli Sorular İçin Frekans Dağılımı-1

		f	%
Boş vakitlerinizde daha çok ne yapmaktan hoşlanıyorsunuz?	Televizyon seyretmek	103	12,8
	Bilgisayarda oyun oynamak	117	14,5
	Kitap okumak	378	46,9
	Diğer	186	23,0
	Belirtilmemiş	22	2,7
	TOPLAM	806	100,0
Elinizde bir miktar para olsa bunu ne için kullanırsınız?	Yiyecek almak için	194	24,1
	Giyecek almak için	140	17,4
	Kitap almak için	247	30,6
	Oyuncak almak için	35	4,3
	Diğer	169	21,0
	Belirtilmemiş	21	2,6
TOPLAM	806	100,0	
Okula başlamadan önce anne babanız size kitap olur muydu?	Evet	561	69,6
	Hayır	233	28,9
	Belirtilmemiş	12	1,5
	TOPLAM	806	100,0
Evinizde bir kitaplığınız ya da kitap köşeniz var mı?	Evet	656	81,4
	Hayır	147	18,2
	TOPLAM	806	100,0
Evinizin çevresinde kütüphane var mı?	Evet	159	19,7
	Hayır	640	79,4
	Belirtilmemiş	7	,9
	TOPLAM	806	100,0
Evinize düzenli olarak günlük gazete ve dergi alınır mı?	Düzenli olarak günlük gazete alınır.	182	22,6
	Düzenli olarak birden fazla gazete ve dergi alınır.	54	6,7
	Aralıklı olarak gazete ve dergi alınır.	316	39,2
	Gazete ve dergi alınmaz.	243	30,1
	Belirtilmemiş	11	1,4
	TOPLAM	806	100,0
	Hangi tür kitapları okumaktan hoşlanıyorsunuz?	Roman	93
Şiir		79	9,8
Çizgi roman		198	24,6
Öykü		302	37,5
Diğer		86	10,7
Belirtilmemiş		47	5,8
TOPLAM	806	100,0	

Çizelge 4.1'e göre araştırmaya katılan öğrencilerin öğrencilerin %12,8' i (N=103) "Boş vakitlerinizde daha çok ne yapmaktan hoşlanıyorsunuz?"

sorusunu televizyon seyretmek; %14,5' i (N=117) bilgisayarda oyun oynamak; %46,9' u (N=378) kitap okumak ve %23' ü (N=186) “Diğer” şeklinde yanıtlamıştır. Buna göre araştırmaya katılan öğrencilerin neredeyse yarısı zamanını kitap okuyarak geçirmektedir. Öğrencilerin %2,7' si (N=22) bu soruyu yanıtızsız bırakmıştır.

Elinizde bir miktar para olsa bunu ne için kullanırsınız?” sorusunu öğrencilerin %24,1' i (N=194) yiyecek almak için; %17,4' ü (N=140) giyecek almak için; %30,6' sı (N=247) kitap almak için; %4,3' ü (N=35) oyuncak almak için ve %21' i (N=169) “Diğer” şeklinde yanıtlamıştır. Öğrencilerin %2,6' sı (N=21) bu soruyu yanıtlamamıştır. Frekanslar ve dağılımları incelendiğinde, en fazla kitap; en az ise oyuncuğun tercih edildiği görülmektedir.

Okula başlamadan önce anne babanız size kitap okur muydu? sorusuna öğrencilerin %69,6 (N=561) gibi büyük bir çoğunluğu “Evet”; geri kalan %28,9' u (N=233) ise Hayır” şeklinde yanıtlamıştır. Bu soruyu öğrencilerin %1,5' i (N=12) bu soruyu yanıtızsız bırakmıştır.

Evinizde bir kitaplığınız ya da kitap köşeniz var mı?” sorusunu öğrencilerin %81,4' (N=656) gibi büyük bir çoğunluğu “Evet”; %18,2' si (N=147) ise “Hayır” olarak yanıtlamıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin %19,7' si evlerinin çevresinde kütüphane olduğunu; %79,4' ü (N=640) ise evlerinin çevresinde kütüphane olmadığını belirtmiştir. Öğrencilerin %0,9' u (N=7) ise bu soruyu yanıtızsız bırakmıştır.

Evinize düzenli olarak günlük gazete ve dergi alınır mı?” sorusunu öğrencilerin %22,6' sı (N=182) “Düzenli olarak günlük bir gazete alınır.”; %6,7' si (N=54) “Düzenli olarak birden fazla gazete ve dergi alınır.”; %39,2' si (N=316) “Aralıklı olarak gazete ve dergi alınır.”; %30,1' i (N=243) “Gazete ve dergi alınmaz.” şeklinde yanıtlamıştır. Öğrencilerin %1,4' ü (N=11) bu soruyu yanıtızsız bırakmıştır. Buna göre genel olarak araştırmaya katılan öğrencilerin evlerine aralıklı olarak gazete ve dergi alındığı söylenebilir. Bu soruda gazete ve dergi alınmayan öğrencilerin sayısının ikinci sırada olmasının çarpıcı olduğu düşünülebilir.

Hangi tür kitapları okumaktan hoşlanıyorsunuz? sorusunu öğrencilerin %11,5' i (N=93) roman; %9,8' i (N=79) şiir; %24,6' sı (N=198) çizgi roman; %37,5' i

(N=302) öykü ve son olarak %10,7’ si (N=86) “Diğer” şeklinde belirtmiştir. Öğrencilerin %5,8’ i (N=47) bu soruyu yanıtızsız bırakmıştır. Buna göre araştırmaya katılan öğrencilerin en çok öykü ve çizgi roman okumaktan hoşlandığı söylenebilir.

Çizelge 4.2: Okuma Alışkanlığını Ölçen Çoktan Seçmeli Sorular İçin Frekans Dağılımı-2

		f	%
Daha çok hangi konuyu içeren kitaplar okursunuz?	Duygusal	51	6,3
	Macera	528	65,5
	Mizah	43	5,3
	Bilim kurgu	65	8,1
	Polisiye	18	2,2
	Diğer	42	5,2
	Belirtilmemiş	59	7,3
	TOPLAM	806	100,0
Sizi kitap okumaya teşvik eden etkenler nelerdir?	Öğretmenin kitap okumanızı istemesi	95	11,8
	Öğretmenin kitap okuyup kendi okuduğu kitapları size anlatması	36	4,5
	Okumayı sevmeniz	487	60,4
	Aile büyüklerinin kitap okumanızı istemesi	93	11,5
	Aile büyüklerinin kitap olunması	48	6,0
	Belirtilmemiş	47	5,8
	TOPLAM	806	100,0
	Kitap okumanıza engel olan en önemli etken nedir?	Ev işlerine yardım etmem	89
Kitap fiyatlarının pahalı olması		72	8,9
Derslerin yoğunluğu		295	36,6
Televizyon		103	12,8
Bilgisayar		81	10,0
Diğer		110	13,6
Belirtilmemiş		56	6,9
TOPLAM		806	100,0
Anneniz ya da babanız size hangi amaçla kitap alır?	Öğretmen istediği için	69	8,6
	Ailem kitap okumamı istediği için	229	28,4
	Siz kitap okumak istediğiniz için	447	55,5
	Doğum günü, yılbaşı, gibi özel günlerde hediye etmek amacıyla	21	2,6
	Anneniz ve babanız size hiçbir amaçla kitap almaz.	14	1,7
	Belirtilmemiş	26	3,2
	TOPLAM	806	100,0
	Kitaptan başka yayın okuyor musunuz?	Gazete	133
Dergi		541	52,32
İnternet yayınları(gazete ,dergi, ders konularını içeren yazılar, hikaye, roman, çizgi roman)		321	31,04
Diğer		39	3,77
TOPLAM		1034	100
Kütüphanelerden ne amaçla yararlanıyorsunuz?	Ödev için kitaplara ve ansiklopedilere bakıyorum.	266	33,0
	Roman, hikaye vs. almak için yararlanıyorum	295	36,6
	Diğer	121	15,0
	Belirtilmemiş	124	15,4
	TOPLAM	806	100,0

Çizelge 4.2’ de görüldüğü üzere “Daha çok hangi konuyu içeren kitaplar okursunuz?” sorusunu öğrencilerin %65,5 gibi büyük bir çoğunluğu (N=528) “macera”; %8,1’ i (N=65) “bilim kurgu”; %6,3’ ü (N=51) “duygusal”; %5,3’ ü

(N=43) “mizah”; %5,2’si (N=42) “Diğer” türde ve %2,2’si (N=18) “polisiye” konulu kitap şeklinde yanıtlamıştır. Öğrencilerin %7,3’ ü (N=59) bu soruyu yanıtı bırakmıştır.

“Sizi kitap okumaya teşvik eden etkenler nelerdir?” sorusunu öğrencilerin %60,4 (N=487) gibi büyük bir çoğunluğu “Okumayı sevmemiz”; %11,8’ i (N=95) “Öğretmenin kitap okumanızı istemesi”; %11,5’ i (N=93) “Aile büyüklerinin kitap okumanızı istemesi”; %6’ sı (N=48) “Aile büyüklerinin kitap okuması” ve %4,5’i (N=36) “Öğretmenin kitap okuyup kendi okuduğu kitapları size anlatması” şeklinde yanıtlamıştır. Öğrencilerin %5,8’ i (N=47) ise bu soruyu yanıtlamamıştır. Bu dağılıma göre öğrencileri okumaya en çok teşvik eden şey, okumayı sevmek gibi içsel bir motivasyon kaynağıdır.

Öğrencilerin kitap okumanıza engel olan en önemli etkenlerin başında derslerin yoğunluğu (N=295, %36,6), “Diğer” (N=110, %13,6), televizyon (N=103, %12,8), ev işleri (N=89, %11), bilgisayar (N=81, %10) ve kitap fiyatlarının pahalı olması (N=72, %8,9) gelmektedir. Öğrencilerin %6,9’ u (N=56) bu soruyu yanıtı bırakmıştır.

“Anneler ya da babanız size hangi amaçla kitap alır?” sorusunu öğrencilerin %55,5 gibi bir oranla yarısından fazlası “Siz kitap okumak istediğiniz için”; %28,4 ’ü (N=229) “Ailem kitap okumamı istediği için”; %8,6’ sı (N=69) “Öğretmen istediği için”; %2,6’ sı (N=21) “Doğum günü, yılbaşı gibi özel günlerde hediye etmek amacıyla” ve son olarak %1,7’ si (N=14) “Anneler ve babanız size hiçbir amaçla kitap almaz.” seçeneğini işaretleyerek yanıtlamıştır. Öğrencilerin %3,2’ si (N=26) bu soruyu yanıtı bırakmıştır.

“Kitaptan başka yayın okuyor musunuz?” sorusunu öğrencilerin %52,32’ si (N=541) dergi; %31,04’ ü (N=321) “İnternet yayınları(gazete, dergi, ders konularını içeren yazılar, hikaye, roman, çizgi roman)”; %12,86’ sı (N=133) gazete ve %3,77’ si (N=39) “diğer” şeklinde yanıtlamıştır.

Öğrencilerin %36,6’ sı (N=295) “Roman, hikaye vs. almak için yararlanma”; %33’ ü (N=266) “Ödev için kitaplara ve ansiklopedilere bakma” ve %15’ i (N=121) “Diğer” amaçlı kütüphaneleri kullandığını belirtmiştir. Buna göre öğrencilerin en çok ödevleri için kütüphanelere başvurduğu görülmektedir. Öğrencilerin %15,4’ ü (N=124) bu soruyu yanıtı bırakmıştır.

Çizelge 4.3: Likert Tipi Sorulara İlişkin Frekans, Yüzde, Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları -1

		f	%	Ortalama	ss
Anneniz ya da babanız size ne sıklıkta kitap alır?	Hiç	41	5,1	2,67	,85
	Ara sıra	341	42,3		
	Genellikle	252	31,3		
	Her zaman	158	19,6		
Satın aldığımız kitaplarımızı ne sıklıkta kendiniz seçersiniz?	Hiç	20	2,5	3,40	,79
	Ara sıra	90	11,2		
	Genellikle	231	28,7		
	Her zaman	447	55,5		
Okuduğunuz kitapları ne sıklıkta arkadaşlarınızdan ödünç alırsınız?	Hiç	258	32,0	1,87	,78
	Ara sıra	381	47,3		
	Genellikle	103	12,8		
	Her zaman	29	3,6		
Okuduğunuz kitapları ne sıklıkta okul kütüphanesinden alırsınız?	Hiç	427	53,0	1,71	,97
	Ara sıra	173	21,5		
	Genellikle	83	10,3		
	Her zaman	63	7,8		
Okuduğunuz kitapları ne sıklıkla sınıf kitaplığından alırsınız?	Hiç	141	17,5	2,65	1,05
	Ara sıra	195	24,2		
	Genellikle	240	29,8		
	Her zaman	201	24,9		
Sınıfınızda kitap okumak için ne sıklıkla ders saati ayrılır?	Hiç	52	6,5	2,79	,92
	Ara sıra	265	32,9		
	Genellikle	240	29,8		
	Her zaman	208	25,8		
Doğum günü, sınıf geçme vb. nedenlerden dolayı başkalarına kitap hediye etme alışkanlığına ne derece sahipsiniz?	Hiç	156	19,4	2,42	1,01
	Ara sıra	277	34,4		
	Genellikle	203	25,2		
	Her zaman	142	17,6		
Anneniz boş zamanlarında ne sıklıkta kitap okur?	Hiç	239	29,7	2,24	1,06
	Ara sıra	248	30,8		
	Genellikle	166	20,6		
	Her zaman	129	16,0		
Babanız boş zamanlarında ne sıklıkta kitap okur?	Hiç	289	35,9	2,07	1,02
	Ara sıra	238	29,5		
	Genellikle	157	19,5		
	Her zaman	93	11,5		
Anneniz boş zamanlarında ne sıklıkta gazete ve dergi okur?	Hiç	350	43,4	1,91	,98
	Ara sıra	230	28,5		
	Genellikle	132	16,4		
	Her zaman	71	8,8		
Babanız boş zamanlarında ne sıklıkta gazete ve dergi okur?	Hiç	197	24,4	2,40	1,07
	Ara sıra	227	28,2		
	Genellikle	198	24,6		
	Her zaman	154	19,1		
Harçlıklarınızla ne sıklıkta kitap alırsınız?	Hiç	180	22,3	2,26	,93
	Ara sıra	306	38,0		
	Genellikle	208	25,8		
	Her zaman	86	10,7		

Çizelge 4.3' e göre öğrencilerin %5,1' i (N=41) “Anneniz ya da babanız size ne sıklıkta kitap alır? sorusunu “hiç”; %42,3' ü (N=341) “Ara sıra”; %31,3' ü (N=252) “Genellikle” ve %19,6' sı “Her zaman” şeklinde yanıtlamıştır. Bu soruya verilen yanıtlardan alınan puanların ortalaması 2,67' dir. 4' lü Likert

tipi bir madde için bu ortalamanın “genellikle” yanıtına tekabül ettiği söylenebilir. Buna göre öğrencilerin anne veya babaları genellikle çocuğuna kitap almaktadır.

“Satın aldığınız kitaplarınızı ne sıklıkta kendiniz seçersiniz?” sorusunu öğrencilerin %2,5’ i (N=20) “Hiç”; %11,2’ si (N=90) “ara sıra”; %28,7’ si (N=231) “genellikle” ve %55,5 (N=447) gibi bir oranla yarısından fazlası “her zaman” şeklinde yanıtlamıştır. Bu sorudan alınan puanların ortalaması 3,40 ve standart sapması 0,79’ dur. Bu ortalama, öğrencilerin büyük çoğunluğunun genellikle veya her zaman satın aldıkları kitapları kendilerinin seçtiğini göstermektedir.

Okuduğunuz kitapları ne sıklıkta arkadaşlarınızdan ödünç alırsınız?” sorusunu öğrencilerin %32’ si (N=258) “Hiç”; %47,3’ ü (N=381) “ara sıra”; %12,8’ i (N=103) “genellikle” ve %3,6’ sı (N=29) “her zaman” şeklinde yanıtlamıştır. Bu sorudan alınan puanların ortalaması 1,87 ve standart sapması 0,78’ dir. Bu ortalama göre öğrenciler ara sıra arkadaşlarından kitap ödünç almaktadır.

Okuduğunuz kitapları ne sıklıkta okul kütüphanesinden alırsınız?” sorusunu öğrencilerin %53’ ü (N=427) “Hiç”; %21,5’ i (N=173) “ara sıra”; %10,3’ ü (N=83) “genellikle” ve %7,8’ i (N=63) “her zaman” şeklinde yanıtlamıştır. Bu sorudan alınan puanların ortalaması 1,71 ve standart sapması 0,97’ dir. Bu ortalama, öğrencilerin en fazla ara sıra okul kütüphanesinden kitap alarak okuduklarını büyük göstermektedir.

Öğrencilerin %24,2’ si (N=195) ara sıra; %29,8’ i (N=240) genellikle ve %24,9’ u (N=201) her zaman okudukları kitapları “sınıf kitaplığı” ndan aldıklarını; %17,5’ i (N=141) ise hiç almadığını belirtmiştir. Bu soru için hesaplanan ortalama 2,65 ve standart sapması 1,05’ tir. Bu ortalama, öğrencilerin genellikle kitap okumak için sınıf kitaplığına başvurduğunu göstermektedir.

Öğrencilerin %6,5’ i (N=52) “Sınıfınızda kitap okumak için ne sıklıkla ders saati ayrılır?” sorusuna “hiç”; %32,9’ u (N=265) “Ara sıra”; %29,8’ i (N=240) “Genellikle”; %25,8’ i (N=208) yanıtını vermiştir. Bu soru için hesaplanan ortalama 2,79 ve standart sapması 0,92’ dir. Bu istatistiklere göre öğrencilerin ara sıra sınıfta kitap okumak için ders saatinin ayrıldığını göstermektedir.

“Doğum günü, sınıf geçme vb. nedenlerden dolayı başkalarına kitap hediye etme alışkanlığına ne derece sahipsiniz?” sorusuna öğrencilerin %19,4’ ü (N=156) “Hiç”; %34,4’ ü (N=277) “Ara sıra”; %25,2’ si (N=203) “Genellikle”; %17,6’ sı (N=142) “Her zaman” şeklinde yanıtlamıştır. Bu soru için hesaplanan ortalama 2,42 ve standart sapması 1,01’ dir. Bu istatistiklere göre öğrencilerin ara sıra doğum günü, sınıf geçme vb. nedenlerden dolayı başkalarına kitap hediye ettiklerini göstermektedir.

Öğrencilerin %29,7’ sinin (N=239) annesi boş zamanlarında hiç kitap okumamaktadır. Öğrencilerin %30,8’ inin (N=248) annesi “Ara sıra”; %20,6’ sının (N=166) annesi genellikle; %16’ sının (N=129) ise her zaman kitap okuduğunu belirtmiştir. Bu soru için hesaplanan ortalama 2,24 ve standart sapması 1,06’ dir.

Öğrencilerin %35,9’ unun (N=289) babası boş zamanlarında hiç kitap okumamaktadır. Öğrencilerin %29,5’ inin (N=238) babası “Ara sıra”; %19,5’ inin (N=157) babası genellikle; %11,5’ inin (N=93) ise her zaman kitap okuduğunu belirtmiştir. Bu soru için hesaplanan ortalama 2,07 ve standart sapması 1,02’ dir.

Öğrencilerin %43,4’ ünün (N=350) annesi boş zamanlarında hiç gazete ve dergi okumamaktadır. Öğrencilerin %28,5’ inin (N=230) annesi “Ara sıra”; %16,4’ ünün (N=132) annesi genellikle; %8,8’ inin (N=71) ise her zaman gazete ve dergi okuduğunu belirtmiştir. Bu soru için hesaplanan ortalama 1,91 ve standart sapması 0,98’ dir.

Öğrencilerin %24,4’ ünün (N=197) babası boş zamanlarında hiç gazete ve dergi okumamaktadır. Öğrencilerin %28,2’ sinin (N=227) babası “Ara sıra”; %24,6’ sının (N=198) babası genellikle; %19,1’ inin (N=154) ise her zaman gazete ve dergi okuduğunu belirtmiştir. Bu soru için hesaplanan ortalama 2,40 ve standart sapması 1,07’ dir.

“Harçlıklarınızla ne sıklıkta kitap alırsınız?” sorusuna öğrencilerin %22,3’ ü (N=180) “Hiç”; %38’ i, (N=306) “Ara sıra”, %25,8’ i (N=208) “Genellikle”; %10,7’ si (N=86) ise “Her zaman” olarak yanıtlamıştır. Bu soru için elde edilen puanların ortalaması 2,26 ve standart sapması 0,93’ tür.

Çizelge 4.4: Likert Tipi Sorulara İlişkin Frekans, Yüzde, Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları-2

		f	%	Ortalama	ss
Kitap okumanız kelime hazinenizi ne derece artırıyor?	Hiç	13	1,6	3,24	,77
	Biraz	123	15,3		
	Oldukça	316	39,2		
	Tamamen	341	42,3		
Kitap okumanız hayal dünyanızı ne derece geliştiriyor?	Hiç	13	1,6	3,36	,76
	Biraz	97	12,0		
	Oldukça	274	34,0		
	Tamamen	403	50,0		
Kitap okumanız derslerinizdeki başarınızı ne derece artırıyor?	Hiç	28	3,5	3,17	,82
	Biraz	126	15,6		
	Oldukça	314	39,0		
	Tamamen	315	39,1		
Arkadaş tavsiyesi kitap okumanızda ne derece etkilidir?	Hiç	99	12,3	2,68	1,22
	Biraz	247	30,6		
	Oldukça	268	33,3		
	Tamamen	169	21,0		
Anneniz kitap okumanızda ne derece etkilidir?	Hiç	51	6,3	3,13	,95
	Biraz	154	19,1		
	Oldukça	224	27,8		
	Tamamen	358	44,4		
Babanız kitap okumanızda ne derece etkilidir?	Hiç	82	10,2	3,00	1,02
	Biraz	162	20,1		
	Oldukça	217	26,9		
	Tamamen	324	40,2		
Öğretmeniniz kitap okumanızda ne derece etkilidir?	Hiç	19	2,4	3,50	,76
	Biraz	70	8,7		
	Oldukça	195	24,2		
	Tamamen	498	61,8		
Kitle İletişim araçları (Tv, radyo, internet, gazete..) kitap okumanızda ne derece etkilidir?	Hiç	152	18,9	2,39	,96
	Biraz	288	35,7		
	Oldukça	232	28,8		
	Tamamen	111	13,8		
Kitapların biçimsel özellikleri(baskı kalitesi, kalınlığı-inceliği, bol resimli olması vb.) kitap okuma isteğinizi ne derece etkilemektedir?	Hiç	88	10,9	2,94	1,00
	Biraz	157	19,5		
	Oldukça	258	32,0		
	Tamamen	282	35,0		
Okuduğunuz kitabın çok okunan kitaplar arasında olması o kitabı okumanızı ne derece etkiler?	Hiç	96	11,9	2,93	1,04
	Biraz	165	20,5		
	Oldukça	226	28,0		
	Tamamen	299	37,1		
Okul kütüphanenizdeki kitap sayısının ne derece yeterli olduğunu düşünüyorsunuz?	Hiç	203	25,2	2,63	1,19
	Biraz	109	13,5		
	Oldukça	196	24,3		
	Tamamen	241	29,9		

Çizelge 4.4'e göre öğrencilerin %42,3'ü (N=341) kitap okumanın kelime hazinelerini tamamen; %39,2'si (N=316) oldukça; %15,3'ü (N=123) biraz geliştirdiğini ifade etmiştir. Öğrencilerin %1,6'sı (N=13) ise kitap okumanın kendilerinin kelime hazinesini hiç geliştirmediğini belirtmiştir. Bu soru için elde edilen puanların ortalaması 3,24 ve standart sapması 0,77'dir.

“Kitap okumanız hayal dünyanızı ne derece geliştiriyor?” sorusuna öğrencilerin %50’si (N=403) “Tamamen”; %34’ü (N=274) “Oldukça”; %12’si (N=97) “Biraz” ve %1,6’sı (N=13) “Hiç” şeklinde yanıtlamıştır. Bu soru için elde edilen puanların ortalaması 3,36 ve standart sapması 0,76’dır.

“Kitap okumanız derslerinizdeki başarınızı ne derece artırıyor?” sorusuna öğrencilerin %39,1’i (N=315) “Tamamen”; %39’u (N=314) “Oldukça”; %15,6’sı (N=126) “Biraz” ve %3,5’i (N=28) “Hiç” şeklinde yanıtlamıştır. Bu soru için elde edilen puanların ortalaması 3,17 ve standart sapması 0,82’dir.

“Arkadaş tavsiyesi kitap okumanızda ne derece etkilidir?” sorusuna öğrencilerin %33,3’ü (N=268) “Oldukça”; %30,6’sı (N=247) “Biraz”; %21’i (N=169) “Tamamen” ve %12,3’ü (N=99) “Hiç” şeklinde yanıtlamıştır. Bu soru için elde edilen puanların ortalaması 2,68 ve standart sapması 1,22’dir.

Öğrencilerin %6,3’ü (N=51) annelerinin kitap okumalarında hiç etkili olmadığını belirtmiştir. Öğrencilerin %19,1’i (N=154) annelerinin kitap okumalarında “Biraz”, %27,8’i (N=224) “Oldukça”; %44,4’ü (N=358) “Tamamen” etkili olduğunu belirtmiştir. Bu soru için elde edilen puanların ortalaması 3,13 ve standart sapması 0,95’tir.

Öğrencilerin %10,2’si (N=82) babalarının kitap okumalarında hiç etkili olmadığını belirtmiştir. Öğrencilerin %20,1’i (N=162) babalarının kitap okumalarında “biraz”, %26,9’u (N=217) “Oldukça”; %40,2’si (N=324) “Tamamen” etkili olduğunu belirtmiştir. Bu soru için elde edilen puanların ortalaması 3,00 ve standart sapması 1,02’dir.

Öğrencilerin %2,4’ü (N=19) kitap okumalarında öğretmenlerinin hiç etkili olmadığını belirtmiştir. Öğrencilerin %8,7’si (N=70) öğretmenlerinin kitap okumalarında “biraz”, %24,2’si (N=195) “Oldukça”; %61,8’i (N=498) “Tamamen” etkili olduğunu belirtmiştir. Bu soru için elde edilen puanların ortalaması 3,50 ve standart sapması 0,76’dır.

“Kitle iletişim araçları (Tv, radyo, internet, gazete..) kitap okumanızda ne derece etkilidir?” sorusuna öğrencilerin %18,9’u (N=152) “Hiç”; %35,7’si (N=288) “Biraz”; %28,8’i (N=232) “Oldukça”; %13,8’i (N=111) “Tamamen” olarak yanıtlamıştır. Bu soru için elde edilen puanların ortalaması 2,39 ve standart sapması 0,96’dır.

“Kitapların biçimsel özellikleri (baskı kalitesi, kalınlığı-inceliği, bol resimli olması vb.) kitap okuma isteğinizi ne derece etkilemektedir?” sorusuna öğrencilerin %10,9’u (N=88) “Hiç”; %19,5’i (N=157) “Biraz”; %32’si (N=258) “Oldukça”; %35’i (N=282) “Tamamen” olarak yanıtlamıştır. Bu soru için elde edilen puanların ortalaması 2,94 ve standart sapması 1,00’dir.

Öğrencilerin %11,9’u (N=96) okudukları kitabın çok okunan kitaplar arasında olmasının o kitabı okumalarında hiç etkili olmadığını belirtmiştir. Buna rağmen öğrencilerin %20,5’inin (N=165) “Biraz”; %28’inin (N=226) “Oldukça” ve %37,1’inin (N=299) “Tamamen” etkili olduğunu ifade etmiştir. Bu soru için elde edilen ortalama 2,93 ve standart sapma 1,04’tür.

“Okul kütüphanesindeki kitap sayısının ne derece yeterli olduğunu düşünüyorsunuz?” sorusuna öğrencilerin %25,2’si (N=203) “Hiç”; %13,5’i (N=109) “Biraz”; %24,3’ü (N=196) “Oldukça”; %29,9’u (N=241) “Tamamen” olarak yanıtlamıştır. Bu soru için elde edilen puanların ortalaması 2,63 ve standart sapması 1,19’dur.

Çizelge 4.5: Cinsiyete Göre Öğrencileri Kitap Okumaya Teşvik Eden Etkenlere İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Cinsiyet		Toplam
		Kız	Erkek	
Öğretmenin kitap okumanızı istemesi	N	41	53	94
	%	43,6	56,4	100
Öğretmenin kitap okuyup kendi okuduğu kitapları size anlatması	N	16	20	36
	%	44,4	55,6	100
Okumayı sevmeniz	N	301	181	482
	%	62,4	37,6	100
Aile büyüklerinin kitap okumanızı istemesi	N	28	63	91
	%	30,8	69,2	100
Aile büyüklerinin kitap okuması	N	25	23	48
	%	52,1	47,9	100
Toplam	N	411	340	751
	%	54,7	45,3	100

$\chi^2=39,033$ sd=4 p=0,000

Çizelge 4.5’ e göre öğretmeni kitap okumasını istediği için kitap okuyanların %43,6’sı kız, %56,4’ü erkektir. Öğretmenin kitap okuyup kendi okuduğu kitapları öğrencilere anlatmasından dolayı kitap okuyanların %44,4’ü kız, %55,6’sı erkektir. Okumayı sevdiği için kitap okuyanların %62,4’ü kız, %37,6’sı erkektir. Aile büyüklerinin kitap okumalarını istediği için kitap okuyanların %30,8’i kız, %69,2’si erkektir. Son olarak aile büyükleri kitap okuduğu için kitap okuyanların %52,1’i kız, %47,9’u erkektir. Buna genel

olarak kız öğrencilerin okumayı sevmek gibi iç motivasyon kaynağından erkeklerin ise, öğretmen veya ailenin istemesi, yaptırması gibi dış motivasyon kaynaklarından ötürü kitap okudukları söylenebilir. Yapılan ki-kare testi sonucuna göre öğrencileri kitap okumaya teşvik eden etkenlerin değiştiği görülmektedir. ($\chi^2_5=39,033$, $p<0,05$).

Çizelge 4.6: Cinsiyete Göre Öğrencilerin Okudukları Kitap İçeriği Türüne İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Cinsiyet		Toplam
		Kız	Erkek	
Duygusal	N	39	12	51
	%	76,5	23,5	100
Macera	N	284	239	523
	%	54,3	45,7	100
Mizah	N	22	21	43
	%	51,2	48,8	100
Bilim kurgu	N	34	30	64
	%	53,1	46,9	100
Polisiye	N	4	14	18
	%	22,2	77,8	100
Diğer	N	24	17	41
	%	58,5	41,5	100
Toplam	N	407	333	740
	%	55,0	45,0	100

$\chi^2=17,970$ $sd=5$ $p=0,003$

Çizelge 4.6'ya göre duygusal içerikli kitap okuyan öğrencilerin %76,5'i kız iken %23,5'i erkektir. Macera içerikli kitap okuyanların %54,3'ü kız, %45,7'si erkektir. Mizah içerikli kitap okuyanların %51,2'si kız, %48,8'i erkektir. Bilim kurgu içerikli kitap okuyanların %53,1'i kız, %46,9'u erkektir. Polisiye içerikli kitapları okuyanların ise % 22,2'si kız %77,8'i erkektir. Son olarak "diğer" olarak belirtilen kitap içeriklerini okuyan öğrencilerin %58,5'i kız, %41,5'i erkektir. Buna göre kız öğrencilerin daha çok duygusal, macera, mizah ve bilim kurgu içerikli kitaplar, erkeklerin ise polisiye içerikli kitaplar okudukları söylenebilir. Yapılan ki-kare testi sonucuna göre öğrencilerin okudukları kitap içeriği cinsiyetlerine göre değişmektedir ($\chi^2_5=17,970$, $p<0,05$).

Çizelge 4.7: Cinsiyete Göre Öğrencilerin Boş Vakitlerinde Yapmaktan Hoşlandıkları Etkinliklere İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Cinsiyet		Toplam
		Kız	Erkek	
Televizyon seyretmek	N	43	58	101
	%	42,6	57,4	100
Bilgisayarda oyun oynamak	N	23	93	116
	%	19,8	80,2	100
Kitap okumak	N	266	109	375
	%	70,9	29,1	100
Diğer	N	97	87	184
	%	52,7	47,3	100
Toplam	N	429	347	776
	%	55,3	44,7	100

$\chi^2=103,231$ sd=3 p=0,000

Çizelge 4.7'ye göre boş zamanlarında televizyon izleyenlerin %42,6'sı kız; %57,4'ü erkektir. Buna göre televizyon izleyen kız ve erkek öğrencilerin benzer sayılarda olduğu söylenebilir. Boş zamanlarında bilgisayarda oyun oynayan erkeklerin oranı %80,2 iken kızların oranı %19,8'dir. Buna göre bilgisayarda oyun oynayan erkek öğrencilerin sayısı kızlardan oldukça fazladır. Boş zamanlarında kitap okuyan kızların oranı %70,9; erkeklerin oranı ise %29,1'dir. Bu istatistiklere göre kitap okuyan kız sayısı erkeklerden fazladır. Son olarak boş zamanlarında “Diğer” olarak belirtilen etkinlikleri yapan kız ve erkek öğrencilerin sayısı benzerdir. Çizelge 4.7'de yer alan χ^2 istatistiğine göre öğrencilerin boş zamanlarında yaptıkları etkinliklerin türü cinsiyetine göre farklılaşmaktadır ($\chi^2_3=103,231$, $p<0,05$).

Çizelge 4.8: Cinsiyete Göre Öğrencilerin Ellerinde Bulunan Bir Miktar Para ile Yapacaklarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Cinsiyet		Toplam
		Kız	Erkek	
Yiyecek almak için	N	83	109	192
	%	43,2	56,8	100
Giyecek almak için	N	79	60	139
	%	56,8	43,2	100
Kitap almak için	N	164	81	245
	%	66,9	33,1	100
Oyuncak almak için	N	13	22	35
	%	37,1	62,9	100
Diğer	N	88	79	167
	%	52,7	47,3	100
Toplam	N	427	351	778
	%	54,9	45,1	100,0

$\chi^2=29,897$ sd=4 p=0,000

Çizelge 4.8'e göre ellerinde bir miktar para olsa bunu ne için kullanırdınız sorusunu yiyecek almak için şeklinde yanıtlayan öğrencilerin %43,2'si kız;

%56,8'i erkektir. Buna göre yiyecek ihtiyacı olan erkeklerin sayısı daha fazla olsa da bu oranların birbirine yakın olduğu söylenebilir. Bu soruyu giyecek almak için şeklinde yanıtlayanlardan kızların oranı %56,8; erkeklerin oranı ise %43,2'dir. Giyecek almak isteyen kızların sayıları daha fazla olsa da bu sayıların yakın olduğu söylenebilir. Kitap almak için şeklinde yanıt veren kızların oranı %66,9 iken; erkeklerin oranı 33,1'dir. Buna göre kitap almak isteyen kızların sayısı erkeklerden daha fazladır. Oyuncak almak isteyenlerin oranı %62,9 iken kızların oranı %37,1'dir. Bu değerler, ellerindeki parayı oyuncak olarak kullanacak erkeklerin sayısının kızlardan yüksek olduğunu göstermektedir. Çizelge 4.8'de yer alan χ^2 istatistiğine göre ellerinde bir miktar para olsa bunu kullanacakları seçenekler öğrencilerin cinsiyetine göre farklılaşmaktadır ($\chi^2_{4}=29,897$, $p<0,05$).

Çizelge 4.9: Cinsiyete Göre Öğrencilerin Okula Başlamadan Önce Anne-Babanın Kitap Okuma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Cinsiyet		Toplam
		Kız	Erkek	
Evet	N	323	233	556
	%	58,1	41,9	100
Hayır	N	113	118	231
	%	48,9	51,1	100
Toplam	N	436	351	787
	%	55,4	44,6	100

$\chi^2=5,561$ $sd=1$ $p=0,018$

Çizelge 4.9'a göre okula başlamadan önce anne-babası kitap okuyan kız öğrencilerin oranı %58,1 iken erkeklerin oranı %41,9'dur. Buna göre anne-babası kitap okuyan kız öğrencilerin sayısı erkeklerden daha fazladır. Benzer şekilde okula başlamadan önce anne-babası kitap okumayan kız öğrencilerin oranı %48,9 iken erkeklerin oranı %51,1'dir. Yapılan ki-kare testi sonucuna göre öğrencilerin okula başlamadan önce anne-babalarının kitap okuyup okumamaları cinsiyete göre değişmektedir ($\chi^2_{1}=5,561$, $p<0,05$). Buna göre daha çok kız öğrencilerin anne babaları okula başlamadan önce onlara kitap okumaktadır.

Çizelge 4.10: Cinsiyete Göre Öğrencilerin Evlerinde Bir Kitaplık ya da Kitap Köşesi Bulunma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Cinsiyet		Toplam
		Kız	Erkek	
Evet	N	371	278	649
	%	57,2	42,8	100
Hayır	N	68	78	146
	%	46,6	53,4	100
Toplam	N	439	356	795
	%	55,2	44,8	100

$\chi^2=5,405$ sd=1 p=0,020

Çizelge 4.10’da görüldüğü üzere evlerinde kitaplığı ya da kitap köşesi bulunan öğrencilerin %57,2’si kız; %42,8’i erkektir. Yapılan ki-kare testi sonucuna göre evlerinde kitaplık ya da kitap köşesi olup olmama öğrencilerin cinsiyetine göre değişmektedir ($\chi^2_1=5,405$, $p<0,05$). Buna göre daha çok kız öğrencilerin evlerinde kitaplık ya da kitap köşesi bulunmaktadır.

Çizelge 4.11: Cinsiyete Göre Öğrencilerin Evlerinin Çevresinde Kütüphane Bulunma Durumuna İlişkin İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Cinsiyet		Toplam
		Kız	Erkek	
Evet	N	89	69	158
	%	56,3	43,7	100
Hayır	N	347	286	633
	%	54,8	45,2	100
Toplam	N	436	355	791
	%	55,1	44,9	100

$\chi^2=0,117$ sd=1 p=0,733

Çizelge 4.11’e göre evlerinin çevresinde kütüphane bulunan öğrencilerin %56,3’ü kız; %43,7’si erkektir. Bu soruyu hayır şeklinde yanıtlayanların diğer bir ifadeyle evinin çevresinde kütüphane bulunmayan öğrencilerin %54,8’i kız; %45,2’si erkektir. Bu istatistiklerin genel olarak birbirine yakın olduğu söylenebilir. Nitekim yapılan ki-kare testi sonucuna göre öğrencilerin cinsiyetine göre evlerinin çevresinde kütüphane olup olmaması değişmemektedir ($\chi^2_1=0,117$, $p>0,05$). Buna göre evlerinin çevresinde kütüphane bulunma ili cinsiyet arasında bir ilişki yoktur.

Çizelge 4.12: Cinsiyete Göre Öğrencilerin Evlerine Düzenli Olarak Gazete ve Dergi Alınma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Cinsiyet		Toplam
		Kız	Erkek	
Düzenli olarak günlük bir gazete alınır.	N	105	74	179
	%	58,7	41,3	100
Düzenli olarak birden fazla gazete ve dergi alınır.	N	23	30	53
	%	43,4	56,6	100
Aralıklı olarak gazete ve dergi alır.	N	194	119	313
	%	62,0	38,0	100
Gazete ve dergi alınmaz.	N	114	128	242
	%	47,1	52,9	100
Toplam	N	436	351	787
	%	55,4	44,6	100

$\chi^2=16,082$ sd=3 p=0,001

Çizelge 4.12'ye göre evlerine düzenli olarak günlük gazete alınan öğrencilerin %58,7'si kız; %41,3'ü erkektir. Buna göre evlerine düzenli olarak günlük gazete alınan kız öğrencilerin sayısı daha fazladır. Evlerine düzenli olarak birden fazla gazete ve dergi alınan öğrencilerin %43,4'ü kız; %56,6'sı ise erkektir. Evlerine aralıklı olarak gazete ve dergi alınan öğrencilerin %62'si kız; %38'i erkektir. Evlerine gazete ve dergi alınmayan öğrencilerin %47,1'i kız; %52,9'u erkektir. Genel olarak değerlendirildiğinde evlerine düzenli veya aralıklı olarak gazete ve dergi alınan kız öğrencilerin sayısının daha fazla olduğu görülmektedir. Nitekim yapılan ki-kare testi sonucuna göre de evlerine düzenli olarak gazete ve dergi alınma durumu cinsiyete göre değişmektedir ($\chi^2_3=16,082$, $p<0,05$).

Çizelge 4.13: Cinsiyete Göre Öğrencilerin Okumaktan Hoşlandıkları Kitap Türüne İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Cinsiyet		Toplam
		Kız	Erkek	
Roman	N	53	40	93
	%	57,0	43,0	100
Şiir	N	47	29	76
	%	61,8	38,2	100
Çizgi roman	N	57	139	196
	%	29,1	70,9	100
Öykü	N	207	94	301
	%	68,8	31,2	100
Diğer	N	44	40	84
	%	52,4	47,6	100
Toplam	N	408	342	750
	%	54,4	45,6	100

$\chi^2=77,793$ sd=4 p=0,000

Çizelge 4.13'e göre roman okumaktan hoşlananların %57'si kız; %43'ü erkektir. Şiir okumaktan hoşlananların %61,8'i kız, %38,2'si erkektir. Öykü okumaktan hoşlananların %68,8'i kız, %31,2'si erkektir. Çizgi roman okumaktan hoşlananların ise %29,1'i kız, %70,9'u erkektir. Dikkat edilirse kızların daha çok roman, şiir ve

öykü okumaktan erkeklerin ise çizgi roman okumaktan hoşlandığı görülmektedir. Buna göre cinsiyete göre okumaktan hoşlanılan kitap türünde bir farklılaşma meydana gelmektedir. Nitekim hesaplanan χ^2 istatistiğinde de bu görülmektedir ($\chi^2_{4}=77,793$, $p<0,05$).

Çizelge 4.14: Cinsiyete Göre Öğrencilerin Kitap Okumalarına Engel Olan Etkenlere İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Cinsiyet		Toplam
		Kız	Erkek	
Ev işlerine yardım etmem	N	50	39	89
	%	56,2	43,8	100
Kitap fiyatlarının pahalı olması	N	36	35	71
	%	50,7	49,3	100
Derslerin yoğunluğu	N	188	105	293
	%	64,2	35,8	100
Televizyon	N	54	48	102
	%	52,9	47,1	100
Bilgisayar	N	20	59	79
	%	25,3	74,7	100
Diğer	N	58	51	109
	%	53,2	46,8	100
	N	406	337	743
	%	54,6	45,4	100

$\chi^2=38,869$ sd=5 p=0,000

Çizelge 4.14'e göre ev işlerine yardım ettiği için kitap okuyamayanların %56,2'si kız, %43,8'i erkektir. Kitap fiyatları pahalı olduğu için kitap okuyamayanların %50,7'si kız, %49,3'ü erkektir. Derslerin yoğunluğundan dolayı kitap okuyamayanların %64,2'si kız, %35,8'i erkektir. Televizyondan dolayı kitap okuyamayanların %52,9'u kız, %47,1'i erkektir. Bilgisayardan dolayı kitap okuyamayanların %25,3'ü kız, %74,7'si erkektir. Son olarak "diğer" olarak belirtilen nedenlerden dolayı kitap okuyamayanların %53,2'si kız, %46,8'i erkektir. Genel olarak değerlendirildiğinde özellikle erkeklerin bilgisayardan dolayı kitap okuyamadığı nedeni göze çarpmaktadır. Kız öğrencilerin ise daha çok ev işleri, kitap fiyatlarının pahalı olması, derslerin yoğunluğu ve televizyon gibi nedenlerden dolayı kitap okuyamadıkları görülmektedir. Yapılan ki-kare testi sonucuna göre öğrencilerin kitap okumalarına engel olan etkenlerin cinsiyete göre değiştiği görülmektedir ($\chi^2_5=38,869$, $p<0,05$).

Çizelge 4.15: Cinsiyete Göre Anne-Babaların Öğrencilere Kitap Alma Amaçlarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Cinsiyet		Toplam
		Kız	Erkek	
Öğretmen istediği için	N	28	40	68
	%	41,2	58,8	100
Ailem kitap okumamı istediği için	N	113	114	227
	%	49,8	50,2	100
Siz kitap okumak istediğiniz için	N	271	171	442
	%	61,3	38,7	100
Doğum günü, yılbaşı gibi özel günlerde hediye etmek amacıyla	N	10	11	21
	%	47,6	52,4	100
Anneniz ve babanız size hiçbir amaçla kitap almaz.	N	6	8	14
	%	42,9	57,1	100
	N	428	344	772
	%	55,4	44,6	100

$\chi^2=16,131$ $sd=4$ $p=0,003$

Çizelge 4.15'e göre araştırmaya katılan öğrencilerden öğretmeni istediği için anne-babası kitap alan öğrencilerin %41,2'si kız, %58,8'i erkektir. Ailesi kitap okumasını istediği için kitap alanların %49,8'i kız, %50,2'si erkektir. Öğrencilerin kendilerinin kitap okumak istemelerinden dolayı anne-babası kitap alanların %61,3'ü kız, %38,7'si erkektir. Doğum günü, yılbaşı gibi özel günlerde hediye etmek amacıyla annesi-babası kitap alanların %47,6'sı kız, %52,4'ü erkektir. Son olarak annem-babam bana hiçbir amaçla kitap almaz diyenlerin %42,9'u kız, %57,1'i erkektir. Bu istatistiklere göre öğrencilerin anne-babalarının kitap alma nedenlerinin cinsiyete göre değiştiği söylenebilir. Örneğin bu farklılaşma en bariz "siz kitap okumak istediğiniz için" seçeneğinde görülmektedir. Burada kız öğrencilerin sayısı erkeklerden daha fazladır. Genel olarak yine kız öğrencilerin kendi iç motivasyon kaynaklarından dolayı, erkeklerin ise dış motivasyon kaynaklarından dolayı anne-babalarının kitap aldığı söylenebilir. Bu farklılaşma ki-kare testi sonuçlarında da görülmektedir. Yapılan ki-kare testi sonucuna göre anne babaların çocuklarına kitap alma nedenlerinin cinsiyete göre değiştiği görülmektedir ($\chi^2_4=16,131$, $p<0,05$). Son olarak anne babası hiçbir amaçla kitap almayan öğrenci sayısının oldukça az olmasının sevindirici olmakla birlikte bu durumun erkeklerde biraz daha fazla ($N=8$, %57,1) olduğu söylenebilir.

Çizelge 4.16: Cinsiyete Göre Kütüphanelerden Yararlanma Amaçlarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Cinsiyet		Toplam
		Kız	Erkek	
Ödev için kitaplara ve ansiklopedilere bakıyorum.	N	146	117	263
	%	55,5	44,5	100
Roman, hikaye vs. almak için yararlanıyorum	N	162	131	293
	%	55,3	44,7	100
Diğer	N	64	54	118
	%	54,2	45,8	100
Toplam	N	372	302	674
	%	55,2	44,8	100

$\chi^2=0,056$ sd=2 p=0,973

Çizelge 4.16'ya göre ödev için kitap ve ansiklopedilere bakma amacıyla kütüphaneden yararlananların %55,5'i kız, %44,5'i erkektir. Roman, hikaye vs. almak için kütüphaneden yararlananların %55,3'ü kız, %44,7'si erkektir. "Diğer" olarak belirtilen nedenler için kütüphaneden yararlananların %54,2'si kız, %45,8'i erkektir. Buna göre hesaplanan bu değerlerin kız ve erkekler için benzer olduğu söylenebilir. Yapılan ki-kare testi sonucuna göre de öğrencilerin kütüphaneden yararlanma amaçları cinsiyete göre değişmemektedir ($\chi^2_2=0,056$, $p>0,05$).

Çizelge 4.17: Anne Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Boş Vakitlerinde Yapmaktan Hoşlandıkları Etkinliklere İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Anne eğitim düzeyi					Toplam
		Okuryazar değil	İlkokul mezunu	Ortaokul mezunu	Lise ve dengi okul mezunu	Üniversite mezunu	
Televizyon seyretmek	f	8	24	22	22	20	96
	%	8,3	25,0	22,9	22,9	20,8	100
Bilgisayarda oyun oynamak	f	12	22	18	23	38	113
	%	10,6	19,5	15,9	20,4	33,6	100
Kitap okumak	f	31	109	78	79	64	361
	%	8,6	30,2	21,6	21,9	17,7	100
Diğer	f	7	53	24	35	60	179
	%	3,9	29,6	13,4	19,6	33,5	100
	f	58	208	142	159	182	749
	%	7,7	27,8	19,0	21,2	24,3	100

$\chi^2=32,291$ sd=12 p=0,001

Çizelge 4.17'ye göre boş zamanlarında televizyon izleyen öğrencilerin %8,3'ünün annesi okuryazar değildir. Boş zamanlarında televizyon izleyenlerin %25'inin annesi ilkokul; %22,9'unun ortaokul; yine %22,9'unun lise ve dengi bir okul; %20,8'inin ise üniversite mezunudur. Boş zamanlarında bilgisayarda oyun oynayan öğrencilerin %10,6'sının annesi okuryazar değildir. Boş

zamanlarında bilgisayarda oyun oynayanların %19,5'inin annesi ilkokul; %15,9'unun ortaokul; %20,4'ünün lise ve dengi bir okul; %33,6'sının ise annesi üniversite mezunudur. Boş zamanlarında kitap okuyan öğrencilerin %8,6'sının annesi okuryazar değildir. Boş zamanlarında kitap okuyanların %30,2'sinin annesi ilkokul; %21,6'sının ortaokul; %21,9'unun lise ve dengi bir okul; %17,7'sinin ise annesi üniversite mezunudur. Çizelge 4.17'de yer alan χ^2 istatistiğine göre öğrencilerin boş zamanlarında yaptıkları etkinliklerin türü annenin eğitim düzeyine göre farklılaşmaktadır ($\chi^2_{12}=32,291$, $p<0,05$). Genel olarak değerlendirildiğinde annenin eğitim düzeyi arttıkça öğrencilerin daha çok kitap okudukları gibi bir hipotez bu tabloda doğrulanmamaktadır. Özellikle annesi ilkokul mezunu olan öğrencilerin boş zamanlarında kitap okumayı tercih ettiği görülmektedir.

Çizelge 4.18: Anne Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Ellerinde Bulunan Bir Miktar Para ile Yapacaklarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Anne eğitim düzeyi					Toplam
		Okuryazar değil	İlkokul mezunu	Ortaokul mezunu	Lise ve dengi okul mezunu	Üniversite mezunu	
Yiyecek almak için	f	21	41	29	42	49	182
	%	11,5	22,5	15,9	23,1	26,9	100
Giyecek almak için	f	11	50	29	23	18	131
	%	8,4	38,2	22,1	17,6	13,7	100
Kitap almak için	f	15	72	52	52	49	240
	%	6,3	30,0	21,7	21,7	20,4	100
Oyuncak almak için	f	1	9	2	4	18	34
	%	2,9	26,5	5,9	11,8	52,9	100
Diğer	f	10	36	31	37	51	165
	%	6,1	21,8	18,8	22,4	30,9	100
Toplam	f	58	208	143	158	185	752
	%	7,7	27,7	19,0	21,0	24,6	100
$\chi^2=45,693$ sd=16		p=0,000					

Çizelge 4.18'e göre ellerinde bulunan bir miktar parayı yiyecek için harcayacağını belirten öğrencilerden %11,5'inin annesi okuryazar değildir. Ellerindeki parayı yiyecek almak için kullanacak öğrencilerin %22,5'inin annesi ilkokul; %15,9'unun ortaokul; %23,1'inin lise ve dengi bir okul ve %26,9'unun annesi üniversite mezunudur. Ellerinde bulunan bir miktar parayı giyecek için harcayacağını belirten öğrencilerden %8,4'ünün annesi okuryazar değildir.

Ellerindeki parayı giyecek almak için kullanacak öğrencilerin %38,2'sinin annesi ilkokul; %22,1'inin ortaokul; %17,6'sının lise ve dengi bir okul ve %13,7'sinin annesi ise üniversite mezunudur. Ellerindeki bir miktar parayı kitap almak için kullanacaklarını belirten öğrencilerin %6,3'ünün annesi okuryazar değildir. Bu seçeneği işaretleyen öğrencilerin %30'unun annesi ilkokul; %21,7'sinin ortaokul; yine %21,7'sinin lise ve dengi bir okul; son olarak %20,4'ünün annesi ise üniversite mezunudur. Ellerindeki bir miktar parayı oyuncak için harcayacağını belirten öğrencilerden %2,9'unun annesi okuryazar değildir. Ellerindeki parayı oyuncak almak için kullanacak öğrencilerin %26,5'inin annesi ilkokul; %5,9'unun ortaokul; %11,8'inin lise ve dengi bir okul ve %52,9'unun annesi üniversite mezunudur. Çizelge 4.18'de yer alan χ^2 istatistiğine göre öğrencilerin ellerindeki bir miktar parayı kullanacakları alan annenin eğitim düzeyine göre farklılaşmaktadır ($\chi^2_{16}=45,693$, $p<0,05$). Genel olarak değerlendirildiğinde ellerindeki parayı oyuncak için değerlendirecek öğrencilerden annesi üniversite mezunu olanların oranının yüksek olması dikkat çekicidir. Annesi ilkokul mezunu olan öğrencilerin ellerindeki parayı kitap olarak değerlendireceği diğer bir dikkat çekici bulgudur.

Çizelge 4.19: Anne Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Anne-Babalarının Okula Başlamadan Önce Kitap Okuma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Anne eğitim düzeyi					Toplam
		Okuryazar değil	İlkokul mezunu	Ortaokul mezunu	Lise ve dengi okul mezunu	Üniversite mezunu	
Evet	f	21	129	99	125	161	535
	%	3,9	24,1	18,5	23,4	30,1	100
Hayır	f	37	78	45	35	30	225
	%	16,4	34,7	20,0	15,6	13,3	100
Toplam	f	58	207	144	160	191	760
	%	7,6	27,2	18,9	21,1	25,1	100
$\chi^2=61,484$ sd=4		p=0,000					

Çizelge 4.19' a göre okula başlamadan önce anne-babası kitap okuyan öğrencilerin %3,9'unun anne-babası okuryazar değildir. Okula başlamadan önce anne-babası kitap okuyan öğrencilerin %24,1'inin annesi ilkokul; %18,5'inin ortaokul; %23,4'ünün lise ve dengi bir okul; %30,1'inin ise üniversite mezunudur. Okula başlamadan önce anne-babası kitap okumayan öğrencilerin %16,4'ünün annesi okuryazar değildir. Okula başlamadan önce anne-babası

kitap okumayan öğrencilerin %34,7'sinin annesi ilkokul; %20'sinin ortaokul; %15,6'sının lise ve dengi bir okul; %13,3'ünün ise üniversite mezunudur. Bu tabloda annesi üniversite mezunu olanların çocuklarına daha çok kitap okuduğu; annesi ilkokul mezunu olanların ise okumadığı söylenebilir. Çizelge 4.19'da yer alan χ^2 istatistiğine göre okula başlamadan önce anne babası kitap okuması annenin eğitim düzeyine göre değişmektedir ($\chi^2_4=61,484$, $p<0,05$).

Çizelge 4.20: Anne Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Evlerinde Kitaplık ya da Kitap Köşesi Bulunma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Anne eğitim düzeyi					Toplam
		Okuryazar değil	İlkokul mezunu	Ortaokul mezunu	Lise ve dengi okul mezunu	Üniversite mezunu	
Evet	f	31	156	120	146	178	631
	%	4,9	24,7	19,0	23,1	28,2	100
Hayır	f	26	52	28	17	15	138
	%	18,8	37,7	20,3	12,3	10,9	100
Toplam	f	57	208	148	163	193	769
	%	7,4	27,0	19,2	21,2	25,1	100
$\chi^2=56,578$		sd=4	p=0,000				

Çizelge 4.20'ye göre evlerinde kitaplık ya da kitap köşesi bulunan öğrencilerin %4,9'unun anne-babası okuryazar değildir. Evlerinde kitaplık ya da kitap köşesi bulunan öğrencilerin %24,7'sinin annesi ilkokul; %19'unun ortaokul; %23,1'inin lise ve dengi bir okul; %28,2'sinin ise üniversite mezunudur. Evlerinde kitaplık ya da kitap köşesi bulunmayan öğrencilerin %18,8'inin annesi okuryazar değildir. Evlerinde kitaplık ya da kitap köşesi bulunmayan öğrencilerin %37,7'sinin annesi ilkokul; %20,3'ünün ortaokul; %12,3'ünün lise ve dengi bir okul; %10,9'unun ise üniversite mezunudur. Çizelge 4.20'de yer alan χ^2 istatistiğine göre okula başlamadan önce anne babası kitap okuması annenin eğitim düzeyine göre değişmektedir ($\chi^2_4=56,578$, $p<0,05$).

Çizelge 4.21: Anne Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Evlerinin Çevresinde Kütüphane Bulunma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Anne eğitim düzeyi					Toplam
		Okuryazar değil	İlkokul mezunu	Ortaokul mezunu	Lise ve dengi okul mezunu	Üniversite mezunu	
Evet	f	4	33	24	38	54	153
	%	2,6	21,6	15,7	24,8	35,3	100
Hayır	f	53	174	123	124	139	613
	%	8,6	28,4	20,1	20,2	22,7	100
Toplam	f	57	207	147	162	193	766
	%	7,4	27,0	19,2	21,1	25,2	100
$\chi^2=18,282$		sd=4	p=0,001				

Çizelge 4.21’de göre evlerinin çevresinde kütüphane bulunan öğrencilerin %2,6’sının anne-babası okuryazar değildir. Evlerinin çevresinde kütüphane bulunan öğrencilerin %21,6’sının annesi ilkokul; %15,7’sinin ortaokul; %24,8’inin lise ve dengi bir okul; %35,3’ünün ise üniversite mezunudur. Evlerinin çevresinde kütüphane bulunmayan öğrencilerin %8,6’sının anne-babası okuryazar değildir. Evlerinin çevresinde kütüphane bulunmayan öğrencilerin %28,4’ünün annesi ilkokul; %20,1’inin ortaokul; %20,2’sinin lise ve dengi bir okul; %22,7’sinin ise üniversite mezunudur. Çizelge 4.21’de yer alan χ^2 istatistiğine göre evlerinin çevresinde kütüphane bulunup bulunmaması annenin eğitim düzeyine göre değişmektedir ($\chi^2_4=18,282$, $p<0,05$).

Çizelge 4.22: Anne Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Evlerine Düzenli Olarak Günlük Gazete ve Dergi Alınma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Anne eğitim düzeyi					Toplam
		Okuryazar değil	İlkokul mezunu	Ortaokul mezunu	Lise ve dengi okul mezunu	Üniversite mezunu	
Düzenli olarak günlük bir gazete alınır.	f	10	35	45	38	44	172
	%	5,8	20,3	26,2	22,1	25,6	100
Düzenli olarak birden fazla gazete ve dergi alınır.	f	3	7	5	9	29	53
	%	5,7	13,2	9,4	17,0	54,7	100
Aralıklı olarak gazete ve dergi alır.	f	13	78	53	81	76	301
	%	4,3	25,9	17,6	26,9	25,2	100
Gazete ve dergi alınmaz.	f	30	87	44	35	40	236
	%	12,7	36,9	18,6	14,8	16,9	100
Toplam	f	56	207	147	163	189	762
	%	7,3	27,2	19,3	21,4	24,8	100
$\chi^2=70,828$		sd=12	p=0,000				

Çizelge 4.22’de göre evine düzenli olarak günlük bir gazete alınan öğrencilerin %5,8’nin annesi okuryazar olmayıp, %20,3’ünün annesi ilkokul; %26,2’sinin ortaokul; %22,1’inin lise ve dengi bir okul ve %25,6’sının ise üniversite mezunudur. Evine düzenli olarak birden fazla gazete ve dergi alınan öğrencilerin %5,7’sinin annesi okuryazar olmayıp, %13,2’sinin annesi ilkokul; %9,4’ünün ortaokul; %17’sinin lise ve dengi bir okul ve %54,7’sinin üniversite mezunudur. Evine aralıklı olarak gazete ve dergi alınan öğrencilerin %4,3’ünün annesi okuryazar olmayıp, %25,9’unun annesi ilkokul; %17,6’sının ortaokul; %26,9’unun lise ve dengi bir okul ve %25,2’sinin üniversite mezunudur. Evine gazete ve dergi alınmayan öğrencilerin %12,7’sinin annesi okuryazar olmayıp, %36,9’unun annesi ilkokul; %18,6’sının ortaokul; %14,8’inin lise ve dengi bir okul ve %16,9’unun ise üniversite mezunudur. Çizelge 4.22’de yer alan χ^2 istatistiğine göre evlerine gazete ve dergi alınma durumu annenin eğitim düzeyine göre değişmektedir ($\chi^2_{12}=70,828$, $p<0,05$). Bu tabloda özellikle evine düzenli olarak gazete ve dergi alınan öğrencilerden annesi üniversite mezunlarının yüksek olması dikkat çekicidir.

Çizelge 4.23: Anne Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Okumaktan Hoşlandığı Kitap Türüne İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Anne eğitim düzeyi					Toplam
		Okuryazar değil	İlkokul mezunu	Ortaokul mezunu	Lise ve dengi okul mezunu	Üniversite mezunu	
Roman	f	6	25	11	21	26	89
	%	6,7	28,1	12,4	23,6	29,2	100
Şiir	f	8	26	19	12	10	75
	%	10,7	34,7	25,3	16,0	13,3	100
Çizgi roman	f	10	42	36	50	53	191
	%	5,2	22,0	18,8	26,2	27,7	100
Öykü	f	30	93	65	49	51	288
	%	10,4	32,3	22,6	17,0	17,7	100
Diğer	f	3	16	11	20	33	83
	%	3,6	19,3	13,3	24,1	39,8	100
Toplam	f	57	202	142	152	173	726
	%	7,9	27,8	19,6	20,9	23,8	100
$\chi^2=46,768$ sd=16 p=0,000							

Çizelge 4.23’e göre roman türü kitap okumaktan hoşlanan öğrencilerin %6,7’sinin annesi okuryazar olmayıp, %28,1’inin annesi ilkokul, %12,4’ünün ortaokul, %23,6’sının lise ve dengi bir okul; %29,2’sinin üniversite mezunudur. Şiir türü kitap okumaktan hoşlanan öğrencilerin %10,7’sinin annesi okuryazar

olmayıp, %34,7'sinin annesi ilkokul, %25,3'ünün ortaokul, %16'sının lise ve dengi bir okul; %13,3'ünün üniversite mezunudur. Çizgi roman türü kitap okumaktan hoşlanan öğrencilerin %5,2'sinin annesi okuryazar olmayıp, %22'sinin annesi ilkokul, %18,8'inin ortaokul, %26,2'sinin lise ve dengi bir okul; %27,7'sinin üniversite mezunudur. Öykü türünde kitap okumaktan hoşlanan öğrencilerin %10,4'ünün annesi okuryazar olmayıp, %32,3'ünün annesi ilkokul, %22,6'sının ortaokul, %17'sinin lise ve dengi bir okul; %17,7'sinin üniversite mezunudur. Çizelge 4.23'te yer alan χ^2 istatistiğine annenin eğitim düzeyine göre öğrencilerin okumaktan hoşlandığı kitap türü değişmektedir ($\chi^2_{16}=46,768$, $p<0,05$).

Çizelge 4.24: Anne Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Okudukları Kitap İçeriğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Anne eğitim düzeyi					Toplam
		Okuryazar değil	İlkokul mezunu	Ortaokul mezunu	Lise ve dengi okul mezunu	Üniversite mezunu	
Duygusal	f	5	10	14	9	8	46
	%	10,9	21,7	30,4	19,6	17,4	100
Macera	f	39	157	91	112	108	507
	%	7,7	31,0	17,9	22,1	21,3	100
Mizah	f	3	8	10	9	11	41
	%	7,3	19,5	24,4	22,0	26,8	100
Bilim kurgu	f	4	17	17	12	14	64
	%	6,3	26,6	26,6	18,8	21,9	100
Polisiye ve diğer	f	5	8	10	10	24	57
	%	8,8	14,0	17,5	17,5	42,1	100
Toplam	f	56	200	142	152	165	715
	%	7,8	28,0	19,9	21,3	23,1	100

$\chi^2=25,068$ $sd=16$ $p=0,069$

Öğrencilerin okudukları kitap içeriklerinin anne eğitim düzeyine göre değişip değişmediğini incelemek üzere yapılan analizde, bu verinin ki-kare analizinin sayıltılarından biri olan beklenen değeri 5'ten az olan hücre sayısının toplam hücre sayısının %20'i geçmesi sebebiyle polisiye ve "diğer" olarak belirtilen bu iki kategorinin birleştirilmesine gidilmiştir. Bu şekilde yeniden düzenlenen Çizelge 4.27' ye göre duygusal içerikli kitap okuyanların %10,9'unun annesi okuryazar değildir. Bu öğrencilerin %21,7'sinin annesi ilkokul mezunu, %30,4'ünün ortaokul, %19,6'sının lise ve dengi bir okul ve %17,4'ünün

üniversite mezunudur. Macera içerikli kitap okuyan öğrencilerin %7,7'sinin annesi okuryazar olmayıp, %31'inin ilkokul mezunu, %17,9'unun ortaokul, %22,1'inin lise ve dengi bir okul, %21,3'ünün annesi üniversite mezunudur. Mizah içerikli kitap okuyan öğrencilerin %7,3'ünün annesi okuryazar olmayıp, %19,5'inin ilkokul mezunu, %24,4'ünün ortaokul, %22'sinin lise ve dengi bir okul, %26,8'inin annesi ise üniversite mezunudur. Bilim kurgu içerikli kitap okuyan öğrencilerin %6,3'ünün annesi okuryazar değildir. Bu türde kitap okuyan öğrencilerin %26,6'sının annesi ilkokul mezunu, yine %26,6'sının ortaokul, %18,8'inin lise ve dengi bir okul, %21,9'unun ise üniversite mezunudur. Polisiye ve diğer içerikte kitap okuyanların %8,8'inin annesi okuryazar değildir. Bu öğrencilerin %14'ünün annesi ilkokul, %17,5'inin ortaokul, yine %17,5'inin ortaokul ve %42,1'inin üniversite mezunudur. Çizelge 4.24'de yer alan χ^2 istatistiğine annenin eğitim düzeyine göre öğrencilerin okudukları kitap içeriği değişmemektedir ($\chi^2_{16}=25,068$, $p>0,05$).

Çizelge 4.25: Anne Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Okudukları Kitap İçeriğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Anne eğitim düzeyi					Toplam
		Okuryazar değil	İlkokul mezunu	Ortaokul mezunu	Lise ve dengi okul mezunu	Üniversite mezunu	
Öğretmenin kitap okumanızı istemesi	f	15	28	18	13	18	92
	%	16,3	30,4	19,6	14,1	19,6	100
Öğretmenin kitap okuyup kendi okuduğu kitapları size anlatması	f	3	8	11	5	7	34
	%	8,8	23,5	32,4	14,7	20,6	100
Okumayı sevmeniz	f	27	123	91	111	118	470
	%	5,7	26,2	19,4	23,6	25,1	100
Aile büyüklerinin kitap okumanızı istemesi	f	10	28	17	20	13	88
	%	11,4	31,8	19,3	22,7	14,8	100
Aile büyüklerinin kitap okuması	f	1	11	8	7	19	46
	%	2,2	23,9	17,4	15,2	41,3	100
Toplam	f	56	198	145	156	175	730
	%	7,7	27,1	19,9	21,4	24,0	100
$\chi^2=34,112$	sd=16	p=0,005					

Çizelge 4.25'de göre öğretmeni kitap okumasını istediği için kitap okuyanların %16,3'ünün annesi okuryazar değildir. Bu kategorideki öğrencilerin %30,4'ünün annesi ilkokul, %19,6'sının ortaokul, %14,1'inin lise ve dengi bir okul ve %19,6'sının annesi ise üniversite mezunudur. Öğretmenin kitap okuyup kendi okuduğu kitapları öğrencilere anlatmasından dolayı kitap okuyanların %8,8'inin annesi okuryazar değildir. Bu gruptaki öğrencilerin %23,5'inin annesi

ilkokul, %32,4'ünün ortaokul, %14,7'sinin lise ve dengi türü bir okul ve %20,6'sının üniversite mezunudur. Okumayı sevdiği için kitap okuyan öğrencilerin %5,7'sinin annesi okuryazar olmayıp, %26,2'sinin annesi ilkokul, %19,4'ünün ortaokul, %23,6'sının lise ve dengi bir okul, %25,1'inin üniversite mezunudur. Aile büyükleri kitap okumasını istediği için kitap okuyan öğrencilerin %11,4'ünün annesi okuryazar değildir. Bu gruptaki öğrencilerin %31,8'inin annesi ilkokul, %19,3'ünün ortaokul, %22,7'sinin lise ve dengi bir okul ve %14,8'inin üniversite mezunudur. Aile büyüklerinin kitap okumasından dolayı kitap okuyanların %2,2'sinin annesi okuryazar olmayıp, %23,9'unun annesi ilkokul, %17,4'ünün ortaokul, %15,2'sinin lise ve dengi bir okul ve %41,3'ünün üniversite mezunudur. Özellikle okumayı sevdiği için kitap okuyanların annelerinin beklendiği gibi daha üst düzey eğitime sahip olanlar değil de; ilkokul mezunu olması dikkat çekici bir bulgudur. Çizelge 4.25'de yer alan χ^2 istatistiğine annenin eğitim düzeyine göre öğrencileri kitap okumaya teşvik eden nedenler değişmektedir ($\chi^2_{16}=34,112$, $p<0,05$).

Çizelge 4.26: Anne Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Kitap Okumalarına Engel Olan Etkenlere İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Anne eğitim düzeyi				Üniversite mezunu	Toplam
		Okuryazar değil	İlkokul mezunu	Ortaokul mezunu	Lise ve dengi okul mezunu		
Ev işlerine yardım etmem	f	12	24	18	13	16	83
	%	14,5	28,9	21,7	15,7	19,3	100
Kitap fiyatlarının pahalı olması	f	3	14	25	13	14	69
	%	4,3	20,3	36,2	18,8	20,3	100
Derslerin yoğunluğu	f	22	83	44	66	73	288
	%	7,6	28,8	15,3	22,9	25,3	100
Televizyon	f	7	34	19	18	22	100
	%	7,0	34,0	19,0	18,0	22,0	100
Bilgisayar	f	9	15	13	15	24	76
	%	11,8	19,7	17,1	19,7	31,6	100
Diğer	f	1	28	17	26	31	103
	%	1,0	27,2	16,5	25,2	30,1	100
	f	54	198	136	151	180	719
	%	7,5	27,5	18,9	21,0	25,0	100
$\chi^2=40,147$		sd=20	p=0,005				

Çizelge 4.26'ya göre ev işlerine yardım ettiği için kitap okuyamayan öğrencilerin %14,5'inin annesi okuryazar değildir. Bu öğrencilerin %28,9'unun annesi ilkokul, %21,7'sinin annesi ortaokul, %15,7'sinin annesi lise ve dengi bir

okul ve %19,3'ünün annesi ise üniversite mezunudur. Kitap fiyatlarının pahalı olmasından dolayı kitap okuyamayan öğrencilerin %4,3'ünün annesi okuryazar olmayıp, bu öğrencilerin %20,3'ünün annesi ilkokul, %36,2'sinin annesi ortaokul, %18,8'inin annesi lise ve dengi bir okul ve %20,3'ünün annesi üniversite mezunudur. Derslerin yoğunluğundan dolayı kitap okuyamayan öğrencilerin %7,6'sının annesi okuryazar değildir. Derslerin yoğunluğundan dolayı kitap okuyamayan öğrencilerin %28,8'inin annesi ilkokul, %15,3'ünün ortaokul, %22,9'unun lise ve dengi bir okul, %25,3'ünün üniversite mezunudur. Televizyondan dolayı kitap okuyamayan öğrencilerin %7'sinin annesi okuryazar değildir. Televizyondan dolayı kitap okuyamayan öğrencilerin %34'ünün annesi ilkokul, %19'unun ortaokul, %18'inin lise ve dengi bir okul, %22'sinin üniversite mezunudur. Bilgisayardan dolayı kitap okuyamayan öğrencilerin %11,8'inin annesi okuryazar değildir. Bilgisayardan dolayı kitap okuyamayan öğrencilerin %19,7'sinin annesi ilkokul, %17,1'inin ortaokul, %19,7'sinin lise ve dengi bir okul ve %31,6'sının ise üniversite mezunudur. Yapılan ki-kare analizine göre öğrencilerin kitap okumalarına engel olan etkenler annelerinin eğitim düzeyine göre değişmektedir ($\chi^2_{20}=40,147$, $p<0,05$). Genel olarak değerlendirildiğinde tüm etkenlerde annesi, ilkokul veya üniversite mezunu olan öğrencilerin oranı daha yüksektir.

Çizelge 4.27: Anne Eğitim Düzeyine Göre Anne-Babaların Çocuklarına Kitap Alma Sebeplerine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Anne eğitim düzeyi					Toplam
		Okur yazar değil	İlkokul mezunu	Orta okul mezunu	Lise ve dengi okul mezunu	Üniversite mezunu	
Öğretmen istediği için	f	14	26	10	11	4	65
	%	21,5	40,0	15,4	16,9	6,2	100
Ailem kitap okumamı istediği için	f	20	65	49	33	52	219
	%	9,1	29,7	22,4	15,1	23,7	100.
Siz okumak istediğiniz için	f	19	108	81	112	108	428
	%	4,4	25,2	18,9	26,2	25,2	100
Doğum günü, yılbaşı, gibi özel günlerde hediye etmek amacıyla ve/veya Anneniz ve babanız size hiçbir amaçla kitap almaz	f	3	8	4	6	13	34
	%	8,8	23,5	11,8	17,6	38,2	100
Toplam	f	56	207	144	162	177	746
	%	7,5	27,7	19,3	21,7	23,7	100
$\chi^2=52,083$		sd=12	p=0,000				

Çizelge 4.27' ye göre öğrencilerin anne- babalarının hangi amaçla onlara kitap aldıklarının anne eğitim düzeyine göre değişip değişmediğini incelemek üzere yapılan analizde, yine verinin ki-kare analizinin sayıltılarından biri olan beklenen değeri 5'ten az hücre sayısının toplam hücre sayısının %20'sini geçmesi sebebiyle “Doğum günü, yılbaşı gibi özel günlerde hediye etmek amacıyla” ile “Anneniz ve babanız size hiçbir amaçla kitap almaz.” kategorilerinin birleştirilmesine gidilmiştir. Bu şekilde yeniden düzenlenen Çizelge 4.27'ye göre öğretmeni istediği için kitap alan öğrencilerin %21,5'inin annesi okuryazar değildir. Öğretmeni istediği için kitap alan öğrencilerinin %40'ının annesi ilkokul, %15,4'ünün annesi ortaokul, %16,9'unun lise ve dengi bir okul, %6,2'sinin ise üniversite mezunudur. Ailesi kitap okumasını istediği için kitap okuyan öğrencilerin %9,1'inin annesi okuryazar olmayıp, %29,7'sinin ilkokul, %22,4'ünün ortaokul, %15,1'inin lise ve dengi bir okul, %23,7'sinin ise üniversite mezunudur. Kendisi kitap okumak istediği için anne-babası kitap alan öğrencilerin %4,4'ünün annesi okuryazar değildir. Bu öğrencilerin %25,2'sinin annesi ilkokul, %18,9'unun ortaokul, %26,2'sinin lise ve dengi bir okul, %25,2'sinin ise üniversite mezunudur. Doğum günü, yılbaşı gibi özel günlerde hediye etmek amacıyla ve/veya Anneniz ve babanız size hiçbir amaçla kitap almaz diyen öğrencilerin %8,8'inin annesi okuryazar olmayıp, %23,5'inin annesi ilkokul, %11,8'inin ortaokul, %17,6'sının lise ve dengi bir okul ve son olarak %38,2'sinin üniversite mezunudur. Yapılan ki-kare analizine göre annelerin eğitim düzeylerine göre anne-babaların çocuklarına kitap alma sebepleri değişmektedir ($\chi^2_{22}=52,083$, $p<0,05$).

Çizelge 4.28: Anne Eğitim Düzeylerine Göre Öğrencilerin Kütüphanelerden Yararlanma Amaçlarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Anne eğitim düzeyi					Toplam
		Okuryazar değil	İlkokul mezunu	Ortaokul mezunu	Lise ve dengi okul mezunu	Üniversite mezunu	
Ödev için kitaplara ve ansiklopedilere bakıyorum.	f	26	66	54	43	60	249
	%	10,4	26,5	21,7	17,3	24,1	100
Roman, hikaye vs. almak için yararlanıyorum.	f	21	75	55	67	68	286
	%	7,3	26,2	19,2	23,4	23,8	100
Diğer	f	4	23	20	34	35	116
	%	3,4	19,8	17,2	29,3	30,2	100
Toplam	f	51	164	129	144	163	651
	%	7,8	25,2	19,8	22,1	25,0	100

$\chi^2=14,664$ $sd=8$ $p=0,066$

Çizelge 4.28'e göre ödev için kitaplardan ve ansiklopedilerden yararlanmak amacıyla kütüphaneye başvuran öğrencilerin %10,4'ünün annesi okuryazar değildir. Ödev amaçlı kütüphaneye giden öğrencilerin %26,5'inin annesi ilkokul mezunu, %21,7'sinin ortaokul, %17,3'ünün lise ve dengi bir okul ve %24,1'inin üniversite mezunudur. Roman, hikaye almak için kütüphaneye giden öğrencilerin %7,3'ünün annesi okuryazar olmayıp, %26,2'sinin ilkokul mezunu, %19,2'sinin ortaokul, %23,4'ünün lise ve dengi bir okul, %23,8'inin ise üniversite mezunudur. Son olarak "diğer" olarak belirtilen nedenlerle kütüphaneye giden öğrencilerin %3,4'ünün annesi okuryazar değildir. Diğer seçeneğini işaretleyen öğrencilerin %19,8'inin annesi ilkokul mezunu, %17,2'sinin ortaokul, %29,3'ünün lise ve dengi bir okul, %23,8'inin üniversite mezunudur. Yapılan ki-kare analizine göre annenin eğitim düzeyine göre öğrencilerin kütüphaneden yararlanma amacı değişmemektedir ($\chi^2_8=14,664$, $p>0,05$).

Çizelge 4.29: Baba Eğitim Düzeylerine Göre Öğrencilerin Boş Vakitlerinde Yapmaktan Hoşlandıkları Etkinliklere İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Baba eğitim düzeyi				Üniversite mezunu	Toplam
		Okuryazar değil	İlkokul mezunu	Ortaokul mezunu	Lise ve dengi okul mezunu		
Televizyon seyretmek	f	4	18	21	24	26	93
	%	4,3	19,4	22,6	25,8	28,0	100
Bilgisayarda oyun oynamak	f	4	26	19	30	32	111
	%	3,6	23,4	17,1	27,0	28,8	100
Kitap okumak	f	16	93	93	82	83	367
	%	4,4	25,3	25,3	22,3	22,6	100
Diğer	f	4	37	21	48	64	174
	%	2,3	21,3	12,1	27,6	36,8	100
Toplam	f	28	174	154	184	205	745
	%	3,8	23,4	20,7	24,7	27,5	100
$\chi^2=24,353$		sd=12	$p=0,018$				

Çizelge 4.29' a göre boş zamanlarında televizyon izleyen öğrencilerin %4,3'ünün babası okuryazar değildir. Boş zamanlarında televizyon izleyenlerin %19,4'ünün babası ilkokul; %22,6'sının ortaokul; %25,8'inin lise ve dengi bir okul; %28'inin babası ise üniversite mezunudur. Boş zamanlarında bilgisayarda oyun oynayan öğrencilerin %3,6'sının babası okuryazar değildir. Boş zamanlarında bilgisayarda oyun oynayanların %23,4'ünün babası ilkokul; %17,1'inin babası ortaokul; %27'sinin lise ve dengi bir okul; %28,8'inin ise babası üniversite mezunudur. Boş zamanlarında kitap okuyan öğrencilerin

%4,4'ünün babası okuryazar değildir. Boş zamanlarında kitap okuyanların %25,3'ünün babası ilkokul; yine %25,3'ünün ortaokul; %22,3'ünün lise ve dengi bir okul; %22,6'sının ise babası üniversite mezunudur. Çizelge 4.29'da yer alan χ^2 istatistiğine göre babanın eğitim düzeyine öğrencilerin boş zamanlarında yaptıkları etkinliklerin türü farklılaşmaktadır ($\chi^2_{12}=24,353$, $p<0,05$).

Çizelge 4.30: Baba Eğitim Düzeylerine Göre Öğrencilerin Ellerinde Bulunan Bir Miktar Para ile Yapacaklarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Baba eğitim düzeyi					Toplam
		Okuryazar değil	İlkokul mezunu	Ortaokul mezunu	Lise ve dengi okul mezunu	Üniversite mezunu	
Yiyecek almak için	f	10	41	33	38	56	178
	%	5,6	23,0	18,5	21,3	31,5	100
Giyecek almak için	f	6	42	21	36	25	130
	%	4,6	32,3	16,2	27,7	19,2	100
Kitap almak için	f	6	57	68	58	55	244
	%	2,5	23,4	27,9	23,8	22,5	100
Oyuncak almak için	f	1	6	3	7	16	33
	%	3,0	18,2	9,1	21,2	48,5	100
Diğer	f	5	28	27	45	59	164
	%	3,0	17,1	16,5	27,4	36,0	100
Toplam	f	28	174	152	184	211	749
	%	3,7	23,2	20,3	24,6	28,2	100

$\chi^2=38,949$ sd=16 p=0,001

Çizelge 4.30'a göre ellerinde bulunan bir miktar parayı yiyecek için harcayacağını belirten öğrencilerden %5,6'sının babası okuryazar değildir. Ellerindeki parayı yiyecek almak için kullanacak öğrencilerin %23'ünün babası ilkokul; %18,5'inin ortaokul; %21,3'ünün lise ve dengi bir okul ve %31,5'inin babası üniversite mezunudur. Ellerinde bulunan bir miktar parayı giyecek için harcayacağını belirten öğrencilerden %4,6'sının babası okuryazar değildir. Ellerindeki parayı giyecek almak için kullanacak öğrencilerin %32,3'ünün babası ilkokul; %16,2'sinin ortaokul; %27,7'sinin lise ve dengi bir okul ve %19,2'sinin babası üniversite mezunudur. Ellerindeki parayı kitap için harcayacağını belirten öğrencilerin %2,5'inin babası okuryazar olmayıp, %23,4'ünün babası ilkokul, %27,9'unun ortaokul, %23,8'inin lise ve dengi bir okul, %22,5'inin babası ise üniversite mezunudur. Ellerindeki bir miktar parayı oyuncak için harcayacağını belirten öğrencilerden %3'ünün babası okuryazar

değildir. Ellerindeki parayı oyuncak almak için kullanacak öğrencilerin %18,2'sinin babası ilkokul; %9,1'inin ortaokul; %21,2'sinin lise ve dengi bir okul ve %48,5'inin babası ise üniversite mezunudur. Çizelge 4.29' da yer alan χ^2 istatistiğine göre öğrencilerin ellerindeki bir miktar parayı kullanacakları alan babanın eğitim düzeyine göre farklılaşmaktadır ($\chi^2_{16}=38,949$, $p<0,05$). Genel olarak değerlendirildiğinde ellerindeki parayı oyuncak için değerlendirecek öğrencilerden babası üniversite mezunu olanların oranının yüksek olması dikkat çekicidir. Ellerindeki parayı kitap olarak değerlendirecek öğrencilerin babalarının eğitim düzeyi okuryazar olmayan öğrenciler dışındaki diğer eğitim düzeylerinde benzer sayılardadır.

Çizelge 4.31: Baba Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Baba-Babalarının Okula Başlamadan Önce Kitap Okuma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Baba eğitim düzeyi					Toplam
		Okuryazar değil	İlkokul mezunu	Ortaokul mezunu	Lise ve dengi okul mezunu	Üniversite mezunu	
Evet	f	10	98	107	138	182	535
	%	1,9	18,3	20,0	25,8	34,0	100
Hayır	f	19	73	48	47	34	221
	%	8,6	33,0	21,7	21,3	15,4	100
Toplam	f	29	171	155	185	216	756
	%	3,8	22,6	20,5	24,5	28,6	100
$\chi^2=53,968$ sd=4		p=0,000					

Çizelge 4.31'e göre okula başlamadan önce anne-babası kitap okuyan öğrencilerin %1,9'unun babası okuryazar değildir. Okula başlamadan önce anne-babası kitap okuyan öğrencilerin %18,3'ünün babası ilkokul; %20'sinin ortaokul; %25,8'inin lise ve dengi bir okul; %34'ünün ise üniversite mezunudur. Okula başlamadan önce anne-babası kitap okumayan öğrencilerin %8,6'sının babası okuryazar değildir. Okula başlamadan önce anne-babası kitap okumayan öğrencilerin %33'ünün babası ilkokul; %21,7'sinin ortaokul; %21,3'ünün lise ve dengi bir okul; %15,4'ünün ise üniversite mezunudur. Bu tabloda babası üniversite mezunu olanların çocuklarına daha çok kitap okuduğu; babası ilkokul mezunu olanların ise okumadığı söylenebilir. Çizelge 4.31'e yer alan χ^2 istatistiğine göre okula başlamadan önce öğrencilerin anne-babasının kitap okuması babanın eğitim düzeyine göre değişmektedir ($\chi^2_4=53,968$, $p<0,05$).

Çizelge 4.32: Baba Eğitim Düzeylerine Göre Öğrencilerin Evlerinde Kitaplık ya da Kitap Köşesi Bulunma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Baba eğitim düzeyi				Üniversite mezunu	Toplam
		Okuryazar değil	İlkokul mezunu	Ortaokul mezunu	Lise ve dengi okul mezunu		
Evet	f	14	135	123	155	199	626
	%	2,2	21,6	19,6	24,8	31,8	100
Hayır	f	15	40	32	33	18	138
	%	10,9	29,0	23,2	23,9	13,0	100
Toplam	f	29	175	155	188	217	764
	%	3,8	22,9	20,3	24,6	28,4	100
$\chi^2=39,641$		sd=4	p=0,000				

Çizelge 4.32'ye göre evlerinde kitaplık ya da kitap köşesi bulunan öğrencilerin %2,2'sinin babası okuryazar değildir. Evlerinde kitaplık ya da kitap köşesi bulunan öğrencilerin %21,6'sının babası ilkokul; %19,6'sının ortaokul; %24,8'inin lise ve dengi bir okul; %31,8'inin ise üniversite mezunudur. Evlerinde kitaplık ya da kitap köşesi bulunmayan öğrencilerin %10,9'unun babası okuryazar değildir. Evlerinde kitaplık ya da kitap köşesi bulunmayan öğrencilerin %29'unun babası ilkokul; %23,2'sinin ortaokul; %23,9'unun lise ve dengi bir okul; %13'ünün ise üniversite mezunudur. Çizelge 4.32'de yer alan χ^2 istatistiğine göre okula başlamadan önce öğrencilerin anne-babasının kitap okuması babanın eğitim düzeyine göre değişmektedir ($\chi^2_4=39,641$, $p<0,05$).

Çizelge 4.33: Baba Eğitim Düzeylerine Göre Öğrencilerin Evlerinin Çevresinde Kütüphane Bulunma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Baba eğitim düzeyi				Üniversite mezunu	Toplam
		Okuryazar değil	İlkokul mezunu	Ortaokul mezunu	Lise ve dengi okul mezunu		
Evet	f	2	31	28	34	58	153
	%	1,3	20,3	18,3	22,2	37,9	100
Hayır	f	27	143	126	154	157	607
	%	4,4	23,6	20,8	25,4	25,9	100
Toplam	f	29	174	154	188	215	760
	%	3,8	22,9	20,3	24,7	28,3	100
$\chi^2=10,859$		sd=4	p=0,028				

Çizelge 4.33'e göre evlerinin çevresinde kütüphane bulunan öğrencilerin %1,3'ünün babası okuryazar değildir. Evlerinin çevresinde kütüphane bulunan öğrencilerin %20,3'ünün babası ilkokul; %18,3'ünün ortaokul; %22,2'sinin lise

ve dengi bir okul; %37,9'unun ise üniversite mezunudur. Evlerinin çevresinde kütüphane bulunmayan öğrencilerin %4,4'ünün babası okuryazar olmayıp, %23,6'sının babası ilkokul; %20,8'inin ortaokul; %25,4'ünün lise ve dengi bir okul; %25,9'unun ise üniversite mezunudur. Çizelge 4.33'de yer alan χ^2 istatistiğine göre evlerinin çevresinde kütüphane bulunup bulunmaması babanın eğitim düzeyine göre değişmektedir ($\chi^2_{4}=10,859$, $p<0,05$).

Çizelge 4.34: Baba Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Evlerine Düzenli Olarak Günlük Gazete ve Dergi Alınma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Baba eğitim düzeyi					Toplam
		Okuryazar değil	İlkokul mezunu	Ortaokul mezunu	Lise ve dengi okul mezunu	Üniversite mezunu	
Düzenli olarak günlük bir gazete alınır.	f	4	32	30	54	52	172
	%	2,3	18,6	17,4	31,4	30,2	100
Düzenli olarak birden fazla gazete ve dergi alınır.	f	1	6	7	6	33	53
	%	1,9	11,3	13,2	11,3	62,3	100
Aralıklı olarak gazete ve dergi alır.	f	2	65	62	75	92	296
	%	,7	22,0	20,9	25,3	31,1	100
Gazete ve dergi alınmaz.	f	22	70	54	53	37	236
	%	9,3	29,7	22,9	22,5	15,7	100
Toplam	f	29	173	153	188	214	757
	%	3,8	22,9	20,2	24,8	28,3	100
$\chi^2=83,400$	sd=12	p=0,000					

Çizelge 4.34'e göre evine düzenli olarak günlük bir gazete alınan öğrencilerin %2,3'ünün babası okuryazar olmayıp, %18,6'sının babası ilkokul; %17,4'nün ortaokul; %31,4'ünün lise ve dengi bir okul ve %30,2'sinin üniversite mezunudur. Evine düzenli olarak birden fazla gazete ve dergi ve dergi alınan öğrencilerin %1,9'unun babası okuryazar olmayıp, %11,3'ünün babası ilkokul; %13,2'sinin ortaokul; %11,3'ünün lise ve dengi bir okul ve %62,3'ünün üniversite mezunudur. Evine aralıklı olarak gazete ve dergi alınan öğrencilerin %0,7'sinin babası okuryazar olmayıp, %22'sinin babası ilkokul; %20,9'unun ortaokul; %25,3'ünün lise ve dengi bir okul ve %31,1'inin üniversite mezunudur. Evine gazete ve dergi alınmayan öğrencilerin %9,3'ünün babası okuryazar olmayıp, %29,7'sinin babası ilkokul; %22,9'unun ortaokul; %22,5'inin lise ve dengi bir okul ve %15,7'sinin ise üniversite mezunudur. Çizelge 4.33' de yer alan χ^2 istatistiğine göre evlerine gazete ve dergi alınma

durumu babanın eğitim düzeyine göre değişmektedir ($\chi^2_{12}=83,400$, $p<0,05$). Bu çizelge de özellikle evine düzenli olarak gazete ve dergi alınan öğrencilerden babası üniversite mezunu olanların sayısının yüksek olması dikkat çekicidir.

Çizelge 4.35: Baba Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Okumaktan Hoşlandığı Kitap Türüne İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Baba eğitim düzeyi				Toplam	
		Okuryazar değil	İlkokul mezunu	Ortaokul mezunu	Lise ve dengi okul mezunu		Üniversite mezunu
Roman	f	1	26	11	24	26	88
	%	1,1	29,5	12,5	27,3	29,5	100
Şiir	f	7	19	21	12	16	75
	%	9,3	25,3	28,0	16,0	21,3	100
Çizgi roman	f	4	39	28	56	62	189
	%	2,1	20,6	14,8	29,6	32,8	100
Öykü	f	15	74	76	62	61	288
	%	5,2	25,7	26,4	21,5	21,2	100
Diğer	f	2	12	13	23	31	81
	%	2,5	14,8	16,0	28,4	38,3	100
	f	29	170	149	177	196	721
	%	4,0	23,6	20,7	24,5	27,2	100
$\chi^2=45,758$		sd=16	p=0,000				

Çizelge 4.35'e göre roman türü kitap okumaktan hoşlanan öğrencilerin %1,1'inin babası okuryazar olmayıp, %29,5'inin babası ilkokul, %12,5'inin ortaokul, %27,3'ünün lise ve dengi bir okul; %29,5'inin üniversite mezunudur. Şiir türünde kitap okumaktan hoşlanan öğrencilerin %9,3'ünün babası okuryazar olmayıp, %25,3'ünün babası ilkokul, %28'inin ortaokul, %16'sının lise ve dengi bir okul; %21,3'ünün üniversite mezunudur. Çizgi roman türü kitap okumaktan hoşlanan öğrencilerin %2,1'inin babası okuryazar olmayıp, %20,6'sının babası ilkokul, %14,8'inin ortaokul, %29,6'sının lise ve dengi bir okul; %32,8'inin üniversite mezunudur. Öykü türünde kitap okumaktan hoşlanan öğrencilerin %5,2'sinin babası okuryazar olmayıp, %25,7'sinin babası ilkokul, %26,4'ünün ortaokul, %21,5'inin lise ve dengi bir okul; %21,2'sinin üniversite mezunudur. Çizelge 4.35'de yer alan χ^2 istatistiğine göre babanın eğitim düzeyine göre öğrencilerin okumaktan hoşlandığı kitap türü değişmektedir ($\chi^2_{16}=45,758$, $p<0,05$).

Çizelge 4.36: Baba Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Okudukları Kitap İçeriğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Baba eğitim düzeyi					Toplam
		Okuryazar değil	İlkokul mezunu	Ortaokul mezunu	Lise ve dengi okul mezunu	Üniversite mezunu	
Duygusal	f	4	10	11	7	15	47
	%	8,5	21,3	23,4	14,9	31,9	100
Macera	f	19	128	104	124	127	502
	%	3,8	25,5	20,7	24,7	25,3	100
Mizah	f	1	9	5	18	9	42
	%	2,4	21,4	11,9	42,9	21,4	100
Bilim kurgu	f	2	14	20	7	20	63
	%	3,2	22,2	31,7	11,1	31,7	100
Polisiye ve diğer	f	3	7	7	18	20	55
	%	5,5	12,7	12,7	32,7	36,4	100
Toplam	f	29	168	147	174	191	709
	%	4,1	23,7	20,7	24,5	26,9	100
$\chi^2=31,332$		sd=16	p=0,012				

Yapılan analizde, bu verinin ki-kare analizinin sayıltılarından biri olan beklenen değeri 5'ten az olan hücre sayısının toplam hücre sayısının %20'sini geçmemesi gerektiği sayıltısını sağlamadığı belirlenmiştir. Bu sebeple polisiye ve "diğer" olarak belirtilen bu iki kategorinin birleştirilmesine gidilmiştir. Bu şekilde yeniden düzenlenen Çizelge 4.36'ya göre duygusal içerikli kitap okuyanların %8,5'inin babası okuryazar değildir. Bu öğrencilerin %21,3'ünün babası ilkokul mezunu, %23,4'ünün ortaokul, %14,9'unun lise ve dengi bir okul ve %31,9'unun üniversite mezunudur. Macera içerikli kitap okuyan öğrencilerin %3,8'inin babası okuryazar olmayıp, %25,5'inin ilkokul mezunu, %20,7'sinin ortaokul, %24,7'sinin lise ve dengi bir okul, %25,3'ünün babası ise üniversite mezunudur. Mizah içerikli kitap okuyan öğrencilerin %2,4'ünün babası okuryazar olmayıp, %21,4'ünün babası ilkokul mezunu, %11,9'unun ortaokul, %42,9'unun lise ve dengi bir okul, %21,4'ünün babası ise üniversite mezunudur. Bilim kurgu içerikli kitap okuyan öğrencilerin %3,2'sinin babası okuryazar olmayıp, %22,2'sinin ilkokul mezunu, %31,7'sinin ortaokul, %11,1'inin lise ve dengi bir okul, %31,7'sinin ise üniversite mezunudur. Polisiye ve diğer içerikte kitap okuyanların %5,5'inin babası okuryazar değildir. Bu öğrencilerin %12,7'sinin babası ilkokul, yine %12,7'sinin ortaokul, %32,7'sinin ortaokul ve %36,4'ünün üniversite mezunudur. Çizelge 4.36'da yer

alan χ^2 istatistiğine göre öğrencilerin okudukları kitap içeriği babanın eğitim düzeyine göre değişmektedir ($\chi^2_{16}=31,332$, $p<0,05$).

Çizelge 4.37: Baba Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Okudukları Kitap İçeriğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Baba eğitim düzeyi					Toplam
		Okuryazar değil	İlkokul mezunu	Ortaokul mezunu	Lise ve dengi okul mezunu	Üniversite mezunu	
Öğretmenin kitap okumanızı istemesi	f	8	24	18	23	19	92
	%	8,7	26,1	19,6	25,0	20,7	100
Öğretmenin kitap okuyup kendi okuduğu kitapları size anlatması	f	3	4	7	12	8	34
	%	8,8	11,8	20,6	35,3	23,5	100
Okumayı sevmeniz	f	11	108	97	114	136	466
	%	2,4	23,2	20,8	24,5	29,2	100
Aile büyüklerinin kitap okumanızı istemesi	f	6	22	22	18	20	88
	%	6,8	25,0	25,0	20,5	22,7	100
Aile büyüklerinin kitap okuması	f	1	8	5	10	22	46
	%	2,2	17,4	10,9	21,7	47,8	100
Toplam	f	29	166	149	177	205	726
	%	4,0	22,9	20,5	24,4	28,2	100
$\chi^2=30,236$ sd=16 p=0,017							

Çizelge 4.37'ye göre öğretmeni kitap okumasını istediği için kitap okuyanların %8,7'sinin babası okuryazar değildir. Öğretmeni kitap okumasını istediği için kitap okuyanların %26,1'inin babası ilkokul, %19,6'sının ortaokul, %25'inin lise ve dengi bir okul ve %20,7'sinin babası üniversite mezunudur. Öğretmenin kitap okuyup kendi okuduğu kitapları öğrencilere anlatmasından dolayı kitap okuyanların %8,8'inin babası okuryazar değildir. Bu gruptaki öğrencilerin %11,8'inin babası ilkokul, %20,6'sının ortaokul, %35,3'ünün lise ve dengi türü bir okul ve %23,5'inin ise üniversite mezunudur. Okumayı sevdiği için kitap okuyan öğrencilerin %2,4'ünün babası okuryazar olmayıp, %23,2'sinin babası ilkokul, %20,8'inin ortaokul, %24,5'inin lise ve dengi bir okul, %29,2'sinin üniversite mezunudur. Aile büyüklerinin kitap okumalarını istemesinden dolayı kitap okuyanların %6,8'inin babası okuryazar olmayıp, %25'inin ilkokul, yine %25'inin ortaokul, %20,5'inin lise ve dengi bir okul ve %22,7'sinin üniversite mezunudur. Aile büyüklerinin kitap okumasından dolayı kitap okuyan öğrencilerin %2,2'sinin babası okuryazar değildir. Bu gruptaki öğrencilerin %17,4'ünün babası ilkokul, %10,9'unun ortaokul, %21,7'sinin lise ve dengi bir okul ve %47,8'inin üniversite mezunudur. Çizelge 4.37'de yer alan χ^2

istatistiğine babanın eğitim düzeyine göre öğrencileri kitap okumaya teşvik eden nedenler değişmektedir ($\chi^2_{16}=30,236$, $p<0,05$).

Çizelge 4.38: Baba Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Kitap Okumalarına Engel Olan Etkenlere İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Baba eğitim düzeyi					Toplam
		Okuryazar değil	İlkokul mezunu	Ortaokul mezunu	Lise ve dengi okul mezunu	Üniversite mezunu	
Ev işlerine yardım etmem	f	7	26	17	19	15	84
	%	8,3	31,0	20,2	22,6	17,9	100
Kitap fiyatlarının pahalı olması	f	1	12	16	20	21	70
	%	1,4	17,1	22,9	28,6	30,0	100
Derslerin yoğunluğu	f	10	68	56	67	82	283
	%	3,5	24,0	19,8	23,7	29,0	100
Televizyon	f	5	24	20	28	21	98
	%	5,1	24,5	20,4	28,6	21,4	100
Bilgisayar	f	2	17	13	16	28	76
	%	2,6	22,4	17,1	21,1	36,8	100
Diğer	f	3	21	18	28	34	104
	%	2,9	20,2	17,3	26,9	32,7	100
Toplam	f	28	168	140	178	201	715
	%	3,9	23,5	19,6	24,9	28,1	100
$\chi^2=20,675$	sd=20	p=0,416					

Çizelge 4.38'e göre ev işlerine yardım ettiği için kitap okuyamayan öğrencilerin %8,3'ünün babası okuryazar değildir. Bu öğrencilerin %31'inin babası ilkokul, %20,2'sinin babası ortaokul, %22,6'sının babası lise ve dengi bir okul ve %17,9'unun babası ise üniversite mezunudur. Kitap fiyatlarının pahalı olmasından dolayı kitap okuyamayan öğrencilerin %1,4'ünün babası okuryazar olmayıp, bu öğrencilerin %17,1'inin babası ilkokul, %22,9'unun babası ortaokul, %28,6'sının babası lise ve dengi bir okul ve %30'unun ise üniversite mezunudur. Derslerin yoğunluğundan dolayı kitap okuyamayan öğrencilerin %7,6'sının babası okuryazar değildir. Bu gruptaki öğrencilerin %24'ünün babası ilkokul, %19,8'inin ortaokul, %23,7'sinin lise ve dengi bir okul, %29'unun ise üniversite mezunudur. Televizyondan dolayı kitap okuyamayan öğrencilerin %5,1'inin babası okuryazar değildir. Televizyondan dolayı kitap okuyamayan öğrencilerin %24,5'inin babası ilkokul, %20,4'ünün ortaokul, %28,6'sının lise ve dengi bir okul, %21,4'ünün ise üniversite mezunudur. Bilgisayardan dolayı kitap okuyamayan öğrencilerin %2,6'sının babası okuryazar değildir. Bilgisayardan dolayı kitap okuyamayan öğrencilerin %22,4'ünün babası ilkokul, %17,1'inin babası ortaokul, %21,1'inin lise ve

dengi bir okul, %36,8'inin ise üniversite mezunudur. Yapılan ki-kare analizine göre öğrencilerin kitap okumalarına engel olan etkenler babalarının eğitim düzeyine göre değişmemektedir ($\chi^2_{20}=20,675$, $p>0,05$).

Çizelge 4.39: Baba Eğitim Düzeyine Göre Anne-Babaların Çocuklarına Kitap Alma Sebeplerine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Baba eğitim düzeyi					Toplam
		Okuryazar değil	İlkokul mezunu	Ortaokul mezunu	Lise ve dengi okul mezunu	Üniversite mezunu	
Öğretmen istediği için	f	5	27	17	10	7	66
	%	7,6	40,9	25,8	15,2	10,6	100
Ailem kitap okumamı istediği için	f	10	54	45	52	52	213
	%	4,7	25,4	21,1	24,4	24,4	100
Siz okumak istediğiniz için	f	10	87	84	117	133	431
	%	2,3	20,2	19,5	27,1	30,9	100
Doğum günü, yılbaşı, gibi özel günlerde hediye etmek amacıyla ve/veya anne ve babanız size hiçbir amaçla kitap almaz	f	2	5	5	8	11	31
	%	6,5	16,1	16,1	25,8	35,5	100
Toplam	f	27	173	151	187	203	741
	%	3,6	23,3	20,4	25,2	27,4	100
$\chi^2=32,703$ sd=12 p=0,001							

Yapılan analizde, beklenen değeri 5'ten az olan hücrelerin sayısının toplam hücre sayısının %20'sini geçmesi sebebiyle "Doğum günü, yılbaşı gibi özel günlerde hediye etmek amacıyla" ile "anne ve babanız size hiçbir amaçla kitap almaz" kategorilerinin birleştirilmesine gidilmiştir. Bu şekilde yeniden düzenlenen Çizelge 4.39'a göre öğretmeni istediği için kitap alan öğrencilerin %7,6'sının babası okuryazar değildir. Öğretmeni istediği için kitap alan öğrencilerinin %40,9'unun babası ilkokul, %25,8'inin babası ortaokul, %15,2'sinin lise ve dengi bir okul, %10,6'sının üniversite mezunudur. Ailesi kitap okumasını istediği için kitap okuyan öğrencilerin %4,7'sinin babası okuryazar olmayıp, %25,4'ünün babası ilkokul, %21,1'inin ortaokul, %24,4'ünün lise ve dengi bir okul ve yine %24,4'ünün ise üniversite mezunudur. Kendisi kitap okumak istediği için anne-babası kitap alan öğrencilerin %2,3'ünün babası okuryazar değildir. Bu gruptaki öğrencilerin %20,2'sinin babası ilkokul, %19,5'inin ortaokul, %27,1'inin lise ve dengi bir

okul, %30,9'unun ise üniversite mezunudur. Doğum günü, yılbaşı gibi özel günlerde hediye etmek amacıyla ve/veya anne ve babanız size hiçbir amaçla hitap almaz diyen öğrencilerin %6,5'inin babası okuryazar olmayıp, %16,1'inin ilkokul, yine %16,1'inin ortaokul, %25,8'inin lise ve dengi bir okul ve son olarak %35,5'inin üniversite mezunudur. Yapılan ki-kare analizine göre babalarının eğitim düzeylerine göre anne-babaların çocuklarına kitap alma sebepleri değişmektedir ($\chi^2_{12}=32,703$, $p<0,05$).

Çizelge 4.40: Baba Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Kütüphanelerden Yararlanma Amaçlarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Baba eğitim düzeyi				Üniversite mezunu	Toplam
		Okuryazar değil	İlkokul mezunu	Ortaokul mezunu	Lise ve dengi okul mezunu		
Ödev için kitaplara ve ansiklopedilere bakıyorum.	f	8	61	61	58	64	252
	%	3,2	24,2	24,2	23,0	25,4	100
Roman, hikaye vs. almak için yararlanıyorum.	f	15	61	54	70	82	282
	%	5,3	21,6	19,1	24,8	29,1	100
Diğer	f	2	21	17	30	42	112
	%	1,8	18,8	15,2	26,8	37,5	100
Toplam	f	25	143	132	158	188	646
	%	3,9	22,1	20,4	24,5	29,1	100
$\chi^2=12,080$	sd=8	p=0,148					

Çizelge 4.40'a göre ödev için kitaplardan ve ansiklopedilerden yararlanmak amacıyla kütüphaneye başvuran öğrencilerin %3,2'sinin babası okuryazar değildir. Ödev amaçlı kütüphaneye giden öğrencilerin %24,2'sinin babası ilkokul mezunu, yine %24,2'sinin babası ortaokul, %23'ünün lise ve dengi bir okul ve %25,4'ünün üniversite mezunudur. Roman, hikaye almak için kütüphaneye giden öğrencilerin %5,3'ünün babası okuryazar olmayıp, %21,6'sının ilkokul mezunu, %19,1'inin ortaokul, %24,8'inin lise ve dengi bir okul, %29,1'inin ise üniversite mezunudur. Son olarak "diğer" olarak belirtilen nedenlerle kütüphaneye giden öğrencilerin %1,8'inin babası okuryazar değildir, %18,8'inin babası ilkokul mezunu, %15,2'sinin ortaokul, %26,8'inin lise ve dengi bir okul, %37,5'inin ise üniversite mezunudur. Yapılan ki-kare analizine göre babanın eğitim düzeyine göre öğrencilerin kütüphaneden yararlanma amacı değişmemektedir ($\chi^2_8=12,080$, $p>0,05$).

Çizelge 4.41: Gelir Düzeyine Göre Öğrencilerin Boş Vakitlerinde Yapmaktan Hoşlandıkları Etkinliklere İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Aile geliri				Toplam
		0-1000 TL	1000-1500 TL	1500-2000 TL	2000 TL ve fazlası	
Televizyon seyretmek	f	22	18	17	37	94
	%	23,4	19,1	18,1	39,4	100
Bilgisayarda oyun oynamak	f	15	20	18	51	104
	%	14,4	19,2	17,3	49,0	100
Kitap okumak	f	61	90	81	107	339
	%	18,0	26,5	23,9	31,6	100
Diğer	f	23	35	24	85	167
	%	13,8	21,0	14,4	50,9	100
Toplam	f	121	163	140	280	704
	%	17,2	23,2	19,9	39,8	100

$\chi^2=26,199$ sd=9 p=0,002

Çizelge 4.41'e göre boş zamanlarında televizyon izleyen öğrencilerden %23,4'ünün ailesinin geliri 0-1000 TL; %19,1'inin 1000-1500 TL; %18,1'inin 1500-2000 TL ve son olarak %39,4'ünün 2000 TL ve üzeridir. Televizyon seyreden öğrencilerin özellikle yüksek ve düşük gelirli ailelerden olması dikkat çekicidir. Boş zamanlarını bilgisayarda oyun oynayarak geçiren öğrencilerin %14,4'ünün ailesinin geliri 0-1000TL; %19,2'sinin 1000-1500 TL; %17,3'ünün 1500-2000 TL ve %49'unun ise 2000 TL ve üzeridir. Boş zamanlarında kitap okuyan öğrencilerin %18'inin ailesinin geliri 0-1000TL; %26,5'inin 1000-1500 TL; %23,9'unun 1500-2000 TL ve %31,6'sının 2000 TL ve üzeridir. Boş zamanını "Diğer" olarak belirtilen etkinliklerle geçiren öğrencilerin %13,8'inin ailesinin geliri 0-1000TL; %21'inin 1000-1500 TL; %14,4'ünün 1500-2000 TL ve son olarak %50,9'unun 2000 TL ve üzeridir. Bütün etkinlik türlerinde en yüksek gelirli ailelerin çocuklarının sayısının fazla olduğu söylenebilir. Yapılan ki-kare testi sonucuna göre öğrencilerin aile gelirlerine göre boş zamanlarında yaptıkları etkinliklerin türü değişmektedir ($\chi^2_9=26,199$, $p<0,05$).

Çizelge 4.42: Gelir Düzeyine Göre Öğrencilerin Ellerinde Bulunan Bir Miktar Para ile Yapacaklarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Aile geliri				Toplam
		0-1000 TL	1000-1500 TL	1500-2000 TL	2000 TL ve fazlası	
Yiyecek almak için	f	28	37	30	77	172
	%	16,3	21,5	17,4	44,8	100
Giyecek almak için	f	26	33	33	38	130
	%	20,0	25,4	25,4	29,2	100
Kitap almak için	f	43	53	52	76	224
	%	19,2	23,7	23,2	33,9	100
Oyuncak almak için	f	2	4	3	22	31
	%	6,5	12,9	9,7	71,0	100
Diğer	f	22	37	23	69	151
	%	14,6	24,5	15,2	45,7	100
	f	121	164	141	282	708
	%	17,1	23,2	19,9	39,8	100
$\chi^2=28,463$ sd=12 p=0,005						

Çizelge 4.42'ye incelendiğinde, öğrencilerden parasını yiyecek almak için harcayanların %16,3'ünün ailesinin geliri 0-1000 TL; %21,5'inin 1000-1500 TL; %17,4'ünün 1500-2000 TL; %44,8'inin 2000 TL ve üzerinde olduğu görülmektedir. Elindeki parasını giyecek almak için harcayacak öğrencilerin %20'sinin ailesinin geliri 0-1000 TL; %25,4'ünün aile geliri 1000-1500 TL ve benzer şekilde %25,4'ünün aile geliri 1500-2000 TL'dir. Aile gelir düzeyi 2000TL ve üzeri gelire sahip olan öğrenciler ise bu seçeneği işaretleyen öğrencilerin %29,2'sini oluşturmaktadır. Bu durum için gelir düzeyi artışıyla beraber giyecek almak için para harcayan öğrencilerin artışının beklenen bir durum olduğu söylenebilir. Kitap almak için parasını harcayacak öğrencilerin, %19,2'si 0-1000 TL; %23,7'si 1000-1500 TL; %23,2'si 1500-2000 TL; %33,9'u 2000TL ve üzeri gelirli aileye sahip oldukları gözlenmektedir. Oyuncak almak için para harcama durumu için incelendiğinde öğrencilerin, %6,5'i 0-1000 TL; %12,9'u 1000-1500 TL; %9,7'si 1500-2000 TL; %71'i 2000TL ve üzeri gelirli aileye sahip oldukları gözlenmektedir. En dikkat çekici bulgunun oyuncak almak için para harcamaya ilişkin olduğu söylenebilir. Bulgulara göre ancak yüksek gelir düzeyli aileye sahip olan öğrencilerin oyuncak almaya yöneldikleri söylenebilir. "Diğer" olarak nitelenen harcamalarda öğrencilerin, %14,6'sı 0-1000 TL; %24,5'i 1000-1500 TL; %15,2'si 1500-2000 TL; %45,7'si 2000TL ve üzeri gelirli aileye sahip oldukları bulgusu elde edilmiştir. Yapılan ki-kare testi sonucuna göre öğrencilerin aile gelirlerine göre ellerindeki bir miktar parayı harcama alanları değişmektedir ($\chi^2_{12}=28,463$, $p<0,05$).

Çizelge 4.43: Gelir Düzeyine Göre Öğrencilerin Anne-Babalarının Okula Başlamadan Önce Kitap Okuma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Aile geliri				Toplam
		0-1000 TL	1000-1500 TL	1500-2000 TL	2000 TL ve fazlası	
Evet	f	72	113	89	228	502
	%	14,3	22,5	17,7	45,4	100
Hayır	f	50	52	53	60	215
	%	23,3	24,2	24,7	27,9	100
	f	122	165	142	288	717
	%	17,0	23,0	19,8	40,2	100
$\chi^2=22,346$ sd=3 p=0,000						

Çizelge 4.43'te görüldüğü gibi okula başlamadan önce anne babası kendisine kitap okuyan öğrencilerin %14,3'ünün ailesinin geliri 0-1000 TL; %22,5'inin 1000-1500 TL; %17,7'inin 1500-2000 TL; %45,4'ünün 2000 TL ve üzerinde olduğu görülmektedir. Kitap okuyan anne babası olan öğrenciler içinde yüksek geliri olanlar sayıca en fazladır. Bu durum kitap okumayan anne baba olduğunda farklılık göstermektedir. Nitekim 4 gelir düzeyinde öğrenci sayıları birbirinden farklıdır. Ki-kare testi sonucu yorumlandığında okula başlamadan önce anne babası kendisine kitap okuyan öğrencilerin sayısı aile gelirlerine göre değişmektedir ($\chi^2_3=22,346$, $p<0,05$).

Çizelge 4.44: Gelir Düzeyine Göre Öğrencilerin Evlerinde Kitaplık ya da Kitap Köşesi Bulunma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Aile geliri				Toplam
		0-1000 TL	1000-1500 TL	1500-2000 TL	2000 TL ve fazlası	
Evet	f	78	134	117	266	595
	%	13,1	22,5	19,7	44,7	100
Hayır	f	46	31	27	25	129
	%	35,7	24,0	20,9	19,4	100
Toplam	f	124	165	144	291	724
	%	17,1	22,8	19,9	40,2	100
$\chi^2=48,584$ sd=3 p=0,000						

Çizelge 4.44 incelendiğinde evlerinde kitaplık ya da kitap köşesi olan öğrencilerin %13,1'inin ailesinin geliri 0-1000 TL; %22,5'inin 1000-1500 TL; %19,7'sinin 1500-2000 TL; %44,7'sinin 2000 TL ve üzerinde olduğu görülmektedir. Evde kitaplığı olan öğrenciler içinde yüksek geliri olanlar sayıca en fazladır. Bu durum kitaplığı olmayan öğrencilerde farklılık göstermektedir. Nitekim öğrencilerin %35,7 sinin ailesinin geliri 0-1000 TL; %24'ünün 1000-1500 TL; %20,9'unun 1500-2000 TL; %19,4'ünün 2000 TL ve üzerinde olduğu gözlenmiştir. Evde kitaplığı olmayan öğrenciler içinde geliri düşük gelirli

öğrenci sayısı en fazladır. İki bulgu birlikte ele alındığında yüksek geliri olan ailelerin evlerinde kitaplığa sahip oldukları, düşük gelirli ailelerin de evlerinde kitaplık olmadığı söylenebilir. Ki-kare testi sonucu yorumlandığında da öğrencilerin aile gelirlerine göre öğrencilerin kitaplığa sahip olmalarının değiştiği söylenebilir ($\chi^2_3=48,584$, $p<0,05$).

Çizelge 4.45: Gelir Düzeyine Göre Öğrencilerin Evlerinin Çevresinde Kütüphane Bulunma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Aile geliri				Toplam
		0-1000 TL	1000-1500 TL	1500-2000 TL	2000 TL ve fazlası	
Evet	f	21	33	26	62	142
	%	14,8	23,2	18,3	43,7	100
Hayır	f	103	131	118	227	579
	%	17,8	22,6	20,4	39,2	100
Toplam	f	124	164	144	289	721
	%	17,2	22,7	20,0	40,1	100
$\chi^2=1,426$ $sd=3$ $p=0,700$						

Çizelge 4.45’de görüldüğü gibi evlerinin çevresinde kütüphane olan öğrencilerin %14,8’inin ailesinin geliri 0-1000 TL; %23,2’sinin 1000-1500 TL; %18,3’ünün 1500-2000 TL; %43,7’sinin 2000 TL ve üzerinde olduğu görülmektedir. Kütüphaneye yakın olan öğrenciler içinde yüksek geliri olanlar sayıca en fazladır. Bu durum kütüphaneye yakın olmayan öğrencilerde de benzerlik göstermektedir. Evlerinin çevresinde kütüphane olmayan öğrencilerin %17,8’inin ailesinin geliri 0-1000 TL; %22,6’sının 1000-1500 TL; %20,4’ünün 1500-2000 TL; %39,2’sinin 2000 TL ve üzerinde olduğu gözlenmiştir. Ki-kare testi sonucunda öğrencilerin aile gelirlerine göre evlerinin kütüphaneye yakın olmalarının değişmediği söylenebilir ($\chi^2_3=1,426$, $p>0,05$).

Çizelge 4.46: Gelir Düzeyine Göre Öğrencilerin Evlerine Düzenli Olarak Günlük Gazete ve Dergi Alınma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Aile geliri				Toplam
		0-1000 TL	1000-1500 TL	1500-2000 TL	2000 TL ve fazlası	
Düzenli olarak günlük bir gazete alınır.	f	27	41	33	62	163
	%	16,6	25,2	20,2	38,0	100
Düzenli olarak birden fazla gazete ve dergi alınır.	f	6	5	7	29	47
	%	12,8	10,6	14,9	61,7	100
Aralıklı olarak gazete ve dergi alır.	f	37	65	57	130	289
	%	12,8	22,5	19,7	45,0	100
Gazete ve dergi alınmaz.	f	53	54	44	68	219
	%	24,2	24,7	20,1	31,1	100
Toplam	f	123	165	141	289	718
	%	17,1	23,0	19,6	40,3	100
$\chi^2=26,230$		sd=9	p=0,002			

Çizelge 4.46’da ailelerin gelir düzeylerine göre öğrencilerin günlük gazete ve dergi alma durumuna göre ailelerin gelir düzeylerine ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Buna göre evlerine günlük gazete alınan öğrencilerde yüksek geliri olanların en fazla olduğu gözlenmektedir. Bu seçeneği işaretleyen öğrencilerin %16,6’sını aile geliri 0-1000 TL; %25,2’sinin 1000-1500 TL; %20,2’sinin 1500-2000 TL; %38’inin 2000 TL ve üzerinde olduğu görülmektedir. Düzenli olarak birden fazla gazete ve dergi alındığında oranlarda değişme olduğu söylenebilir. Yüksek geliri olan ailelerin oranının %61,7 olması en belirgin farklılığı göstermektedir. Aralıklı gazete alınan öğrencilerin %12,8’i 0-1000 TL; %22,5’inin 1000-1500 TL; %19,7’sinin 1500-2000 TL; %45’inin 2000 TL ve üzerinde olduğu bulgusu elde edilmiştir. Gazete ve dergi alınmayan evlerde yine en yüksek yüzdenin geliri yüksek ailelerde olması dikkat çekicidir. Bu seçeneği işaretleyen öğrencilerin %24,2’sinin aile geliri 0-1000 TL; %24,7’sinin 1000-1500 TL; %20,1’inin 1500-2000 TL; %31,1’inin 2000 TL ve üzerinde olduğu gözlenmiştir. Ki kare analizine bağlı olarak gelir düzeyinin düzenli gazete ve dergi almaya göre değiştiği yorumu yapılabilir ($\chi^2_9=26,23$, $p<0,05$).

Çizelge 4.47: Gelir Düzeyine Göre Öğrencilerin Okumaktan Hoşlandığı Kitap Türüne İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Aile geliri				Toplam
		0-1000 TL	1000-1500 TL	1500-2000 TL	2000 TL ve fazlası	
Roman	f	15	15	20	37	87
	%	17,2	17,2	23,0	42,5	100
Şiir	f	19	16	16	23	74
	%	25,7	21,6	21,6	31,1	100
Çizgi roman	f	28	41	30	82	181
	%	15,5	22,7	16,6	45,3	100
Öykü	f	50	71	56	91	268
	%	18,7	26,5	20,9	34,0	100
Diğer	f	7	17	15	35	74
	%	9,5	23,0	20,3	47,3	100
Toplam	f	119	160	137	268	684
	%	17,4	23,4	20,0	39,2	100
$\chi^2=16,870$		sd=12	p=0,155			

Çizelge 4.47’de ailelerin gelir düzeylerine göre öğrencilerin okumaktan hoşlandığı kitap türüne ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Roman okumaktan hoşlanan öğrencilerin %17,2’sinin ailesinin geliri 0-1000 TL; yine %17,2’sinin aile geliri 1000-1500 TL; %23’ünün 1500-2000 TL; %42,5’inin 2000 TL ve üzerinde olduğu görülmektedir. Şiir okumaktan hoşlanan öğrencilerin %25,7’si 0-1000 TL; %21,6’sı 1000-1500 TL; yine %21,6’sı 1500-2000 TL; %31,1’i 2000 TL ve üzerinde aile gelirin e sahiptir. Çizgi romanı okumayı seven öğrenciler ve öykü okumaktan hoşlanan öğrencilerin yüzde oranları birbirine yakındır. Bu dört kitap türünde aile gelirin e göre en yüksek öğrenci sayıları yüksek geliri olan ailelerin olduğu gruba aittir. Diğer olarak tanımlanan kategoride de benzer durum sergilenmiştir. Ki kare analizine bağlı olarak gelir düzeyinin düzenli okumaktan hoşlanılan kitap türüne göre değişmediği yorumu yapılabilir ($\chi^2_{12}=16,87$, $p>0,05$).

Çizelge 4.48: Gelir Düzeyine Göre Öğrencilerin Okudukları Kitap İçeriğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Aile geliri				Toplam
		0-1000 TL	1000-1500 TL	1500-2000 TL	2000 TL ve fazlası	
Duygusal	f	6	12	10	17	45
	%	13,3	26,7	22,2	37,8	100
Macera	f	89	111	102	170	472
	%	18,9	23,5	21,6	36,0	100
Mizah	f	6	12	6	18	42
	%	14,3	28,6	14,3	42,9	100
Bilim kurgu	f	11	10	9	33	63
	%	17,5	15,9	14,3	52,4	100
Polisiye	f	2	0	4	10	16
	%	12,5	,0	25,0	62,5	100
Diğer	f	4	7	7	16	34
	%	11,8	20,6	20,6	47,1	100
	f	118	152	138	264	672
	%	17,6	22,6	20,5	39,3	100

$\chi^2=17,544$ $sd=15$ $p=0,287$

Çizelge 4.48’de ailelerin gelir düzeylerine göre öğrencilerin okudukları kitap içeriklerine ilişkin bulgular özetlenmiştir. İçeriği duygusal olan kitap ile macera olan kitapları okuyan öğrencilerin yüzdeleri birbirine benzerdir. Duygusal içerikli kitap okuyan öğrencilerin %13,3’ ünün aile geliri 0-1000 TL; %26,7’ sinin 1000-1500 Tl; %22,2’ sinin 1500-2000 Tl arasında ve son olarak %37,8’ inin 2000 Tl ve üzerindedir. Macera içerikli kitap okuyan öğrencilerin %18,9’ unun aile geliri 0-1000 TL; %23,5’ inin 1000-1500 Tl; %21,6’ sının 1500-2000 Tl arasında ve son olarak %36’ sının 2000 Tl ve üzerindedir. Mizah içerikli kitap okuyan öğrencilerin %14,3’ ünün aile geliri 0-1000 TL; %28,6’ sının 1000-1500 Tl; yine %14,3’ ünün 1500-2000 Tl arasında ve %42,9’ unun 2000 Tl ve üzerindedir. Bilim kurgu ve polisiye içerikli kitap okuyan öğrencilerde en yüksek sayının geliri en yüksek olan gruba ait olduğu görülmektedir. Diğer olarak tanımlanan kitap içeriğine dört gelir düzeyine yüzdelerin dağılımının daha dengeli ve birbirine yakın olduğu söylenebilir. Ki kare analizine göre gelir düzeyinin okunan kitap içeriğine göre değişmediği yorumu yapılabilir ($\chi^2_{15}=17,544$, $p>0,05$).

Çizelge 4.49: Gelir Düzeyine Göre Öğrencileri Kitap Okumaya Teşvik Eden Etkenlere İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Aile geliri				Toplam
		0-1000 TL	1000-1500 TL	1500-2000 TL	2000 TL ve fazlası	
Öğretmenin kitap okumanızı istemesi	f	20	14	21	28	83
	%	24,1	16,9	25,3	33,7	100
Öğretmenin kitap okuyup kendi okuduğu kitapları size anlatması	f	5	10	7	10	32
	%	15,6	31,3	21,9	31,3	100
Okumayı sevmeniz	f	68	104	87	191	450
	%	15,1	23,1	19,3	42,4	100
Aile büyüklerinin kitap okumanızı istemesi	f	16	20	17	27	80
	%	20,0	25,0	21,3	33,8	100
Aile büyüklerinin kitap okuması	f	8	8	7	21	44
	%	18,2	18,2	15,9	47,7	100
Diğer	f	117	156	139	277	689
	%	17,0	22,6	20,2	40,2	100
$\chi^2=12,039$ sd=12 p=0,433						

Çizelge 4.49 incelendiğinde ailelerin gelir düzeylerine göre öğrencileri kitap okumaya teşvik eden etmenlere ilişkin bulguların özetlendiği görülmektedir. Öğretmenin isteğiyle kitap okumak isteyen öğrencilerin %24,1'inin aile geliri 0-1000 TL; %16,9'unun aile geliri 1000-1500 TL; %25,3'ünün aile geliri 1500-2000 TL arasında ve son olarak %33,7'sinin aile geliri 2000 TL ve üzerindedir. Öğretmenin kitap okuyup kendi okuduğu kitapları öğrencilere anlatması sebebiyle kitap okuyan öğrencilerin %15,6'sının aile geliri 0-1000 TL; %31,3'ünün aile geliri 1000-1500 TL; %21,9'unun aile geliri 1500-2000 TL arasında ve son olarak %31,3'ünün aile geliri 2000 TL ve üzerindedir. Okumayı sevdiği için kitap okuyan öğrencilerin %15,1'inin aile geliri 0-1000 TL; %23,1'inin aile geliri 1000-1500 TL; %19,3'ünün aile geliri 1500-2000 TL arasında ve son olarak %42,4 gibi bir oranla büyük çoğunluğunun aile geliri 2000 TL ve üzerindedir. Aile büyüklerinin kitap okumaya teşvik etmesiyle kitap okuyan öğrencilerin %20'sinin aile geliri 1000 TL ve altı, %25'inin aile geliri 1000-1500 TL, %21,3'ünün aile geliri 1500-2000 TL, %33,8'inin aile geliri 2000 TL ve üzerinde olduğu görülmektedir. Aile büyüklerinin kendilerinin kitap okuyarak örnek olmaları bu oranlarda değişikliğe işaret etmiştir. Şöyle ki bu seçeneği işaretleyen öğrencilerin %18,2'sinin aile geliri 1000 TL ve altı, %18,2'sinin aile geliri 1000-1500 TL, %15,9'unun aile geliri 1500-2000 TL, %47,7'sinin aile geliri 2000 TL ve üzerinde olduğu gözlenmiştir. Ki kareye

testine göre öğrencileri kitap okumaya teşvik eden nedenlerin aile gelirine göre farklılık göstermediği söylenebilir ($\chi^2_{12}=12,039$ $p>0,05$).

Çizelge 4.50: Gelir Düzeyine Göre Öğrencilerin Kitap Okumalarına Engel Olan Etkenlere İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Aile geliri				Toplam
		0-1000 TL	1000-1500 TL	1500-2000 TL	2000 TL ve fazlası	
Ev işlerine yardım etmem	f	21	15	18	29	83
	%	25,3	18,1	21,7	34,9	100
Kitap fiyatlarının pahalı olması	f	14	19	11	20	64
	%	21,9	29,7	17,2	31,3	100
Derslerin yoğunluğu	f	43	65	53	107	268
	%	16,0	24,3	19,8	39,9	100
Televizyon	f	20	17	21	37	95
	%	21,1	17,9	22,1	38,9	100
Bilgisayar	f	12	13	13	37	75
	%	16,0	17,3	17,3	49,3	100
Diğer	f	10	25	17	41	93
	%	10,8	26,9	18,3	44,1	100
	f	120	154	133	271	678
	%	17,7	22,7	19,6	40,0	100
$\chi^2=16,861$		sd=15	p=0,327			

Çizelge 4.50 incelendiğinde ailelerin gelir düzeylerine göre öğrencilerin kitap okumalarına engel olan etmenlere ilişkin bulguların özetlendiği görülmektedir. Ev işlerine yardım ettiği için kitap okuyamayan öğrencilerin %25,3'ünün aile geliri 1000 TL ve altı, %18,1'inin aile geliri 1000-1500 TL, %21,7'inin aile geliri 1500-2000 TL ve %34,9'unun 2000 TL ve üzerinde olduğu gözlenmiştir. Kitapların pahalı olmasını engel olarak gören öğrencilerin %21,9'unun aile geliri 1000 TL ve altı, %29,7'sinin aile geliri 1000-1500 TL, %17,2'sinin aile geliri 1500-2000 TL ve son olarak %31,3'ünün aile geliri 2000 TL ve üzerindedir. Derslerin yoğun olmasından dolayı kitap okuyamayan öğrencilerin %16'sının aile geliri 1000 TL ve altı, %24,3'ünün aile geliri 1000-1500 TL, %19,8'inin aile geliri 1500-2000 TL ve %39,9'unun aile geliri 2000 TL ve üzerindedir. Televizyondan dolayı kitap okuyamayan öğrencilerin %21,1'inin aile geliri 1000 TL ve altı, %17,9'unun aile geliri 1000-1500 TL, %22,1'inin aile geliri 1500-2000 TL ve son olarak %38,9'unun aile geliri 2000 TL ve üzerindedir. Bilgisayardan dolayı kitap okuyamayan öğrencilerin %16'sının aile geliri 1000 TL ve altı, %17,3'ünün aile geliri 1000-1500 TL, yine %17,3'ünün aile geliri 1500-2000 TL ve son olarak %49,3'ünün aile geliri 2000 TL ve üzerindedir. Yapılan Ki kare testinde öğrencilerin kitap okumaya engel olan

nedenlerin onların aile gelirlerine göre değişmediği belirlenmiştir ($\chi^2_{15}=16,861$ p>0,05).

Çizelge 4.51: Gelir Düzeyine Göre Anne-Babaların Öğrencilere Kitap Alma Amaçlarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Aile geliri				Toplam
		0-1000 TL	1000-1500 TL	1500-2000 TL	2000 TL ve fazlası	
Öğretmen istediği için	f	17	15	12	16	60
	%	28,3	25,0	20,0	26,7	100
Ailem kitap okumamı istediği için	f	39	47	43	76	205
	%	19,0	22,9	21,0	37,1	100
Siz kitap okumak istediğiniz için	f	57	95	79	176	407
	%	14,0	23,3	19,4	43,2	100
Doğum günü, yılbaşı gibi özel günlerde hediye etmek amacıyla ve/veya anne ve babanız size hiçbir amaçla hitap almaz	f	10	4	8	12	34
	%	29,4	11,8	23,5	35,3	100
Toplam	f	123	161	142	280	706
	%	17,4	22,8	20,1	39,7	100
$\chi^2=16,867$		sd=9	p=0,054			

Çizelge 4.51’de ailelerin gelir düzeylerine göre öğrencilerin ailelerinin kitap alma amacına ilişkin bulgular özetlenmiştir. Yapılan analizde, bu verinin ki-kare analizinin sayıltılarından biri olan beklenen değeri 5’ten az olan hücre sayısının toplam hücre sayısının %20’sini geçmemesi gerektiği sayıltısını sağlamadığı belirlenmiştir. Bu nedenle “Doğum günü, yılbaşı gibi özel günlerde hediye etmek amacıyla ve/veya anne ve babanız size hiçbir amaçla hitap almaz.” kategorileri birleştirilmiştir. Bu şekilde düzenlenen Çizelge 4. 51’te öğretmeni istediği için ailesi kitap alan öğrencilerin %28,3’ünün aile geliri 1000 TL ve altı, %25’inin aile geliri 1000-1500 TL, %20’sinin aile geliri 1500-2000 TL arasında ve son olarak %26,7’sinin aile geliri 2000 TL ve üzerindedir. Ailesi kitap okumasını istediği için kitap alan öğrencilerin %19’unun aile geliri 1000 TL ve altı, %22,9’unun aile geliri 1000-1500 TL, %21’inin aile geliri 1500-2000 TL arasında ve %37,1’inin aile geliri 2000 TL ve üzerindedir. Kendisi kitap okumak istediği için ailesi kitap alan öğrencilerin %14’ünün aile geliri 1000 TL ve altı, %23,3’ünün aile geliri 1000-1500 TL, %19,4’ünün aile geliri 1500-2000 TL arasında ve son olarak %43,2’sinin aile geliri 2000 TL ve üzerindedir. “Doğum günü, yılbaşı gibi özel günlerde hediye etmek amacıyla ve/veya anne ve babanız size hiçbir amaçla hitap almaz.” seçeneklerini işaretleyen öğrencilerin %29,4’ünün aile geliri 1000 TL ve altı, %11,8’inin aile geliri 1000-1500 TL, %23,5’inin aile geliri 1500-2000 TL arasında ve son

olarak %35,3'ünün aile geliri 2000 TL ve üzerindedir. Yapılan Ki kare analizine göre gelir düzeyinin okunan kitap alma amacına göre değişmediği yorumu yapılabilir ($\chi^2_9=16,867$, $p>0,05$).

Çizelge 4.52: Kardeş Sayısına Göre Öğrencilerin Boş Vakitlerinde Yapmaktan Hoşlandıkları Etkinliklere İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Kaç kardeşin var?				Toplam
		Yok	Bir	İki	Üç veya daha fazla	
Televizyon seyretmek	f	18	43	25	17	103
	%	17,5	41,7	24,3	16,5	100
Bilgisayarda oyun oynamak	f	20	52	29	13	114
	%	17,5	45,6	25,4	11,4	100
Kitap okumak	f	54	155	95	68	372
	%	14,5	41,7	25,5	18,3	100
Diğer	f	26	91	39	27	183
	%	14,2	49,7	21,3	14,8	100
Toplam	f	118	341	188	125	772
	%	15,3	44,2	24,4	16,2	100
$\chi^2=6,805$		sd=9	p=0,657			

Çizelge 4.52’de görüldüğü üzere boş zamanlarını televizyon izleyerek geçiren öğrencilerin %17,5’inin kardeşi yoktur. Televizyon izleyen öğrencilerin %41,7’sinin bir kardeşi; %24,3’ünün iki kardeşi; %16,5’inin ise en az üç kardeşi vardır. Boş zamanlarında bilgisayarda oyun oynayanların %17,5’inin kardeşi yoktur. Bu gruptaki öğrencilerin %45,6’sının bir; %25,4’ünün iki; %11,4’ünün ise üç veya daha fazla kardeşi vardır. Boş zamanlarında kitap okuyan öğrencilerin %14,5’inin kardeşi yoktur. Kitap okuyan öğrencilerin %41,7’sinin bir; %25,5’inin iki; %18,3’ünün ise üç veya daha fazla kardeşi vardır. Boş zamanlarında “Diğer” olarak belirtilen etkinlikleri yapan öğrencilerin %15,3’ünün hiç kardeşi yoktur. Bu seçeneği işaretleyen öğrencilerin %44,2’sinin bir; %24,4’ünün iki ve son olarak %16,2’sinin üç veya daha fazla kardeşi vardır. Bu değerler incelendiğinde, bir kardeşi olan öğrencilerin sayısının bütün etkinliklerde fazla olduğu, belirli tür etkinliklerde kardeş sayılarına göre frekansların arttığı veya azalmadığı görülmektedir. Nitekim yapılan Ki kare analizine göre de öğrencilerin boş zamanlarında yaptıkları etkinliklerin türü kardeş sayısına göre değişmemektedir ($\chi^2_9=6,805$, $p>0,05$).

Çizelge 4.53: Kardeş Sayısına Göre Öğrencilerin Ellerinde Bulunan Bir Miktar Para ile Yapacaklarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Kaç kardeşin var?				Toplam
		Yok	Bir	İki	Üç veya daha fazla	
Yiyecek almak için	f	35	77	48	29	189
	%	18,5	40,7	25,4	15,3	100
Giyecek almak için	f	15	60	35	29	139
	%	10,8	43,2	25,2	20,9	100
Kitap almak için	f	32	110	57	43	242
	%	13,2	45,5	23,6	17,8	100
Oyuncak almak için	f	9	14	5	7	35
	%	25,7	40,0	14,3	20,0	100
Diğer	f	30	76	44	19	169
	%	17,8	45,0	26,0	11,2	100
Toplam	f	121	337	189	127	774
	%	15,6	43,5	24,4	16,4	100
$\chi^2=14,421$		sd=12	p=0,275			

Çizelge 4.53'e göre ellerindeki bir miktar parayı yiyecek almak için harcayacaklarını belirten öğrencilerin %18,5'inin kardeşi bulunmamaktadır. Bu seçeneği işaretleyen öğrencilerin %40,7'sinin bir; %25,4'ünün iki; %15,3'ünü ise üç veya daha fazla kardeşi vardır. Giyecek almak için seçeneğini işaretleyen öğrencilerin %10,8'inin hiç kardeşi bulunmamaktadır. Bununla beraber giyecek seçeneğini işaretleyen öğrencilerin %43,2'sinin bir; %25,2'sinin iki ve %20,9'unun en az üç kardeşi vardır. Kitap seçeneğini işaretleyen öğrencilerin %13,2'sinin hiç kardeşi yoktur. Bu öğrencilerin %45,5'inin bir; %23,6'sının iki; %17,8'inin ise üç veya daha fazla sayıda kardeşi vardır. Ellerindeki parayı oyuncak almak için harcayacaklarını belirten öğrencilerin %25,7'sinin hiç kardeşi yoktur. Oyuncak seçeneğini işaretleyen öğrencilerin %40'ının bir; %14,3'ünün iki ve %20'sinin üç veya daha fazla kardeşi vardır. Ellerindeki parayı "Diğer" olarak belirtilen amaç için harcayacağını belirten öğrencilerin %17,8'inin kardeşi bulunmamaktadır. Bu seçeneği işaretleyen öğrencilerin %45'inin bir; %26'sının iki ve %11,2'sinin en az üç kardeşi vardır. Yapılan Ki kare analizine göre öğrencilerin ellerindeki parayı harcama alanları kardeş sayısına göre değişmemektedir ($\chi^2_{12}=614,421$, $p>0,05$).

Çizelge 4.54: Kardeş Sayısına Göre Öğrencilerin Anne-Babalarının Okula Başlamadan Önce Kitap Okuma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Kaç kardeşin var?				Toplam
		Yok	Bir	İki	Üç veya daha fazla	
Evet	f	92	260	119	81	552
	%	16,7	47,1	21,6	14,7	100
Hayır	f	32	84	69	45	230
	%	13,9	36,5	30,0	19,6	100
Toplam	f	124	344	188	126	782
	%	15,9	44,0	24,0	16,1	100
$\chi^2=12,131$		sd=3	p=0,007			

Çizelge 4.50' ye göre okula başlamadan önce anne-babası kendisine kitap okuyan öğrencilerin %16,7' sinin kardeşi yoktur. "Evet" yanıtını veren öğrencilerin %47,1' inin bir; %21,6' sının iki; %14,7' sinin üç veya daha fazla kardeşi bulunmamaktadır. Okula başlamadan önce anne-babası kendisine kitap okumayan öğrencilerin %13,9' unun hiç kardeşi olmamakla birlikte; bu seçeneği işaretleyen öğrencilerin %36,5' inin bir; %30' unun iki; %19,6' sının ise üç veya daha fazla kardeşi vardır. Yapılan Ki kare analizine göre okula başlamadan önce anne babası kendisine kitap okuyan ve okumayan öğrencilerin sayısı kardeş sayısına göre değişmektedir ($\chi^2_3=12,131$, $p<0,05$).

Çizelge 4.55: Kardeş Sayısına Göre Öğrencilerin Evlerinde Kitaplık ya da Kitap Köşesi Bulunma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Kaç kardeşin var?				Toplam
		Yok	Bir	İki	Üç veya daha fazla	
Evet	f	110	293	147	96	646
	%	17,0	45,4	22,8	14,9	100
Hayır	f	14	55	44	31	144
	%	9,7	38,2	30,6	21,5	100
Toplam	f	124	348	191	127	790
	%	15,7	44,1	24,2	16,1	100
$\chi^2=11,594$		sd=3	p=0,009			

Çizelge 4.55' e göre evlerinde kitaplık ya da kitap köşesi bulunan öğrencilerin %17' sinin kardeşi bulunmamaktadır. Evlerinde kitaplık ya da kitap köşesi

bulunan öğrencilerin %45,4' ünün bir; %22,8' sinin iki; %14,9' unun ise üç veya daha fazla kardeşi bulunmaktadır. Evlerinde kitaplık ya da kitap köşesi bulunmayan öğrencilerin %9,7' sinin kardeşi bulunmamaktadır. “Hayır” seçeneğini işaretleyen öğrencilerin %38,2' sinin bir; %30,6' sının iki ve %21,5' inin ise üç veya daha fazla kardeşi vardır. Çizelge 4.55' deki ki kare analizine göre evlerinde kitaplık ya da kitap köşesi bulunan ve bulunmayan öğrencilerin sayısı kardeş sayısına göre değişmektedir ($\chi^2_3=11,594$, $p<0,05$).

Çizelge 4.56: Kardeş Sayısına Göre Öğrencilerin Evlerinin Çevresinde Kütüphane Bulunma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Kaç kardeşin var?				Toplam
		Yok	Bir	İki	Üç veya daha fazla	
Evet	f	24	75	37	22	158
	%	15,2	47,5	23,4	13,9	100
Hayır	f	100	271	153	104	628
	%	15,9	43,2	24,4	16,6	100
Toplam	f	124	346	190	126	786
	%	15,8	44,0	24,2	16,0	100
$\chi^2=1,171$	sd=3	p=0,760				

Çizelge 4.56'ya göre evlerinin çevresinde kütüphane bulunan öğrencilerin %15,2'sinin kardeşi bulunmamaktadır. Evlerinin çevresinde kütüphane bulunan öğrencilerin %47,5'inin bir; %23,4'ünün iki; %13,9'unun ise üç veya daha fazla kardeşi bulunmaktadır. Evlerinin çevresinde kütüphane bulunmayan öğrencilerin %15,9'unun kardeşi bulunmamaktadır. Bu seçeneği işaretleyen öğrencilerin %43,2'sinin bir; %24,4'ünün iki ve %16,6'sının ise üç veya daha fazla kardeşi vardır. Yapılan ki kare analizine göre evlerinin çevresinde kütüphane bulunan ve bulunmayan öğrencilerin sayısı kardeş sayısına göre değişmemektedir ($\chi^2_3=1,171$, $p>0,05$).

Çizelge 4.57: Kardeş Sayısına Göre Öğrencilerin Evlerine Düzenli Olarak Günlük Gazete ve Dergi Alınma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Kaç kardeşin var?				Toplam
		Yok	Bir	İki	Üç veya daha fazla	
Düzenli olarak günlük bir gazete alınır.	f	38	71	44	28	181
	%	21,0	39,2	24,3	15,5	100
Düzenli olarak birden fazla gazete ve dergi alınır.	f	9	24	10	7	50
	%	18,0	48,0	20,0	14,0	100
Aralıklı olarak gazete ve dergi alınır.	f	52	156	68	36	312
	%	16,7	50,0	21,8	11,5	100
Gazete ve dergi alınmaz.	f	22	95	68	54	239
	%	9,2	39,7	28,5	22,6	100
Toplam	f	121	346	190	125	782
	%	15,5	44,2	24,3	16,0	100
$\chi^2=28,171$		sd=9	p=0,001			

Çizelge 4.57'ye göre evlerine düzenli olarak günlük gazete alınan öğrencilerin %21'inin kardeşi bulunmamaktadır. Evlerine düzenli olarak gazete alınan öğrencilerin %39,2'sinin bir; %24,3'ünün iki; %15,5'inin en az üç kardeşi bulunmaktadır. Evlerine düzenli olarak birden fazla gazete ve dergi alınan öğrencilerin %43,4'ü kız; %56,6'sı ise erkektir. Evlerine aralıklı olarak gazete ve dergi alınan öğrencilerin %18'inin kardeşi bulunmamaktadır. Evlerine düzenli olarak birden fazla gazete ve dergi alınan öğrencilerin %48'inin bir; %20'sinin iki; %14'ünün ise üç veya daha fazla kardeşi bulunmaktadır. Evlerine aralıklı olarak gazete ve dergi alınan öğrencilerin %16,7'sinin sıfır (hiç kardeşi yok); %50'sinin bir; %21,8'inin iki ve %11,5'inin ise en az üç kardeşi bulunmaktadır. Evlerine gazete ve dergi alınmayan öğrencilerin %9,2'sinin sıfır (hiç kardeşi yok); %39,7'sinin bir; %28,5'inin iki ve %22,6'sının üç veya daha fazla kardeşi vardır. Genel olarak değerlendirildiğinde evlerine aralıklı olarak gazete ve dergi alınan öğrencilerin fazla olduğu ve bu grupta da bir kardeşi olan öğrenci sayısının daha fazla olduğu dikkat çekmektedir. Nitekim yapılan ki-kare testi sonucuna göre de evlerine düzenli olarak gazete ve dergi alınma durumu öğrencilerin kardeş sayısına göre değişmektedir ($\chi^2_9=28,171$, $p<0,05$).

Çizelge 4.58: Kardeş Sayısına Göre Öğrencilerin Okumaktan Hoşlandığı Kitap Türüne İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Kaç kardeşin var?				Toplam
		Yok	Bir	İki	Üç veya daha fazla	
Roman	f	17	38	19	18	92
	%	18,5	41,3	20,7	19,6	100
Şiir	f	9	31	21	16	77
	%	11,7	40,3	27,3	20,8	100
Çizgi roman	f	35	90	44	25	194
	%	18,0	46,4	22,7	12,9	100
Öykü	f	31	129	83	57	300
	%	10,3	43,0	27,7	19,0	100
Diğer	f	19	40	19	7	85
	%	22,4	47,1	22,4	8,2	100
	f	111	328	186	123	748
	%	14,8	43,9	24,9	16,4	100
$\chi^2=20,876$		sd=12	p=0,052			

Çizelge 4.58'e göre araştırmaya katılan öğrencilerden roman okumaktan hoşlanan öğrencilerin %18,5'inin sıfır (hiç kardeşi yok); %41,3'ünün bir; %20,7'sinin iki ve %19,6'sının üç veya daha fazla kardeşi vardır. Şiir okumaktan hoşlanan öğrencilerin %11,7'sinin sıfır (hiç kardeşi yok); %40,3'ünün bir; %27,3'ünün iki ve %20,8'inin üç veya daha fazla kardeşi vardır. Çizgi roman okumaktan hoşlanan öğrencilerin %18'inin sıfır (hiç kardeşi yok); %46,4'ünün bir; %22,7'sinin iki ve %12,9'unun üç veya daha fazla kardeşi bulunmaktadır. Öykü türünde kitap okumaktan hoşlanan öğrencilerin %10,3'ünün sıfır (hiç kardeşi yok); %43'ünün bir; %27,7'sinin iki ve son olarak %19'unun en az üç kardeşi vardır. "Diğer" olarak belirtilen türde kitap okumaktan hoşlanan öğrencilerin %22,4'ünün sıfır (hiç kardeşi yok); %47,1'inin bir; %22,4'ünün iki ve %8,2'sinin üç veya daha fazla kardeşi vardır. Yapılan ki-kare testi sonucuna göre öğrencilerin okumaktan hoşlandıkları kitap türü öğrencilerin kardeş sayısına göre değişmemektedir ($\chi^2_{12}=20,876$, $p>0,05$).

Çizelge 4.59: Kardeş Sayısına Göre Öğrencilerin Okudukları Kitap İçeriğine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Kaç kardeşin var?				Toplam
		Yok	Bir	İki	Üç veya daha fazla	
Duygusal	f	7	17	18	7	49
	%	14,3	34,7	36,7	14,3	100
Macera	f	75	238	125	86	524
	%	14,3	45,4	23,9	16,4	100
Mizah	f	8	16	12	7	43
	%	18,6	37,2	27,9	16,3	100
Bilim kurgu	f	9	28	15	9	61
	%	14,8	45,9	24,6	14,8	100
Polisiye	f	3	8	2	3	16
	%	18,8	50,0	12,5	18,8	100
Diğer	f	9	19	8	6	42
	%	21,4	45,2	19,0	14,3	100
Toplam	f	111	326	180	118	735
	%	15,1	44,4	24,5	16,1	100
$\chi^2=8,857$		sd=15	p=0,890			

Çizelge 4.59'a göre duygusal içerikli kitap okumaktan hoşlanan öğrencilerin %14,3'ünün sıfır (hiç kardeşi yok); %34,7'sinin bir; %36,7'sinin iki ve %14,3'ünün üç veya daha fazla kardeşi vardır. Macera içerikli kitap okumaktan hoşlanan öğrencilerin %14,3'ünün sıfır (hiç kardeşi yok); %45,4'ünün bir; %23,9'unun iki ve %16,4'ünün üç veya daha fazla kardeşi vardır. Mizah içerikli kitap okumaktan hoşlanan öğrencilerin %18,6'sının sıfır (hiç kardeşi yok); %37,2'sinin bir; %27,9'unun iki ve %16,3'ünün ise en az üç kardeşi bulunmaktadır. Bilim kurgu içerikli kitap okumaktan hoşlanan öğrencilerin %14,8'inin sıfır (hiç kardeşi yok); %45,9'unun bir; %24,6'sının iki ve %14,8'inin ise üç veya daha fazla kardeşi vardır. Polisiye içerikli kitapları okumaktan hoşlanan öğrencilerin %18,8'inin sıfır (hiç kardeşi yok); %50'sinin bir; %12,5'inin iki ve %18,8'inin üç veya daha fazla kardeşi bulunmaktadır. Yapılan ki-kare testi sonucuna göre öğrencilerin okumaktan hoşlandıkları kitap içeriklerinin türü öğrencilerin kardeş sayısına göre değişmemektedir ($\chi^2_{15}=8,857$, $p>0,05$).

Çizelge 4.60: Kardeş Sayısına Göre Öğrencileri Kitap Okumaya Teşvik Eden Etkenlere İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Kaç kardeşin var?				Toplam
		Yok	Bir	İki	Üç veyadaha fazla	
Öğretmenin kitap okumanızı istemesi	f	20	28	30	16	94
	%	21,3	29,8	31,9	17,0	100
Öğretmenin kitap okuyup kendi okuduğu kitapları size anlatması	f	5	21	2	7	35
	%	14,3	60,0	5,7	20,0	100
Okumayı sevmeniz	f	74	220	111	74	479
	%	15,4	45,9	23,2	15,4	100
Aile büyüklerinin kitap okumanızı istemesi	f	7	42	26	17	92
	%	7,6	45,7	28,3	18,5	100
Aile büyüklerinin kitap okuması	f	10	22	9	7	48
	%	20,8	45,8	18,8	14,6	100
Toplam	f	116	333	178	121	748
	%	15,5	44,5	23,8	16,2	100
$\chi^2=23,023$		sd=12	p=0,028			

Çizelge 4.60' a göre öğretmeni kitap okumasını istediği için kitap okuyan öğrencilerin %21,3' ünün sıfır (kardeş yok); %29,8' inin bir; %31,9' unun iki ve %17' sinin üç veya daha fazla kardeşi bulunmaktadır. Öğretmeni kitap okuyup kendi okuduğu kitapları öğrencilere anlatması nedeniyle kitap okuyan öğrencilerin %14,3' ünün sıfır (kardeşi yok); %60' ının bir; %5,7' sinin iki ve %20' sinin üç veya daha fazla kardeşi vardır. Okumayı sevdiği için kitap okuyan öğrencilerin %15,4' ünün sıfır (kardeşi yok); %45,9'unun bir; %23,2'sinin iki ve %1,4' ünün en az üç kardeşi vardır. Aile büyüklerinin kitap okumasını istemesinden dolayı kitap okuyan öğrencilerin %7,6' sının sıfır; %45,7' sinin bir; %28,3' ünün iki ve %18,5' inin en az üç kardeşi bulunmaktadır. Aile büyükleri kitap okuduğu için kitap okuyan öğrencilerin %20,8' inin sıfır (kardeşi yok); %45,8' inin bir; %18,8' inin iki ve %14,6' sının üç veya daha fazla kardeşi vardır. Yapılan ki-kare testi sonucuna göre öğrencileri kitap okumaya teşvik eden nedenler öğrencilerin kardeş sayısına göre değişmektedir ($\chi^2_{12}=23,023$, $p<0,05$). Özellikle okumayı sevdiği için kitap okuyan öğrencilerin büyük çoğunluğunun bir kardeşinin olması dikkat çekicidir.

Çizelge 4.61: Kardeş Sayısına Göre Öğrencilerin Kitap Okumalarına Engel Olan Etkenlere İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Kaç kardeşin var?				Toplam
		Yok	Bir	İki	Üç veya daha fazla	
Ev işlerine yardım etmem	f	10	25	29	23	87
	%	11,5	28,7	33,3	26,4	100
Kitap fiyatlarının pahalı olması	f	14	34	18	6	72
	%	19,4	47,2	25,0	8,3	100
Derslerin yoğunluğu	f	48	122	63	57	290
	%	16,6	42,1	21,7	19,7	100
Televizyon	f	11	48	27	16	102
	%	10,8	47,1	26,5	15,7	100
Bilgisayar	f	13	41	18	7	79
	%	16,5	51,9	22,8	8,9	100
Diğer	f	16	58	24	11	109
	%	14,7	53,2	22,0	10,1	100
Toplam	f	112	328	179	120	739
	%	5,2	44,4	24,2	16,2	100
$\chi^2=31,648$		sd=15	p=0,007			

Çizelge 4.60' a göre ev işlerine yardım ettiği için kitap okuyamayan öğrencilerin %11,5' inin sıfır (kardeşi yok); %28,7' sinin bir; %33,3' ünün iki ve son olarak %26,4' ünün üç veya daha fazla kardeşi vardır. Kitap fiyatlarının pahalı olmasından dolayı kitap okuyamayan öğrencilerin %19,4' ünün sıfır (kardeşi yok); %47,2' sinin bir; %25' inin iki ve %8,3' ünün üç veya daha fazla kardeşi vardır. Derslerinin yoğunluğundan dolayı kitap okuyamayan öğrencilerin %16,6' sının sıfır (kardeşi yok); %42,1' inin bir; %21,7' sinin iki ve son olarak %19,7' sinin üç veya daha fazla kardeşi vardır. Televizyondan dolayı kitap okuyamayan öğrencilerin %10,8' inin sıfır (kardeşi yok); %47,1' inin bir; %26,5' inin iki ve %15,7' sinin üç veya daha fazla kardeşi vardır. Bilgisayardan dolayı kitap okuyamayan öğrencilerin %16,5' inin sıfır (kardeşi yok); %51,9' unun bir; %22,8' inin iki ve %8,9' unun üç veya daha fazla kardeşi vardır. “Diğer” nedenlerden dolayı kitap okuyamayan öğrencilerin %14,7' sinin sıfır (kardeşi yok); %53,2' sinin bir; %22' sinin iki ve %10,1' inin üç veya daha fazla kardeşi vardır. Ki-kare testi sonucuna göre öğrencilerin kitap okumasına engel olan nedenlerin öğrencilerin kardeş sayısına göre değişmektedir ($\chi^2_{15}=31,648$, $p<0,05$). Özellikle derslerin yoğunluğundan dolayı kitap okuyamayan

öğrencilerin sayısı fazla olup, bu nedeni işaretleyen öğrencilerin ise çoğunluğunun bir kardeşinin olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.62: Kardeş Sayısına Göre Anne-Babaların Öğrencilere Kitap Alma Amaçlarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Kaç kardeşin var?				Toplam
		Yok	Bir	İki	Üç veya daha fazla	
Öğretmen istediği için	f	9	23	21	16	69
	%	13,0	33,3	30,4	23,2	100
Ailem kitap okumamı istediği için	f	28	91	60	47	226
	%	12,4	40,3	26,5	20,8	100
Siz kitap okumak istediğiniz için	f	79	212	95	54	440
	%	18,0	48,2	21,6	12,3	100
Doğum günü, yılbaşı, gibi özel günlerde hediye etmek amacıyla ve/veya Anneniz ve babanız size hiçbir amaçla kitap almaz.	f	7	11	6	9	33
	%	21,2	33,3	18,2	27,3	100
Toplam	f	123	337	182	126	768
	%	16,0	43,9	23,7	16,4	100
$\chi^2=23,831$ $sd=9$ $p=0,005$						

Yapılan analizde, beklenen değeri 5' ten az olan hücrelerin sayısının toplam hücre sayısının %20' sini geçmesi sebebiyle “Doğum günü, yılbaşı, gibi özel günlerde hediye etmek amacıyla” ile “anne ve babanız size hiçbir amaçla kitap almaz” kategorilerinin birleştirilmesine gidilmiştir. Bu şekilde yeniden düzenlenen Çizelge 4.62' e göre öğretmeni istediği için anne babası kendisine kitap alan öğrencilerin %13' ünün sıfır (kardeşi yok); %33,3' ünün bir; %30,4' ünün iki ve %23,2' sinin en az üç kardeşi vardır. Ailesi kitap okumasını istediği için anne babası kendisine kitap alan öğrencilerin %12,4' ünün sıfır (kardeşi yok); %40,3' ünün bir; %26,5' inin iki ve %20,8' inin ise en az üç kardeşi vardır. Kendisi kitap okumak istediği için anne babası kendisine kitap alan öğrencilerin %18'inin sıfır (kardeşi yok); %48,2' sinin bir; %21,6' ının iki ve %12,3' ünün ise en az üç kardeşi vardır. Doğum günü, yılbaşı, gibi özel günlerde hediye etmek amacıyla” ve/veya “Anneniz ve babanız size hiçbir amaçla kitap almaz.” seçeneklerini işaretleyen öğrencilerin %21,2'sinin sıfır (kardeşi yok);

%33,3'ünün bir; %18,2'sinin iki ve %27,3' ünün en az üç kardeşi vardır. Yapılan ki-kare testi sonucuna göre öğrencilerin anne-babalarının kendilerine kitap alma sebepleri öğrencilerin kardeş sayısına göre değişmektedir ($\chi^2_9=23,831$, $p<0,05$). Özellikle kitap okumak istediği için anne babası kendisine kitap alan öğrencilerin sayısının fazla olduğu görülmektedir. Bu kategorideki öğrencilerin ise neredeyse yarısının bir kardeşi bulunmaktadır.

Çizelge 4.63: Kardeş Sayısına Göre Okuma Alışkanlığını Ölçen Çoktan Seçmeli Sorular-1' den Alınan Puanlar için ANOVA Testi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Grup içi	240,682	3	80,227	2,444	,063
Gruplar arası	25902,665	789	32,830		
Toplam	26143,347	792			

Çizelge 4.63' e göre öğrencilerin okuma alışkanlığını ölçen çoktan seçmeli soruların ilk bölümünden aldıkları puanlar kardeş sayısına göre değişmemektedir ($F_{(3,789)}=2,444$, $p>0,05$).

Çizelge 4.64: Sayısına Göre Okuma Alışkanlığını Ölçen Çoktan Seçmeli Sorular-2' den Alınan Puanlar için ANOVA Testi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Grup içi	120,094	3	40,031	1,539	,203
Gruplar arası	20524,509	789	26,013		
Toplam	20644,603	792			

Çizelge 4.64' e göre öğrencilerin okuma alışkanlığını ölçen çoktan seçmeli soruların ikinci bölümünden aldıkları puanlar kardeş sayısına göre değişmemektedir ($F_{(3,789)}=1,539$, $p>0,05$).

Çizelge 4.65: Cinsiyete Göre Okuma Alışkanlığını Ölçen Çoktan Seçmeli Sorular-1' den Alınan Puanlar için t Testi Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	Ortalama	Std. Sapma	t	p
Kız	440	29,25	5,80	4,814	0,000
Erkek	358	27,30	5,61		

Çizelge 4.65' e göre öğrencilerin okuma alışkanlığını ölçen çoktan seçmeli soruların birinci bölümünden aldıkları puanlar cinsiyete göre değişmektedir ($t_{796}=4,814$, $p<0,05$). Çizelge 4.65' de yer alan ortalama puanlar incelendiğinde

kız öğrencilerin puanlarının erkek öğrencilerinkinden daha yüksek olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.66: Cinsiyete Göre Okuma Alışkanlığını Ölçen Çoktan Seçmeli Sorular-2'den Alınan Puanlar için t Testi Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	Ortalama	Std. Sapma	t	P
Kız	440	33,72	4,80	4,776	0,000
Erkek	358	31,99	5,39		

Çizelge 4.66'da göre öğrencilerin okuma alışkanlığını ölçen çoktan seçmeli soruların ikinci bölümünden aldıkları puanlar cinsiyete göre değişmektedir ($t_{796}=4,776$, $p<0,05$). Tabloda yer alan ortalama puanlar incelendiğinde kız öğrencilerin puanlarının erkek öğrencilerinkinden daha yüksek olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.67: Anne Eğitim Durumuna Göre Okuma Alışkanlığını Ölçen Çoktan Seçmeli Sorular-1'den Alınan Puanlar için ANOVA Testi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p	Fark Elde Edilen Gruplar
Grup içi	931,935	4	232,984			Okuryazar değil- ilkokul mezunu
Gruplar arası	24647,792	766	32,177	7,241	,000	Okuryazar değil- ortaokul mezunu Okuryazar değil- lise mezunu
Toplam	25579,726	770				Okuryazar değil- üniversite mezunu

Çizelge 4.60' ye göre öğrencilerin okuma alışkanlığını ölçen çoktan seçmeli soruların ilk bölümünden aldıkları puanlar anne eğitim durumuna göre değişmemektedir ($F_{(4,766)}=7,241$, $p<0,05$). Yapılan post hoc testine göre okuryazar olmayan annelerin çocuklarının okuma alışkanlıkları-1 puanları diğer eğitim düzeyindeki annelerin çocuklarından daha düşüktür. Okuryazar olmama eğitim düzeyinin dışındaki tüm düzeylerde puanlar arasında fark elde edilmemiştir.

Çizelge 4.68: Anne Eğitim Durumuna Göre Okuma Alışkanlığını Ölçen Çoktan Seçmeli Sorular-2' den Alınan Puanlar için ANOVA Testi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Grup içi	183,823	4	45,956		
Gruplar arası	20073,062	766	26,205	1,754	,136
Toplam	20256,885	770			

Çizelge 4.68'e göre öğrencilerin okuma alışkanlığını ölçen çoktan seçmeli soruların ikinci bölümünden aldıkları puanlar anne eğitim durumuna göre değişmemektedir ($F_{(4,766)}=1,754$, $p>0,05$).

Çizelge 4.69: Baba Eğitim Durumuna Göre Okuma Alışkanlığını Ölçen Çoktan Seçmeli Sorular-1' den Alınan Puanlar için ANOVA Testi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p	Fark Elde Edilen Gruplar
Grup içi	814,771	4	203,693			Okuryazar değil- ortaokul mezunu
Gruplar arası	24730,381	761	32,497	6,268	,000	Okuryazar değil- lise mezunu
Toplam	25545,152	765				Okuryazar değil- üniversite mezunu

Çizelge 4.69' a göre öğrencilerin okuma alışkanlığını ölçen çoktan seçmeli soruların ilk bölümünden aldıkları puanlar baba eğitim durumuna göre değişmemektedir ($F_{(4,761)}=6,268$, $p<0,05$). Yapılan post hoc testine göre okuryazar olmayan babaların çocuklarının okuma alışkanlıkları-1 puanları ortaokul, lise ve üniversite mezunu babaların çocuklarından daha düşüktür. Okuryazar olmayan babaların çocukları ile ilkokul mezunu olan babaların çocuklarının okuma alışkanlıkları-1 puanları benzer düzeydedir. Bunun dışındaki tüm eğitim düzeylerindeki babaların çocuklarının puanları arasında anlamlı bir fark elde edilmemiştir.

Çizelge 4.70: Baba Eğitim Durumuna Göre Okuma Alışkanlığını Ölçen Çoktan Seçmeli Sorular-2' den Alınan Puanlar için ANOVA Testi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Grup içi	91,156	4	22,789		
Gruplar arası	19767,844	761	25,976	,877	,477
Toplam	19859,000	765			

Çizelge 4.70'e göre öğrencilerin okuma alışkanlığını ölçen çoktan seçmeli soruların ikinci bölümünden aldıkları puanlar anne eğitim durumuna göre değişmemektedir ($F_{(4,761)}=0,877$, $p>0,05$).

Çizelge 4.71: Gelir Durumuna Göre Okuma Alışkanlığını Ölçen Çoktan Seçmeli Sorular-1' den Alınan Puanlar için ANOVA Testi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Grup içi	123,625	3	41,208		
Gruplar arası	24564,093	721	34,069	1,210	,305
Toplam	24687,718	724			

Çizelge 4.71' e göre öğrencilerin okuma alışkanlığını ölçen çoktan seçmeli soruların birinci bölümünden aldıkları puanlar aile gelirine göre değişmemektedir ($F_{(3,721)}=1,210$, $p>0,05$).

Çizelge 4.72: Gelir Durumuna Göre Okuma Alışkanlığını Ölçen Çoktan Seçmeli Sorular-2'den Alınan Puanlar için ANOVA Testi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Grup içi	8,369	3	2,790		
Gruplar arası	18718,521	721	25,962	,107	,956
Toplam	18726,890	724			

Çizelge 4.72'ye göre öğrencilerin okuma alışkanlığını ölçen çoktan seçmeli soruların ikinci bölümünden aldıkları puanlar aile gelirine göre değişmemektedir ($F_{(3,721)}=0,107$, $p>0,05$).

4.1 Açık Uçlu Sorular

İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin okuma alışkanlık düzeylerinin ne durumda olduğunu belirlemek amacıyla hazırlanmış olan 52 soruluk anketin son üç sorusu açık uçlu soru olarak uygulanmıştır.

Açık Uçlu Soru 1

Anketin 50. sorusuna olan “Öğretmeniniz kitap okumanız konusunda sizi yönlendiriyor ise, nasıl yönlendiriyor? Açıklayınız.” Bu sorudaki amaç öğretmenlerin öğrencileri kitap okuma alışkanlığı konusunda nasıl yönlendirdiği ve öğrenciler üzerinde nasıl etkide bulunduğu tespitini amaçlanmıştır.

Ayrıca; öğretmenlerin, öğrencilerin kitap okuma alışkanlığı kazanmalarını sağlamak için uyguladığı yöntemler; kitap okumanın yararlarını anlatmak, kitap okuyun uyarısında bulunmak, kitapların belirlenen zaman diliminde okunmasını istemek, kitap okumak için ders saatleri ayırmak, okunan kitapların özetini istemek, kitap tavsiye etmek, öğrencilere sesli kitap okumak, çeşitli yöntemlerle kitaba karşı merak uyandırmak şeklinde özetlenebilir.

Çizelge 4.73: Cinsiyete Göre Öğrencileri Kitap Okumaya Teşvik Eden Etkenlere İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Cinsiyet		Toplam
		Kız	Erkek	
Öğretmenin kitap okumanızı istemesi	N	41	53	94
	%	43,6	56,4	100
Öğretmenin kitap okuyup kendi okuduğu kitapları size anlatması	N	16	20	36
	%	44,4	55,6	100
Okumayı sevmeniz	N	301	181	482
	%	62,4	37,6	100
Aile büyüklerinin kitap okumanızı istemesi	N	28	63	91
	%	30,8	69,2	100
Aile büyüklerinin kitap okuması	N	25	23	48
	%	52,1	47,9	100
Toplam	N	411	340	751
	%	54,7	45,3	100

$\chi^2=39,033$ sd=4 p=0,000

Çizelge 4.73'e göre öğretmeni kitap okumasını istediği için kitap okuyanların %43,6' sını kız, %56,4' ü erkektir. Öğretmenin kitap okuyup kendi okuduğu kitapları öğrencilere anlatmasından dolayı kitap okuyanların %44,4' ü kız, %55,6' sını erkektir. Okumayı sevdiği için kitap okuyanların %62,4' ü kız, %37,6' sını erkektir. Aile büyüklerinin kitap okumalarını istediği için kitap okuyanların %30,8' i kız, %69,2' si erkektir. Son olarak aile büyükleri kitap okuduğu için kitap okuyanların %52,1' i kız, %47,9' u erkektir. Buna genel olarak kız öğrencilerin okumayı sevmek gibi iç motivasyon kaynağından erkeklerin ise, öğretmen veya ailenin istemesi, yaptırması gibi dış motivasyon kaynaklarından ötürü kitap okudukları söylenebilir. Yapılan ki-kare testi sonucuna göre öğrencileri kitap okumaya teşvik eden etkenlerin değiştiği görülmektedir. ($\chi^2_5=39,033$, $p<0,05$).

Açık Uçlu Soru 2

Anketin 51. sorusu olan “Bugüne kadar okuduğunuz kitaplardan sizi en çok etkileyeni hangisidir? Neden?” sorusuyla öğrencilerin en çok hangi tür kitapları okumayı tercih ettikleri ve cinsiyete göre bir ayrım gösterip göstermediğinin tespiti beklenmiş, elde edilen veriler aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Çizelge 4.74: Cinsiyete Göre Öğrencilerin Okudukları Kitap İçeriği Türüne İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

		Cinsiyet		Toplam
		Kız	Erkek	
Duygusal	N	39	12	51
	%	76,5	23,5	100
Macera	N	284	239	523
	%	54,3	45,7	100
Mizah	N	22	21	43
	%	51,2	48,8	100
Bilim kurgu	N	34	30	64
	%	53,1	46,9	100
Polisiye	N	4	14	18
	%	22,2	77,8	100
Diğer	N	24	17	41
	%	58,5	41,5	100
Toplam	N	407	333	740
	%	55,0	45,0	100

$\chi^2=17,970$ sd=5 p=0,003

Çizelge 4.74' e göre duygusal içerikli kitap okuyan öğrencilerin %76,5' i kız iken %23,5' i erkektir. Macera içerikli kitap okuyanların %54,3' ü kız, %45,7' si erkektir. Mizah içerikli kitap okuyanların %51,2' si kız, %48,8' i erkektir. Bilim kurgu içerikli kitap okuyanların %53,1' i kız, %46,9' u erkektir. Polisiye içerikli kitapları okuyanların ise % 22,2' si kız %77,8' i erkektir. Son olarak “diğer” olarak belirtilen kitap içeriklerini okuyan öğrencilerin %58,5' i kız, %41,5' i erkektir. Buna göre kız öğrencilerin daha çok duygusal, macera, mizah ve bilim kurgu içerikli kitaplar, erkeklerin ise polisiye içerikli kitaplar okudukları söylenebilir. Yapılan ki-kare testi sonucuna göre öğrencilerin okudukları kitap içeriği cinsiyetlerine göre değişmektedir ($\chi^2_5=17,970$, $p<0,05$).

Açık Uçlu Soru 3

Anketin 52. sorusu olan “son bir yılda okuduğunuz kitapların ismini yazar mısınız?” Bu soruyla öğrencilerin 1 yılda ne kadar kitap okuduğuna ulaşılmaya çalışılmış ve bu sayı doğrultusunda öğrencilerin kitap okuma alışkanlık seviyesinin tespiti amaçlanmıştır. Soruya verilen yanıtlar aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Çizelge 4.75: Öğrencilerin 1 Yılda Okudukları Kitap Sayılarının Frekans ve Yüzde Dağılımları

1 yılda okunan kitap sayısına göre okuyucu dereceleri	f	%
Çok okuyan okuyucu (21+)	142	%17.6
Orta düzeyde okuyan okuyucu (6-20)	340	%42.2
Az okuyan okuyucu (1-5)	324	%40.2

Çizelge 4.75'e göre 4. sınıf öğrencilerinin 142' si (%17.6) bir yılda okudukları kitap sayısına göre çok kitap okuyan (21+) okuyucu grubuna girdikleri görülmektedir. Öğrencilerinin 340' ı (% 42.2) bir yılda okudukları kitap sayısına göre orta düzeyde okuyan okuyucu (6-20) grubuna girdikleri görülmektedir. Öğrencilerinin 324' ü (% 40.2) bir yılda okudukları kitap sayısına göre az okuyan okuyucu (1-5) grubuna girdikleri görülmektedir. Buna göre 4. sınıf öğrencilerinin okuma alışkanlığının çok fazla olmadığı söyleyebilir.

5. TARTIŞMA

Bu bölümde, ilkokul 4.sınıf öğrencilerinin kitap okuma alışkanlıklarına yönelik sorulardan elde edilen bulgular ele alınarak tartışılmıştır.

5.1 Öğrencilerin Kitap Okuma Alışkanlıklarına İlişkin Tartışma.

Bu araştırmanın bulgularına göre öğrencilerin yarıya yakını boş vakitlerinde kitap okumayı tercih etmektedir. (%46.9) F.D. Cleary' e göre boş zamanları değerlendirme uğraşısı olarak okumanın altın yılı 8 ile 13 yaşlar arasındadır. Bu dönemde çocuklar okumaya ve kütüphanelere gitmeye büyük ilgi göstermektedirler. 13 yaşından sonra okumaya ilgi azalmakta ve kitaplarla ilişki de seyreklemektedir (Cleary,1972' den akt.Bamberger,1990:8). Bu bilgiler araştırma sonuçlarını destekler niteliktedir.

Öğrenciler ellerinde bir miktar paraları olsa bunu en çok kitap almak için kullanacaklarını belirtmişlerdir. (%30.6) Bu durum kitaba duyulan sevginin açık göstergesidir. Aynı zamanda öğrencilerin yaş özelliklerinden de kaynaklanmaktadır. Yapılan araştırmalarda, 11 yaş döneminin çocukluk dönemleri arasında okuma ve kitaba duyulan ilginin en yoğun dönem olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bilgiler araştırma sonuçlarını destekler niteliktedir.

Okula başlamadan önce öğrencilerin çoğunun anne babasının kitap okuduğu görülmüştür. (%69.6) Baron ve McDonald'ın yaptıkları çalışmada, bebeklikten itibaren çocuklara kitap okumaya başlanırsa bu çocukların algılama düzeylerinin, kitap okumayan çocuklara nazaran daha ileri olduğunu belirlemişlerdir. Ayrıca bu çocukların kendilerini daha rahat ifade edebildiklerini ve ileriki yaşlarda okuma alışkanlığını daha rahat kazandıklarını belirtmişlerdir (Baron ve McDonald,1991).

Öğrencilerin çoğunun evinde kitaplık ya da kitap köşelerinin olduğu görülmektedir. (%81.4) Bu bulgular doğrultusunda, öğrencilerin çoğunluğunun kolaylıkla kitap temin edebilme şartlarına sahip olduğu ve bu durumun

öğrencilerin ailelerinin gelir ve eğitim düzeylerinden kaynaklandığı söylenebilir. Tosunoğlu'nun 4. ve 5. Sınıf öğrencilerinden oluşan toplam 350 öğrenciyle yaptığı çalışmanın sonuçlarına göre öğrencilerin %77.5' inin evlerinde kitaplık bulunduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmadan elde edilen bulgu araştırmayı destekler niteliktedir (Tosunoğlu,2002:557).

Öğrencilerin çoğu evlerinin çevresinde kütüphane olmadığını belirtmiştir. (%79.4) Çocuğun yaşadığı çevrede bir kütüphanenin olması okuma alışkanlığının oluşması açısından oldukça önem arz etmektedir. Dökmen' in yaptığı araştırmanın sonuçlarına göre, kütüphanelerden yararlanan çocukların yarısından fazlasının, evlerinin yakınında bulunan kütüphaneye gitmeyi tercih ettikleri belirlenmiştir (Dökmen,1990). Ne yazık ki öğrencilerin evlerinin yakınında kütüphane olmaması okuma alışkanlığını olumsuz etkileyen bir durumdur. Öğrencilerin çoğu evlerine düzenli olarak günlük bir gazete alındığını belirtmiştir. (%22.6) Bekar' ın yaptığı araştırma sonucunda, “öğrencilerin %12' sinin her gün 2 ve daha fazla sayıda, %28.6' sının her gün 1' den fazla sayıda, %49.5' inin 2-3 günde 1 gazete okudukları ve %9.2 sinin hiç gazete okumadıkları görülmüştür (Bekar, 2005:39). Bu bulgu araştırmayı destekler niteliktedir.

Bulgulara göre öğrenciler en çok öykü okumaktan hoşlanmaktadır. (%37.5) Aynı zamanda en çok macera konulu kitaplar okumaktan da hoşlandıklarını belirtmektedirler. (%65.5) Bu bulguların öğrencilerin yaş ve gelişim özellikleriyle ilgili olduğu söylenebilir. Güteryüz' e göre 9 yaşından başlayıp 12 yaşlarına kadar süren çağ, gerçeklere yönelme çağıdır. Bu dönemin çocuğu masal dönemiyle macera dönemi arasında bir geçiş dönemindedir. Çocukların okuyacağı kitaplar daha çok yaşanmış ya da yaşanılabilir özellikleri taşımalıdır (Güteryüz, 2002:216).

Öğrencilerin kitap okumaya teşvik eden en büyük etkenin okumayı sevmelerinin olması okuma alışkanlığı kazanmaları açısından oldukça önem arz etmektedir. (%60.4) Öğrencilerin kitap okumasına engel olan en büyük etken derslerin yoğunluğudur. (%36.6) Bunun yanında televizyon izlemeleri de olumsuz bir etkendir.(%12.8) Ayrıca bilgisayar da okuma alışkanlığını olumsuz yönde etkilemektedir.(%10.0)

Televizyon ve çocuk davranışları konusunda yapılan çalışmalarda, televizyonun çocuk bilincini etkilediği ortaya konulmuştur. Radyo Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) Kamuoyu ve Yayın Araştırmaları Dairesi Başkanlığınca, Türkiye genelinde 22 il ve 7 coğrafî bölgede 6614 kişiyle yapılan bir araştırmaya göre; çocuklar bir günde ortalama 3 saat 42 dakika süreyle televizyon izlemektedirler. Bu çocuklar için çok uzun bir süredir (Dereobalı, 2005:78). Araştırmanın sonuçlarına göre de televizyon izlemek ve bilgisayar oyunları derslerin yoğunluğunun yanı sıra kitap okumaya engel olduğu düşünülen önemli bir etkidir.

Bulgulara göre öğrenciler, anne babalarının kitap almadaki amaçlarını en çok öğrencilerin kendileri istedikleri için kitap aldıklarını belirtmişlerdir. (%55.5) Anne ve babaları istedikleri için.(%28.4) Öğretmen istediği için.(%8.6) Buradan da anlaşılacağı üzere öğrencilerin kitap okumayı çok sevdiğini gözükmektedir.

Öğrencilerin kitaptan başka en çok dergi okudukları görülmüştür.(%52.32) Dergiden sonra internet yayınlarını(gazete, dergi, ders konularını içeren yazılar, hikaye, roman, çizgi roman) okuduğu görülmektedir. (%31.04). Teknolojik imkânların gelişmesi öğrenciyi internet yayınlarına yönlendirmektedir.

Bulgulara göre, öğrencilerin çoğunluğunun kitap almak için sınıf kitaplıklarını tercih ettikleri görülmüştür. Öğrencilerin %24,2'si ara sıra; %29,8'i genellikle ve %24,9'u her zaman okudukları kitapları "sınıf kitaplığı" n dan aldıklarını; %17,5'i ise hiç almadığını belirtmiştir. Öğrencilerin okudukları kitapları okul kütüphanesinden alma sıklıkları konusunda hiç" derecesinde görüş bildirdikleri sonucu ortaya çıkmıştır. (%53.0) Bu veri, kütüphanelerden kitap almak için yararlanmadıklarını göstermektedir. Ayrıca okul kütüphanesini genellikle araştırma için kullandıkları görülmektedir. Olcay'ın yaptığı araştırma sonucunda da "ilkokul çocuklarının kütüphaneye en fazla araştırma yapmak amaçlı gittikleri bulunmuştur (Olcay,1990).

Anne ve babanın ne sıklıkta kitap aldığı konusunda öğrencilerin, "ara sıra" derecesinde görüş bildirdikleri sonucu ortaya çıkmıştır. (%42.3) Devrimci' nin ilköğretim 5.sınıflar üzerinde yapmış olduğu çalışmada elde ettikleri bulgular da bu maddeyi destekler niteliktedir. "Bu çalışmada, genel olarak ailelerin%74.5'

inin çocuklarına boş zamanlarında okumaları için kitap aldıkları tespit edilmiştir (Devrimci,1993:99).

Öğrencilerin satın aldıkları kitapları ne sıklıkla kendilerinin seçtiği konusunda “her zaman” derecesinde görüş bildirdikleri sonucu ortaya çıkmıştır. (%55.5) Bu sonuç doğrultusunda öğrencilerin satın aldıkları bütün kitapları kendilerinin seçtiği söylenebilir. Maraşlı, öğrencilerin okuyacakları kitapları kendilerinin seçmesinin, onların okumaya karşı isteklerini artıracaklarını ve seçicilikte seviye kazandıracaklarını söylemiştir (Maraşlı,2005:90).

Öğrencilerin okudukları kitapları arkadaşlarından ödünç alma sıklıkları konusunda “ara sıra” derecesinde görüş bildirdikleri sonucu ortaya çıkmıştır. (%47.3) Keleş’in ilköğretim 4. ve 5. sınıflar üzerinde yapmış olduğu çalışmada elde ettiği bulgular da bu maddeyi destekler niteliktedir. Keleş bu sonuç doğrultusunda öğrencilerin arkadaşlarından okumak için çok fazla kitap ödünç almadıklarının söylenebileceğini, oysa öğrencilerin arkadaşlarından ödünç kitap almasının, onların çeşitli kitaplar okumalarını sağlayacağını ve okuma alışkanlığını geliştirdiği için önemli olduğunu belirtmiştir (Keleş,2006:58).

Öğrencilerin %6,5’i “Sınıfınızda kitap okumak için ne sıklıkla ders saati ayrılır?” sorusuna “hiç”; %32,9’u “Ara sıra”; %29,8’i “Genellikle”; %25,8’i yanıtını vermiştir. Bu bulgulara göre öğrencilerin ara sıra sınıfta kitap okumak için ders saatinin ayrıldığını göstermektedir. Bu durum kitap okuma alışkanlığı edinmede önemli bir faktördür.

Öğrencilerin doğum günü, sınıf geçme vb. nedenlerden dolayı başkalarına kitap hediye etmeleri konusunda “ara sıra” derecesinde görüş bildirdikleri sonucu ortaya çıkmıştır. (%34.4) Kitap okuma alışkanlığının kazanılmasında kitap hediye etmenin önemli bir yeri olduğu düşünüldüğünde, ankete katılan öğrencilerin kitaplara değer verdikleri ve kitap okumayı sevdikleri söylenebilir.

Öğrencilerin annelerinin boş zamanlarında hangi sıklıkta kitap okudukları konusundaki soruya öğrencilerin %29,7’sinin annesi boş zamanlarında hiç kitap okumamaktadır. Öğrencilerin %30,8’inin annesi “Ara sıra”; %20,6’sının annesi genellikle; %16’sının ise her zaman kitap okuduğunu belirtmiştir. Bu bulgu, öğrencilerin annelerinin büyük bir çoğunluğunun kitap okuma alışkanlığının olduğu şeklinde yorumlanabilir. Öğrencilerin %43,4’ünün annesi boş

zamanlarında hiç gazete ve dergi okumamaktadır. Bu bulgu, annelerin kitaba göre gazete ve dergilere ilgilerinin daha az olduğu sonucuna ulaşmamızı sağlar.

Öğrencilerin babalarının boş zamanlarında hangi sıklıkla kitap okudukları konusunda “hiç” derecesinde görüş bildirdikleri sonucu ortaya çıkmıştır. (%35.9) Bu bulgu, öğrencilerin babalarının kitap okumaya çok fazla zaman ayırmadıklarını göstermektedir. Bu durumun babaların çalışma şartlarından dolayı boş zamanların az olmasından kaynaklandığı söylenebilir. Öğrencilerin %24,4’ ünün babası boş zamanlarında hiç gazete ve dergi okumamaktadır. Bu bulgu, babaların kitaba göre daha çok gazete ve dergi okumayı tercih ettiklerini göstermektedir.

Öğrencilerin harçlıklarıyla hangi sıklıkla kitap aldıkları konusunda "ara sıra" derecesinde görüş bildirdikleri sonucu ortaya çıkmıştır. (%38.0) Bu bulgu, öğrencilerin harçlıklarıyla çok fazla kitap almadıklarını göstermektedir. Bu durumun, öğrencilerin ailelerinin gelir düzeyleriyle ilgili olduğu söylenebilir.

Öğrencilere kitap okumanın kelime hazinelerini ne kadar zenginleştirdiği konusunda "tamamen" derecesinde görüş bildirdikleri sonucu ortaya çıkmıştır.

(%42.3) Bu bulgu, öğrencilerin kitap okumanın kelime hazinelerini zenginleştireceğini düşündüklerini göstermektedir. Gökşen, kitap okuyan çocukların kelime hazinelerinin zenginleştiğini ifade etmiştir. Bu ifade araştırmanın bulgularını destekler niteliktedir (Gökşen,1985,25).

Öğrenciler kitap okumanın hayal dünyasını ne derece geliştirdiği konusunda "tamamen" derecesinde görüş bildirmişlerdir. (%50.0) Kitap okumak insanları tanımak, geçmişini yaşamak, geleceği hayal etmektir. Televizyon seyrederken daha çok bizlere verilenlere odaklanır, gördüklerimizle yetiniriz. Oysa kitap okurken gözlerimizle harf ve kelimelere bakmamıza rağmen, okuduklarımızı hayal eder, hayal dünyamızda oluşturduğumuz olayları yaşarız (Odabaş,2005).

Öğrencilerin kitap okumanın derslerdeki başarıyı ne kadar artırdığı konusunda “tamamen” (%39.1), “oldukça”(%39.0) derecesinde görüş bildirdikleri sonucu ortaya çıkmıştır. Bu veriye göre, öğrencilerin kitap okumanın okuldaki başarıyı artırdığı düşüncesinde oldukları söylenebilir. Tezcan' a göre çocuk, okuya okuya dünya ile ilgisini güçlendirir. Okumasını seven, kitap ve dergiyi bir gereksinim gibi gören çocuk mutlaka okulda da başarılıdır (Tezcan,2005:73).

Öğrencilerin kitap okumalarında arkadaşlarının ne kadar etkili olduğu konusunda "oldukça" derecesinde görüş bildirdikleri sonucu ortaya çıkmıştır. (%33.3) Bu veri , öğrencilerin kitap okumalarında arkadaş yönlendirmesinin etkili olduğunu göstermektedir.

Öğrencilerin kitap okumalarında annelerin ne kadar etkili olduğu konusunda "tamamen" derecesinde görüş bildirdikleri sonucu ortaya çıkmıştır. (%44.4) Bu veri, öğrencilerin kitap okumalarında annelerinin etkili olduğunu göstermektedir.

Öğrencilerin kitap okumalarında babalarının ne kadar etkili olduğu konusunda "tamamen" derecesinde görüş bildirdikleri sonucu ortaya çıkmıştır. (%40.2) Bu veri, öğrencilerin kitap okumalarında babalarının etkili olduğunu göstermektedir. Anne babalar çocukların model alabilecekleri en öncelikli kişilerdir.

Öğrencilerin kitap okumalarında öğretmenin ne kadar etkili olduğu konusunda "tamamen" derecesinde görüş bildirdikleri sonucu ortaya çıkmıştır. (%61.8) Gönğördü' ye göre sınıf öğretmeni okuma alışkanlığı edinme sürecindeki en etkili kişidir. Bu nedenle sınıf öğretmenin örnek bir kişilik sergilemesi gerekmektedir. Böyle bir öğretmen öğrencilerini kitapların büyüğü dünyasına rahatlıkla çekebilir (Gönğördü,2006,51).

Öğrencilerin kitap okumalarında kitle iletişim araçlarının ne kadar etkili olduğu konusunda "biraz" derecesinde görüş bildirdikleri sonucu ortaya çıkmıştır. (%35.7) Bu bulgular doğrultusunda öğrencilerin kitap okumalarında kitle iletişim araçlarını pek de etkili olduğu söylenemez.

Öğrencilerin kitap okuma isteklerinde kitapların biçimsel özelliklerinin ne kadar etkili olduğu konusunda "tamamen" derecesinde görüş bildirdikleri sonucu ortaya çıkmıştır. (%35.0) Demiray'ın da belirttiği gibi çocuk kitabının içeriği kadar biçimsel özellikleri de önemlidir. Her yaş grubunun okuyacağı kitabın biçimsel özellikleri birbirinden farklılık gösterir. Dolayısıyla kitap seçiminde dikkat edilmesi gereken hususlardan biri de kitabın biçimsel özelliklerinin okuyucu kitlesinin yaşına ve gelişim özelliklerine hitap etmesidir. Öğrencilerin, tamamen yönünde görüş bildirmeleri de okudukları kitabın biçimsel özelliklerine dikkat ettiklerini belirtir niteliktedir (Demiray,1977,6).

Öğrencilerin okudukları kitabın en çok okunan kitapla arasında olmasının o kitabı okumalarına etkisi konusunda "tamamen" derecesinde görüş bildirdikleri sonucu ortaya çıkmıştır. (%37.1) Keleş' e göre bu durum, öğrencilerin okudukları kitapları seçerken başkalarının beğenisini kazanmış olmasına önem verdiklerini ve güncel kitapları takip ettiklerini göstermektedir (Keleş,2006,58).

Öğrencilerin okul kütüphanesindeki kitap sayısının yeterliliği konusunda "tamamen" derecesinde görüş bildirdikleri sonucu ortaya çıkmıştır. (%29.9) Bu bulgu sonucunda kütüphanelerin öğrencinin ihtiyaçlarını karşılayacak donanıma sahip olduğu söylenebilir.

5.2 Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Kitap Okuma Alışkanlıklarına İlişkin

Tartışma

Çizelge 4.8 ' de ki bulgular incelendiğinde, kız öğrenciler erkek öğrencilere oranla elindeki parayı daha fazla kitap almak için kullanacağını belirtmiştir. (%70.9) Bu bulguya göre kız öğrencilerin kitap okumaya daha istekli olduğu sonucunu gösterir.

Çizelge 4.6 da bulgular incelendiğinde, kız öğrencilerin en çok duygusal konulu kitapları okudukları (%76.5), erkek öğrencilerin ise en çok polisiye konulu kitapları okudukları (%77.8) görülmektedir. Güngördü' ye göre, bu yaş döneminde, kız ve erkek çocuklar arasındaki ilgi farkı iyice belirginleşir. Erkek çocukları polisiye heyecan verme arzusu arttığı için bol bol polisiye romanı okur. Kız çocukları ise daha çok hayalci ve romantiktirler (Güngördü,2006,49).

11 yaşındaki çocuk, özellikle serüven ve heyecan verici öykülere öncelik tanır. Bu dönemde, erkekler için sevilen konular bilir ve buluşlar; kızlar için ise okul ve aile yaşamını içeren konulardır. 12 yaş, tarih ve efsane kahramanlarıyla okumaya en fazla ilgi duyan yaş olarak belirlenmiştir. Cinsel olgunluğa erişilen bu dönemde, özellikle kızlara, aşk öykülerine ilgi önem kazanır.

Çizelge 4.9 daki bulgular incelendiğinde, kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranla daha sıklıkta kitap aldıkları tespit edilmiştir. Bu bulgular ışığında, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre kitap okuma alışkanlıklarının biraz daha fazla olduğu söylenebilir.

Çizelge 4.8 de ki bulgular incelendiğinde, kız öğrenciler erkek öğrencilere göre daha fazla kitap okumaktadır. Gönen ve arkadaşlarının yaptığı araştırma sonuçlarına göre, kız ve erkek çocukların kitap okuma oranları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuş, farklılığın kız öğrencilerin lehine olduğu görülmüştür (Gönen ve arkadaşlarının,2004).

Uluslararası Eğitim Başarılarını Belirleme Kuruluşu' nun (IEA), Uluslararası Okuma Becerilerinde Gelişim Projesi (PIRLS) çerçevesinde, 35 ülkenin 4. sınıf öğrencileri arasında yapılan araştırmada da, ülkelerin tamamında, 4. sınıf kız öğrencilerinin, okuma yönünden erkek öğrencilerden "anlamlı düzeyde" daha başarılı olduğu tespit edilmiştir (PIRLS,2001).

Zengin' in yaptığı araştırma sonuçlarında kız öğrencilerin erkek öğrencilere nazaran daha fazla kitap okudukları tespit edilmiştir (Zengin,2003). Yine Gömleksiz' in yaptığı araştırmada okuma alışkanlığı cinsiyete göre anlamlı bir farklılığın olup olmasına t testiyle bakılmış, okuma alışkanlığı ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur. Kız öğrencilerin kitap okuma alışkanlıklarına ilişkin tutumları erkek öğrencilere göre daha olumlu yöndedir (Gömleksiz,2005). Keleş' in çalışmasında da öğrencilerin kitap okuma alışkanlıkları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Buna göre kız öğrenciler erkek öğrencilere göre daha fazla kitap okuma alışkanlığına sahiptir (Keleş, 2006:65). Yukarıdaki yapılan çalışmalar da bizim araştırma sonuçlarını destekler niteliktedir.

5.3 Öğrencilerin Anne Eğitim Durumlarına Göre Kitap Okuma

Alışkanlıklarına İlişkin Tartışma

Bulgular incelendiğinde, anne eğitim düzeyi yükseldikçe annelerin boş zamanlarında daha fazla kitap, gazete ve dergi okuduğu, anne ya da babaların çocuklarına daha sıklıkla kitap aldığı ve öğrencilerin okudukları kitap sayılarının arttığı görülmektedir.

Elde edilen bu bulgular neticesinde, annelerin eğitim düzeyinin öğrencilerin kitap okuma alışkanlığında etkili olduğu ve annelerin eğitim düzeyi yükseldikçe öğrencilerin kitap okuma alışkanlık düzeylerinin de yükseldiği söylenebilir.

Çocuk okuma sevgisini başta ailede kazanır. Anne baba kitap okumayı severse çocuk da sever. Bu şekilde kitap okuma alışkanlığı geliştirilir. Özellikle annenin çocuğu yönlendirmesi, ona rol model olması oldukça önem arz etmektedir. Annenin bilinçli olması, çocuğu kitap okumaya teşvik etmesi annenin eğitim düzeyiyle doğru orantılıdır.

Bekar' ın yaptığı araştırmada üniversite mezunu olan annelerin ($X = 48.61$) ve lise mezunu annelerin ($X = 48.44$), ortaokul mezunu annelere ($X = 43.9$), ilkokul mezunu annelere ($X = 43.3$) ve okuryazar olmayan annelere ($X = 38.7$) göre çocuklarını okumaya yönlendirmeleri daha fazladır. Üniversite ($X = 49.53$) ve lise mezunu olan babaların ($X = 45.59$), ortaokul mezunu ($X = 43.69$) ve ilkokul mezunu babalara göre ($X = 40.66$) çocuklarını okumaya yönlendirmeleri daha fazladır (Bekar,2005).

5.4 Öğrencilerin Baba Eğitim Durumlarına Göre Kitap Okuma Alışkanlıklarına İlişkin Tartışma

Bulgular incelendiğinde, baba eğitim düzeyi yükseldikçe evlerine daha düzenli gazete ve dergi alındığı, baba eğitim durumunun öğrencilerin kitap almadaki amaçlarını etkilediği, baba eğitim düzeyleri yükseldikçe babaların çocuklarının kitap okumasında daha etkili olduğu ve öğrencilerin okudukları kitap sayılarında artma olduğu görülmektedir.

Çocuğun doğumundan ergenlik çağına kadar en çok iletişim kurduğu kişiler anne ve babasıdır. Bu sebeple, daha iyi eğitim almış anne ve babaların çocukların eğitimlerinde daha bilinçli olması ve onlara rehberlik yapması beklenir. Ayrıca daha üst düzeyde eğitim almış olan bireyler, genellikle daha iyi mesleklere, daha iyi toplumsal statü ve gelir düzeyine sahiptir. Bu düşünceden hareketle, eğitim araştırmalarında sosyoekonomik düzeyi belirlemede en çok kullanılan unsurlardan biri de öğrencinin anne ve babasının eğitim düzeyi olmuştur (Özdğan,1982; İsmailioğlu,1991; Bacanlı,1997; Küçük,1998).

Anne ve babanın çocuğun okuma alışkanlığı kazanmasında ne kadar etkili olduğu göz önünde bulundurduğumuzda, öğretmenin de anne ve babayı bilgilendirmesi ve anne ve babanın kitap okuması sağlanarak çocuğa rol model olması için çalışmalar yapmalıdır.

Keleş' e göre

Üst düzeyde eğitim alan anne babaların alt düzeyde eğitim alan anne babaya göre daha çok kitap okudukları söylenebilir. Bu sebeple üst düzeyde eğitim alanlar çocuklarına kitap okuma hususunda örnek olabilirler ve çocuklarını okumaya yönlendirmede daha bilinçli davranabilirler; onlara yaş, zekâ ve ilgilerine uygun kitaplara ulaşmasında rehber olabilirler. Üst düzeyde eğitim alanların evinde doğal olarak daha fazla kitap vardır ve çocukları daha küçük yaşta iken birçok kitapla karşılaşabilmektedir. Buna karşın, alt düzeyde eğitim alanların çocukları, evde çoğunlukla ders kitabının dışında kitap görmeden yetişmektedir. Bu durum, öğrenciler arasında okuma alışkanlığı bakımından anne ve babasının eğitim düzeyi daha yüksek olanlar lehine fark oluşturmaktadır (Keleş, 2006:71).

Elde edilen bu bulgular neticesinde, babaların eğitim düzeyinin öğrencilerin kitap okuma alışkanlığında etkili olduğu ve babaların eğitim düzeyi yükseldikçe öğrencilerin kitap okuma alışkanlık düzeylerinin de yükseldiği söylenebilir.

5.5 Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Düzeylerine Göre Kitap Okuma

Alışkanlıklarına İlişkin Tartışma

Bulgular incelendiğinde, ailenin gelir durumunun öğrencilerin okuma alışkanlıklarını etkilediği görülmektedir. Gelir düzeyi arttıkça öğrencilerin kitap okuma alışkanlık düzeyleri de artar. Coşkun' a göre, bir insanın sosyoekonomik düzeyini belirlemede göz önünde bulundurulmuş en önemli faktörlerden birisi gelir düzeyidir. Hatta bir kişinin sosyoekonomik düzeyini belirlemede birçok kez sadece gelir düzeyine bakıldığı da görülmektedir. Çünkü gelir düzeyi kişinin eğitim düzeyi, mesleği, sosyal çevresi gibi birçok sosyoekonomik gösterge ile yakından ilgilidir (Coşkun, 2003:114).

Aile ekonomik yönden yüksek bir potansiyele sahipse öğrenciye daha fazla kitap alır, öğrenciyi kitle iletişim araçlarına daha çok yönlendirir. Bu da öğrencinin okuma alışkanlığını geliştirmesine sebep olur.

Tosunoğlu'nun da belirttiği gibi, kitap edinme ve kitap okuma konusunda kabuller geliştirme ile ekonomik durum arasında bir paralellik vardır. Ekonomik durumu iyi olan aileler çocuklarının her türlü ihtiyacını karşılarken, ekonomik durumu iyi olmayan aileler zorlanmaktadır. Bu durum, alt düzeyde gelire sahip

ailelerin çocuklarının kitap okuma alışkanlığı kazanmalarında yeterli etkiyi gösterememelerine neden olmaktadır (Tosunoğlu,2002:547).

Gelir düzeyinin düşüklüğü çocuğun okuma alışkanlığı kazanmasında olumsuz etki yaptığından dolayı sınıf kitaplığının oluşturulmasının ne kadar gerekli olduğu ortaya çıkmaktadır

5.6 Öğrencilerinin Kardeş Sayılarına Göre Kitap Okuma Alışkanlıklarına İlişkin Tartışma

Bulgular incelendiğinde kardeş sayısının üç ve üçün üzerine çıkması durumunda okuma alışkanlığının da belirgin bir şekilde azaldığı görülmektedir. Çizelge 4.56' ya göre evlerine düzenli olarak günlük gazete alınan öğrencilerin %21'inin kardeşi bulunmamaktadır. Evlerine düzenli olarak gazete alınan öğrencilerin %39,2'sinin bir; %24,3'ünün iki; %15,5'inin en az üç kardeşi bulunmaktadır.

Kardeş sayılarına göre öğrencilerin kitap okuma alışkanlığı düzeyine bakıldığında, kardeşi olmayan, bir ve iki kardeşi olan öğrencilerin kitap okuma alışkanlığı düzeyinin aritmetik ortalaması, ankete katılan öğrencilerin genel aritmetik ortalamasının ($\bar{x}= 2.71$) üstündedir. Üç veya daha fazla kardeşi olan öğrencilerin kitap okuma alışkanlığı düzeylerinin aritmetik ortalaması ($\bar{x}= 2.49$) ankete katılan öğrencilerin genel aritmetik ortalamasının ($\bar{x}= 2.71$) altındadır. Bu karşılaştırma sonucunda, kardeşi olmayan, bir ve iki kardeşi olan öğrencilerin kitap okuma alışkanlığının olmadığı söylenebilir (Keleş,2006:84).

Kardeş sayısının artmasıyla birlikte ailenin çocuklarına yeterince vakit ayıramaması sonucu okuma alışkanlığının da belirgin bir şekilde azaldığı görülmektedir.

6. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

6.1 Sonuçlar

Araştırmada “İlkokul 4. sınıf öğrencilerin okuma alışkanlıkları nasıldır?” sorusuna cevap aranmaya çalışılmıştır. Sonuçlara göre, anne baba eğitim durumu, göz önünde tutularak öğrencilerin fazla okuma alışkanlığı olmadığı söylenebilir.

Araştırmada “İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin, cinsiyetlerine göre kitap okuma alışkanlığı arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna cevap aranmaya çalışılmıştır. Öğrencilerin kitap okuma alışkanlık düzeyleri cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermiştir. Kız öğrencilerin kitap okuma alışkanlığının erkek öğrencilere göre daha fazla olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Araştırmada “İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin, anne ve babaların eğitim durumlarına göre kitap okuma alışkanlığı arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna cevap aranmaya çalışılmıştır. Öğrencilerin kitap okuma alışkanlık düzeyleri anne ve babaların eğitim durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermiştir. Bulgulara göre; anneleri üniversite mezunu olan, lise ve dengi okul mezunu ve ortaokul mezunu olan öğrencilerin kitap okuma alışkanlıklarının diğerlerine göre daha fazla olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca üniversite ve lise ve dengi okul mezunu babaların çocuklarının kitap okuma alışkanlığının diğerlerine göre daha fazla olduğu sonucuna varılmıştır. Annenin eğitim düzeyinin öğrencilerin kitap okuma alışkanlığını etkileme oranının babaya göre daha fazla olduğu görülmüştür

Araştırmada “İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin, ailelerin gelir düzeylerine göre kitap okuma alışkanlığı arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna cevap aranmaya çalışılmıştır. Ailelerin gelir düzeyi ile öğrencilerin kitap okuma alışkanlık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu sonucuna varılmıştır. Bulgulara göre ailelerinin aylık geliri 0-1000 TL veya 1000-1500 TL olan öğrencilerin kitap okuma alışkanlık düzeyleri diğer üst gelir guruplarına göre

daha düşük olduğu sonucuna varılmıştır. Yani ailelerin gelir düzeyleri yükseldikçe öğrencilerin kitap okuma alışkanlık düzeylerinin de yükseldiği sonucuna varılmıştır.

Araştırmada “İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin, kardeş sayılarına göre okuma alışkanlığı arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna cevap aranmaya çalışılmıştır. Öğrencilerin kardeş sayıları ile kitap okuma alışkanlık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu sonucuna varılmıştır. Üç veya daha fazla kardeşi olan öğrenciler ile kardeşi olmayan, bir kardeşi ve iki kardeşi olan öğrencilerin okuma alışkanlık düzeyleri bakımından olumsuz yönde anlamlı bir farklılığın olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Yani kardeş sayısı üç ve üçün üzerine çıktığında okuma alışkanlık durumu da belirgin bir şekilde azalmaktadır.

6.2 Öneriler

6.2.1 Ailede okuma alışkanlığı kazandırmak için yapılabilecek etkinlikler:

- Aileler evlerinde çocukların seviyelerine uygun bir kitaplık oluşturabilir ve çocukların kitap okumaları ödüllendirilebilir.
- Çocukların bilgi kazanması ve bu bilgiyi etkili bir şekilde kullanabilmesi teşvik edilmelidir.
- Çocuğun özel günlerinde çocuğa kitap olarak hediye edilebilir.
- Çocuğun evde okuduğu kitaplar evdeki bireylere özellikle anneye anlatması sağlanabilir.
- Anne ve baba evde belli saatlerde kitap okuyarak çocuğa rol model olabilirler. Ayrıca ailece kitap okuma saatleri oluşturabilirler.
- Anne ve baba okudukları kitapları çocuğa anlatabilirler.
- Televizyon, bilgisayar, tablet ve cep telefonları karşısında geçirilen zamanlar iyi bir şekilde düzenlenerek, bu konularda aşırılığa kaçılmasına izin verilmemelidir.
- Eve günlük gazeteler, dergiler ve süreli yayınlar alınıp, düzeli bir şekilde takip edilerek çocuklarda merak hissi uyandırılabilir.
- Aileler alış veriş merkezlerine gittiklerinde kitap olan bölümleri ziyaret ederek çocuğun kitap alması sağlanabilir.

- Çocukların kumbaralarında biriktirdikleri paralarıyla kitap almaları sağlanabilir.
- Aileler okulda öğretmenle iletişim içinde olarak, çocuklarının kitap okuma durumlarını takip edebilirler.

6.2.2 Okul ve öğretmenlerin çocuğa okuma alışkanlığı kazandırmak için yapabilecekleri etkinlikler:

- Öğretmenler velilerle işbirliği yaparak sınıf kitaplığının oluşmasını sağlamalıdır. Sınıf kitaplığı en az 350-400 kitaptan oluşturulmalıdır.
- Öğrencilerin okuduğu kitaplar sınıf ortamında kitaptaki karakterler canlandırılarak mutlaka anlatılmalıdır.
- Öğrencilerin kitap okuma durumu öğrencilerin velileri ile işbirliği yapılarak takip edilmelidir.
- Her dönem sonunda velilerin de katılımıyla “Güzel Öykü Anlatma” yarışmaları düzenlenerek öğrenciler ödüllendirilmelidir.
- Öğretmen kitap okuyarak öğrencilerine model olmalıdır.
- Okuma saatleri oluşturulup, okunan kitapların değerlendirilmesi yapılabilir.
- Okulun kütüphanesi öğrencinin ihtiyaçlarına cevap vermekle birlikte kütüphanede bir takım etkinlikler de düzenlenebilir.
- Her sınıfta sınıf kitaplığının bulunması her hafta numara sırasıyla üç farklı öğrencinin sınıf kitaplığından sorumlu tutulması sağlanmalıdır.
- Öğrencileri kütüphaneye alıştırmak için bir takım dersler kütüphane ortamında yapılabilir.
- Öğrencilerin gazete, dergi v.b. takip etme alışkanlığı kazandırmak amacı ile sınıf kitaplığına bir takım haftalık veya aylık dergiler alınabilir.
- Sınıf olarak yayınevleri ziyaretleri yapılabilir. Öğrenciler kitap fuarlarına ve yazarların imza günlerine götürülebilir.
- Öğretmen sınıf kitaplığındaki kitap okuma takip defterinden çok kitap okuyan öğrencileri okuyarak öğrencileri kitap okumaya teşvik edebilir.
- Öğrencilerin kendi aralarında doğum günlerinde bir birbirlerine hediye olarak kitap almaları sağlanabilir.

- Sınıflar arası öğrencilerin birbirlerine kitap hediye etmeleri, birbirlerine kitap tavsiyesinde bulunmaları ve birbirlerine ödünç kitaplar vermeleri sağlanabilir.
- Sınıfta öğrencilerin okudukları kitapların hikaye unsurları(ana kahraman, yardımcı kahramanlar, olay, yer, ve zaman) dikkate alınarak bir sayfayı(büyük boy defter) geçmeyecek şekilde özet çıkartmaları sağlanabilir.
- Öğrencilerin yapmış olduğu özet çalışmaları düzenli olarak öğretmen tarafından takip edilip, öğrenciler teşvik edilmelidir.

KAYNAKLAR

- Aksan D.** (1995), Her Yönüyle Dil: Ana Çizgileriyle Dilbilim, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Akyol H.** (2005), Türkçe İlkokuma Yazma Öğretimi, Ankara: PegemA Yayıncılık, 4. Baskı.
- Alpay M.** (1991), Kütüphane: Dünü Yarına Bağlayan Köprü, İstanbul: Türk Kütüphaneciler Derneği.
- Aytaş G.** (2003), Okuma Gelişiminde Çocuk Edebiyatının Rolü. Türklük Bilimi Araştırmaları, 13. Sayı ,155-161.
- Bacanlı H.** (1997), Sosyal İlişkilerde Benlik Kendini Ayarlamının Psikolojisi. Ankara: MEB Yayınları.
- Bamberger R.** (1990), Okuma Alışkanlığını Geliştirme (Çev: Bengü ÇAPAR), Ankara: Kültür Bakanlığı.
- Baron, B.C.Mcdonald B.** (1991), Never Stop Reading to Your Children, What Did You Learn in School Today?, Worners Book.
- Bekar Ü.** (2005), “İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okuma Alışkanlığı Kazanmalarında Ailenin Rolü”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bircan İsmail ve TEKİN M.** (1989), “Türkiye’de Okuma Alışkanlığının Azalması Sonucu ve Çözüm Yolları”, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 22. Sayı.
- Calp M.** (2005), Özel Eğitim Alanı Olarak Türkçe Öğretimi, Konya: Eğitim Kitabevi.
- Coşkun E.** (2003), “Çeşitli Değişkenlere Göre Lise Öğrencilerinin Etkili Okuma Becerileri ve Bazı Öneriler”, Türklük Bilimi Araştırmaları, 13. Sayı, 101-129.
- Çelenk S.** (2003), İlkokuma-Yazma Programı ve Öğretimi, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Demiray K.** (1977), Çocuk edebiyatı Antolojisi, İstanbul: İnkılap ve Aka Basımevi.
- Dereobalı N.** (2005), Okul Çağında Çocuk Gelişimi ve Eğitimi, İstanbul: Morpa Kültür Yayınları
- Devrimci H.** (1993), “İlkokul 5. Sınıf Çocuklarında Okuma Alışkanlığının İncelenmesi”, Bilim Uzmanlığı Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Dökmen Ü.** (1990), İlkokul Çocuklarında Okuma Alışkanlığı, Ankara: Kültür Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.
- Earge P.** (2001), Uluslararası Okuma Becerilerinde Gelişim Projesi, 2003, Ankara.
- Gökşen E. N.** (1995), Örnekleriyle Çocuk Edebiyatımız, İstanbul: Evrim Matbaacılık, 5. Basım.
- Göktürk A.** (1997), Okuma Uğraşı, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Gömleksiz Mehmet Nuri.** (2005), “Geleceğin Öğretmenlerinin Kitap Okumaya İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi”, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Elektronik Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 1, Sayı 1.

- Gönen** Mübeccel, E. ÖNCÜ ve S. İŞİTAN. (2004), “İlköğretim 5. 6. ve 7. Sınıf Öğrencilerinin Okuma Alışkanlıklarının İncelenmesi”, Milli Eğitim Dergisi, Sayı 164, Güz.
- Güleryüz** H (2002), Yaratıcı Çocuk Edebiyatı, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Güneş** M (1997), “İlkokul Öğrencilerinin Okuma Düzeyleri ve Dikkat Özelliklerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi”, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Güngördü** E (2006), “Okuma Alışkanlığı Edinme Sürecinde Sınıf Öğretmeninin Sorumluluğu”, Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi Bildiri Kitabı, 1. Cilt.
- Gürcan** Halil İ. (1999), Okuma Alışkanlığı İle Kitap Yayıncılığının Kültürel İletişim ve Teknolojisine Bağlı Sorunları Karşısında Türkiye Koşulları Temelinde Bir Model Önerisi, Eskişehir: T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları No: 1113.
- İpşiroğlu** Z (1997), Eğitimde Yeni Arayışlar, İstanbul: Adam Yayınları.
- İsmailioğlu** L (1991), “Farklı Sosyoekonomik Düzeylerdeki Lise Son Sınıf Öğrencilerinin Meslekleri Algılamaları”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Karaçam** A (2005), Hastalarını Kitapla İyileştiren Doktor. Kitap Hayattır Dergisi. Sayı 2.
- Kaylan** M (2002), Etkili ve Hızlı Okuma Sanatı. İstanbul: Alfa Yayınları.
- Keçik** İ (2001), “Dinleme Edimi”, Türkçe Sözlü ve Yazılı Anlatım, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları, 95-108.
- Keleş** Ö (2006), “İlköğretim 4. Ve 5. Sınıf Öğrencilerinde Kitap Okuma Alışkanlığının İncelenmesi”, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kimmel** M., Segel, E., (1983), For Readeing Out Lood Aguide To Shairing Books With Children, Dela Corte Press, 248.
- Korkmaz** Z (1992), Gramer Terimleri Sözlüğü. Ankara: TDK Yayınları.
- Küçük** S (1998), “Şehirleşmenin İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Okuma-Anlama Becerisine Etkileri”, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Maraşlı** A (2005), Okumayı Sevdirmeye Yolları, İstanbul: Bilge Yayıncılık.
- Meb.** (2005), “Ortaokul Programı İlköğretim İkinci Kademe”, Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, Yayınlar Daire Başkanlığı, Ankara.
- Neuman** S (1988), “The Displacement Effect. Assessing The Relation Between TV Viewing and Reading Performanc”, Reading- Research, Quarterly Vol: 23.
- Odabaş** H (2005), “Ülkemizde Okuma Alışkanlığı ve Eleştirel Okuma”,41. Kütüphane Etkinlikleri Çerçevesince Düzenlenen Panelde Adıyla Sunulan Bildiri.
- Özçelebi, O. S. Ve Cebecioğlu N.S.** (1990), Okuma Alışkanlığı ve Türkiye: Türkiye’de okuma alışkanlığının olmaması. İstanbul: Milliyet Yayınları.
- Özdemir** E (1990), Okuma Sanatı, İstanbul: Remzi Kitabevi
- Özdoğan** B (1982), Dokuz Yaş Çocuklarında Davranış Bozukluklarının Çevresel Nedenleri. Psikoloji Dergisi, 14-15.
- Sever** S (1997), Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Soysal** Ö (1969), Çağdaş Eğitim ve Türkiye’de Okul Kütüphanesi. Ankara: Güven Matbaası.
- Şirin, M. R. Ve Soylu İ** (2003), Okuyan Türkiye Ön Bilgi Raporu. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.

- Tezcan M** (2005), Çocuk Sosyolojisi. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Tosunoğlu M** (2002), “Türkçe Öğretiminde Okuma Alışkanlığı ve Çocukların Okuma Eğilimleri”, Dil ve Edebiyat Dergisi, Sayı 609.
- Townsend R** (2002), Okuma Zenginliği (Çev: Tayfur Keskin), İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Tuncer N** (2000), Çocuk ve Kitap (Haz. Mustafa Ruhi Şirin), İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları, 3. Baskı.
- Yalçın A Ve. Aytaş G** (2005), Çocuk Edebiyatı, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Yavuzer H** (2003), Okuma Alışkanlığının Kazandırılmasında Ailenin Rolü, Aileler ve Eğitimcilerle Çocuk Kitapları Rehberi, İstanbul: Erkam Yayınları.
- Yavuzer H** (2005), Çocuk Psikolojisi, İstanbul: Remzi Kitapevi, 27. Basım.
- Yazıcı M** (1970), Türkiye’de Kitap ve Kütüphane Meseleleri, Ankara.
- Yılmaz B** (1993), Okuma Alışkanlığında Halk Kütüphanelerinin Rolü, Ankara: Kültür Bakanlığı.
- Yörükoğlu A** (2000), Çocuk Ruh Sağlığı, İstanbul: Özgür Yayınları, 24. Basım.
- Zengin N** (2003), Gençlerin Okuma Alışkanlıklarını Belirlemeye Yönelik Bir Çalışma Hakkında. Türklük Bilimi Araştırmaları, 13. Sayı , 130-149.

EKLER

EK A: Kitap okuma alışkanlığı kazandırmak için uzun yıllar yapmış olduğum çalışmalar resimlerle şu şekilde özetlenebilir.

Zengin bir kitaplık oluşturmak kitap okuma alışkanlığının kazanılması açısından son derece önem arz etmektedir. Öğrenci kitapları seçerken kendisi seçip almalıdır. Kesinlikle öğrenciye şu kitabı alacaksın veya okuyacaksın diye herhangi bir dayatmada bulunulmamalıdır. Kitaplık temiz ve düzenli olmalıdır.

Kitaplar mutlaka numaralandırılmalıdır. İnce kitaplar beyaz etiketle numaralandırılmalıdır ve kitaplığın alt rafına dizilmelidir. Kalın kitaplar ise kırmızı etiketle numaralandırılmalıdır ve kitaplığın üst raflarına dizilmelidir. Kitaplar numaralandırıldıktan sonra mutlaka renkli olmayan şeffaf kapla kaplanmalıdır. Bu kaplama işinin öğrencinin annesiyle birlikte yapması son derece önemlidir.

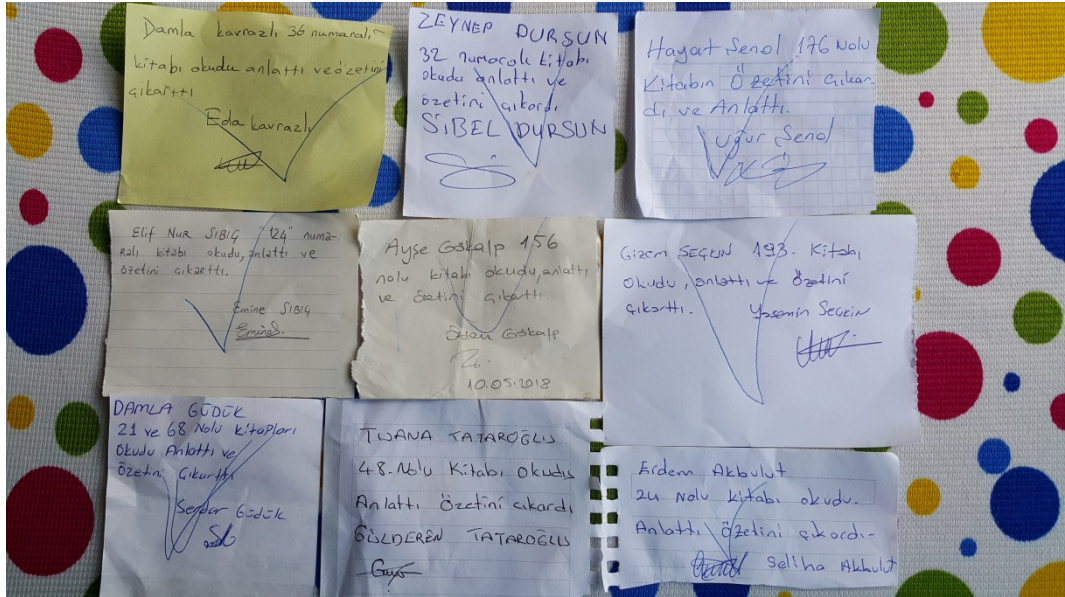
Kitaplardan sorumlu olarak her gün üç öğrenci görev almalıdır. Sınıftaki bütün öğrenciler dönüşümlü olarak mutlaka görevlendirilmelidir. Yazısı güzel olan iki öğrenci kitapların değiştirilmesinden ve kayıt edilmesinden sorumlu olurken diğer bir öğrenci de kitaplarda görev alabilir.

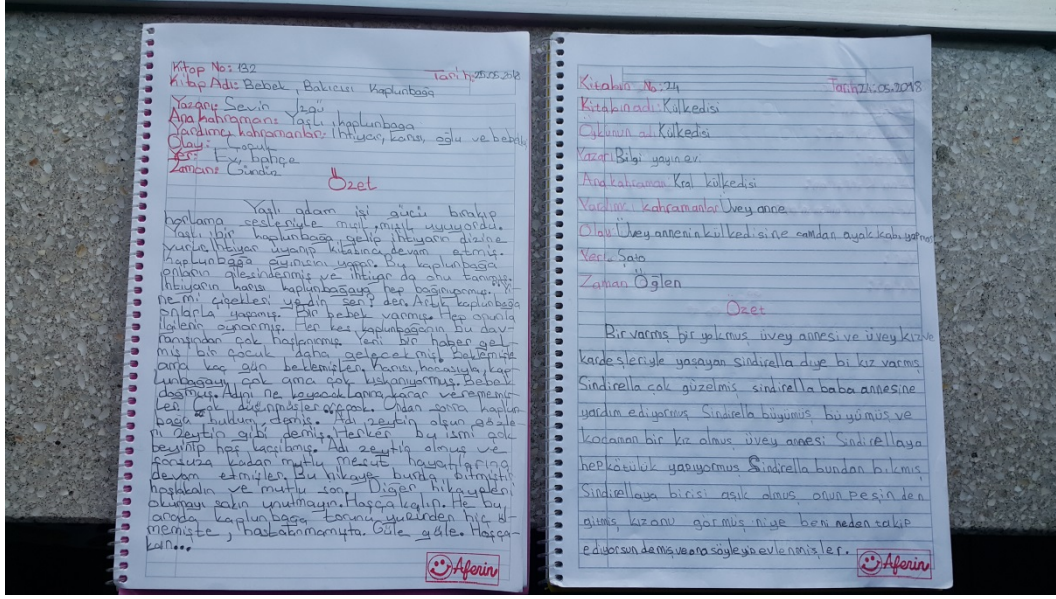
Kitapların kayıt edilmesi çok önemlidir. Kitap adı, kitap numarası, alış tarihi ve kitap teslim tarihlerinin mutlaka belirtilip yazılması öğrencinin kitap okuma durumunun takip edilmesi açısından son derece önemlidir.

Kitap Adı	Kitap No	Alış Tarihi	Testim Tarihi
Bismillâh Sıfır Okul Var	20	06.03.2018	07.03.2018
Uzun Göl	6	07.03.2018	08.03.2018
Göküms Alpınan	67	08.03.2018	12.03.2018
Hansel Ve Gretel	75	11.03.2018	13.03.2018
Anıyaname bilgisiye	11	12.03.2018	15.03.2018
Pedokör Bıyık	28	15.03.2018	19.03.2018
Kırılmaz Başlıklı K	16	19.03.2018	20.03.2018
Parmak Gıcık	42	20.03.2018	21.03.2018
Sıkıyıcı Sıkıyıcı	5	21.03.2018	22.03.2018
Plus Hediye Düşünce	4	22.03.2018	23.03.2018
Gizemli Veda	53	23.03.2018	27.03.2018
Heidi	35	27.03.2018	27.03.2018
Eski Yerim Gezişi	32	27.03.2018	28.03.2018
Ayşe'nin Sıfır	50	28.03.2018	28.03.2018
Ali Baba Ve Sihirli	51	28.03.2018	30.03.2018
Anı Kitap	48	30.03.2018	30.03.2018
Kalleisi Sinderella	37	30.05.2018	30.03.2018
Çiplak Kral	56	30.03.2018	30.03.2018
Sol Fontaine Masalı	34	30.03.2018	30.03.2018
Sahavdan Mikayel	54	30.03.2018	02.04.2018
Den Kızıl	33	02.04.2018	02.04.2018
Fareli Kızın Kaka	40	02.04.2018	02.04.2018
Kızlar Kız	13	02.04.2018	03.04.2018
Nostalgia Hacılar	35	03.04.2018	04.04.2018
Yeni Prenses	44	04.04.2018	05.04.2018
Pandya	56	05.04.2018	06.04.2018
Prinçesin Kızı	31	06.04.2018	06.04.2018
Prinçesin Kızı	55	06.04.2018	06.04.2018
Prinçesin Kızı	55	06.04.2018	06.04.2018

Görevli öğrenciler kitapları değiştirirken velilerin göndermiş oldukları imzalı notlara bakarak bu değişimi yapmaktadırlar. Çünkü öğrencilerin kitap okuma durumlarını anneleri veya babaları takip etmektedir.

Öğrenciler okudukları kitapları ilk olarak anne veya babalarına anlatmaktadırlar. Anlatım yapıldıktan sonra öğrenci anlattığı öykünün özeti bir sayfayı geçmeyecek şekilde çıkartmaktadır. Örnek olarak bir kitapta altı tane öykü varsa bu öyküleri anne veya babaya anlatır sadece bu altı öykünün bir tanesinin özeti çıkarır. Yani her kitaptan sadece bir öykünün özeti çıkarır. Özetle kitap numarası , özet çıkarttığı tarih, kitap adı, yazarı, ana kahraman, yardımcı kahramanlar, olay ve zaman belirtilip yazılarak özet çıkarılır.

Her dönem sonu tatile girmeden önce “Güzel Öykü Anlatma” etkinlikleri velilerin katılımı sağlanarak mutlaka yapılmalıdır. Öykü anlatımı öyküdeki karakterler canlandırılarak yapılır. Öğrenci kıyafetini kendisi belirler. Öykü anlatımı kısık sesli bir müzik eşliğinde yapılır.

Kitap okuma alışkanlığının kazandırılmasıyla ilgili olarak uzun yıllardır yaptığım çalışmalarda öğrencilerimin çok önemli oranda kitap okuma alışkanlığı kazandığı ve kitapları severek okuduklarını gözlemledim. En son görev yaptığım Beyoğlu Muallim Cevdet İlkokulu 2-C sınıfındaki öğrencilerimin kitap okuma durumları aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Ek B: 2-C Sınıfı Öğrencilerin 1 Yılda Okudukları Kitap Sayılarının Frekans ve Yüzde Dağılımları

1 yılda okunan kitap sayısına göre okuyucu dereceleri	f	%
Çok okuyan okuyucu (21+)	24	%80
Orta düzeyde okuyan okuyucu (6-20)	2	% 6.6
Az okuyan okuyucu (1-5)	4	%13.3

MUALLİM CEVDET İLKOKULU				
2-C SINIF KİTAPLIĞI				
KİTAP NO	KİTABIN ADI	YAZARI	YAYINEVİ	SAYFA SAYISI
1	DİPSİZ GÖL	MAVİSEL YENER	BİLGİ YAYINEVİ	16
2	MAVİ ORMAN	MAVİSEL YENER	BİLGİ YAYINEVİ	16
3	ÖDEV MAKİNESİ	MAVİSEL YENER	BİLGİ YAYINEVİ	16
4	HER ŞEYE AĞLAYAN KIZ	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	24
5	ŞİKAYETÇİ ŞAKİR	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	24
6	UÇAN GÖRİL	MAVİSEL YENER	BİLGİ YAYINEVİ	16
7	MASALCININ MEKTUBU	BİLGİ ÇOCUK	BİLGİ YAYINEVİ	15
8	CANIM ÖĞRETMENİM	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	24
9	BİZİM SINIF KIRA GİTTİ	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	24
10	BEN ÜZÜMÜM	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	24
11	ANNEANNEME BİLGİSAYAR ÖĞRETİYORUM	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	24
12	BREMEN MIZIKACILARI	BİLGİ ÇOCUK	BİLGİ YAYINEVİ	16
13	FULYA'NIN BEBEKLERİ	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	24
14	ÇİRKİN ÖRDEK YAVRUSU	BİLGİ ÇOCUK	BİLGİ YAYINEVİ	16
15	HANSEL VE GRATEL	BİLGİ ÇOCUK	BİLGİ YAYINEVİ	16
16	KIRMIZI BAŞLIKLİ KIZ	BİLGİ ÇOCUK	BİLGİ YAYINEVİ	16
17	KÖPEĞİM AŞIK OLDU	MAVİSEL YENER	BİLGİ YAYINEVİ	16
18	TIRTİL TEYZE	MAVİSEL YENER	BİLGİ YAYINEVİ	16
19	DÜŞ SANDIĞI	MAVİSEL YENER	BİLGİ YAYINEVİ	16
20	BİZİM SINIFIN ORMANI VAR	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	24
21	YARAMAZ KUKLA	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	24
22	PAMUK PRENSES	BİLGİ ÇOCUK	BİLGİ YAYINEVİ	16
23	UYUYAN GÜZEL	BİLGİ ÇOCUK	BİLGİ YAYINEVİ	16
24	KÜLKEDİSİ	BİLGİ ÇOCUK	BİLGİ YAYINEVİ	16
25	ÇİZMELİ KEDİ	BİLGİ ÇOCUK	BİLGİ YAYINEVİ	16
26	KÖPEK OKULU	MAVİSEL YENER	BİLGİ YAYINEVİ	15
27	TOPUM BANA KÜSTÜ	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	24
28	DEDEKTİF BİRCE	MAVİSEL YENER	BİLGİ YAYINEVİ	16
29	PETERPAN	ARDA SERİSİ	POLAT	78

			YAYINEVİ	
30	GRİMM MASALLARI	ARDA SERİSİ	POLAT YAYINEVİ	79
31	BREMEN MİZİKACILARI	ARDA SERİSİ	POLAT YAYINEVİ	78
32	GULLİVER'İN GEZİLERİ	ARDA SERİSİ	POLAT YAYINEVİ	80
33	DON KİŞOT	ARDA SERİSİ	POLAT YAYINEVİ	79
34	LA FONTAİNE MASALLARI	ARDA SERİSİ	POLAT YAYINEVİ	78
35	HEİDİ	ARDA SERİSİ	POLAT YAYINEVİ	79
36	NASREDDİN HOCA FIKRALARI	ARDA SERİSİ	POLAT YAYINEVİ	79
37	HERKÜL	ARDA SERİSİ	POLAT YAYINEVİ	78
38	EZOP MASALLARI	ARDA SERİSİ	POLAT YAYINEVİ	79
39	KÜLKEDİSİ SİNDERELLA	ARDA SERİSİ	POLAT YAYINEVİ	78
40	FARELİ KÖYÜN KAVALCISI	ARDA SERİSİ	POLAT YAYINEVİ	78
41	İNSAN NE İLE YAŞAR	ARDA SERİSİ	POLAT YAYINEVİ	78
42	PARMAK ÇOCUK	ARDA SERİSİ	POLAT YAYINEVİ	79
43	ANDERSEN MASALLARI	ARDA SERİSİ	POLAT YAYINEVİ	80
44	ALİS HARİKALAR DİYARINDA	ARDA SERİSİ	POLAT YAYINEVİ	78
45	DENİZ KIZI	ARDA SERİSİ	POLAT YAYINEVİ	78
46	PİNOKYO	ARDA SERİSİ	POLAT YAYINEVİ	79
47	KELOĞLAN MASALLARI	ARDA SERİSİ	POLAT YAYINEVİ	78
48	ARI MAYA	ARDA SERİSİ	POLAT YAYINEVİ	78
49	PAMUK PRENSES	ARDA SERİSİ	POLAT YAYINEVİ	79
50	ALADDİNİN SİHİRLİ LAMBASI	ARDA SERİSİ	POLAT YAYINEVİ	78
51	ALİ BABA VE KIRK HARAMİLER	ARDA SERİSİ	POLAT YAYINEVİ	78
52	RAPUNZEL	ARDA SERİSİ	POLAT YAYINEVİ	78
53	ÇİZMELİ KEDİ	ARDA SERİSİ	POLAT YAYINEVİ	79
54	ÇEHOV'DAN HİKAYELER	ARDA SERİSİ	POLAT YAYINEVİ	78
55	ÇİRKİN ÖRDEK YAVRUSU	ARDA SERİSİ	POLAT YAYINEVİ	78
56	ÇIPLAK KRAL	ARDA SERİSİ	POLAT YAYINEVİ	79
57	POLYANA	ARDA SERİSİ	POLAT YAYINEVİ	79
58	ELLER YUKARI	MİNİK DOSTLAR SERİSİ	PENA YAYINEVİ	35

59	ÇEKİRDEK ADASI	NUR İÇÖZÜ	ALTIN KİTAPLAR	39
60	LEYLEK İLE KARDAN ADAM	NUR İÇÖZÜ	ALTIN KİTAPLAR	40
61	KARABUĞDAY	ANDERSON MASALLARI	İNKILAP YAYINEVİ	46
62	OLE YUMGÖZ	ANDERSON MASALLARI	İNKILAP YAYINEVİ	47
63	SİHİRLİ DÜDÜK	NUR İÇÖZÜ	ALTIN KİTAPLAR	39
64	DÜNYANIN GÖZYAŞLARI	NUR İÇÖZÜ	ALTIN KİTAPLAR	39
65	OKULA GİDEN SANDAL	NUR İÇÖZÜ	ALTIN KİTAPLAR	39
66	PELİKAN ADASI	NUR İÇÖZÜ	ALTIN KİTAPLAR	39
67	ÇOKBİLMİŞ İLE ALINGAN	NUR İÇÖZÜ	ALTIN KİTAPLAR	39
68	RÜZGAR PRENSES	NUR İÇÖZÜ	ALTIN KİTAPLAR	40
69	KARABATAK AKBATAK	NUR İÇÖZÜ	ALTIN KİTAPLAR	40
70	ÇİZGİLİ ÇANTANIN SIRRI	MİNİK DOSTLAR SERİSİ	PENA YAYINEVİ	30
71	DOMUZ ÇOBANI	ANDERSON MASALLARI	İNKILAP YAYINEVİ	48
72	ULU MEŞE	UĞUR ÇAVDAR	BEYAZ PANDA	48
73	ELMALI ŞEKER	F. MEHMET BALI	BEYAZ PANDA	48
74	KİMSENİN ANLAMADIĞI ÇOCUK	F. İZBUDAK AKINCI	ALTIN KİTAPLAR	40
75	BEYAZ KONAĞIN KÖPEKLERİ	NUR İÇÖZÜ	ALTIN KİTAPLAR	40
76	KIRMIZI KUTU	MİNİK DOSTLAR SERİSİ	PENA YAYINEVİ	44
77	AH DİŞİM VAH DİŞİM	MİNİK DOSTLAR SERİSİ	PENA YAYINEVİ	90
78	BAHÇEDEKİ SINIFIMIZ	MİNİK DOSTLAR SERİSİ	PENA YAYINEVİ	80
79	DEVLET KUŞU	ADNAN ÖZYAKMER	İNKILAP YAYINEVİ	96
80	YİĞİT ÇOBAN	YAŞAYAN ÜNLÜ M.D	İNKILAP YAYINEVİ	78
81	ORMANDAKİ KÜÇÜK ÇOCUKLAR	YAŞAYAN ÜNLÜ M.D	İNKILAP YAYINEVİ	80
82	MAYMUNLAR PADİŞAHI	YAŞAYAN ÜNLÜ M.D	İNKILAP YAYINEVİ	79
83	HOROZLU AYNA	DEMİRTAŞ CEYHUN	İNKILAP YAYINEVİ	96
84	KIZLAR SÜNNET OLUR MU?	MAVİSEL YENER	BİLGİ YAYINEVİ	80
85	ZEKİNİN ZEKASI KAÇTI	MAVİSEL YENER	BİLGİ YAYINEVİ	60
86	PÜSKÜLLÜ DEVE	SAMED BEHRENGİ	BİLGİ YAYINEVİ	54
87	ALYANAKLI MAVİ BALON	HİDAYET KARAKUŞ	BİLGİ YAYINEVİ	75
88	SÜSLÜ KIZLAR	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	46
89	GÖZLÜKLÜ KÖPEK	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	54
90	ÇOCUKLARIN ORMANI	HASAN HÜSEYİN	BİLGİ YAYINEVİ	53

91	EŞEĞİN GÖZYAŞLARI	HASAN HÜSEYİN	BİLGİ YAYINEVİ	62
92	RESSAMIN BILDIRCINLARI	HASAN HÜSEYİN	BİLGİ YAYINEVİ	56
93	EŞEĞİN GÖZYAŞLARI	HASAN HÜSEYİN	BİLGİ YAYINEVİ	62
94	DEDEM ÇOCUK OLDU	HİDAYET KARAKUŞ	BİLGİ YAYINEVİ	63
95	SEVGİ KUŞLARI	HİDAYET KARAKUŞ	BİLGİ YAYINEVİ	55
96	KARA PAMUK	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	70
97	YARALI TAVŞANIN DOKTORU	HİDAYET KARAKUŞ	BİLGİ YAYINEVİ	47
98	BİSİKLETİM VİZ VİZ	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	55
99	GEZGİN KERTENKELE İLE KUTUP AYISI	AYLA KUTLU	BİLGİ YAYINEVİ	72
100	ARTIK ÇOK OLDUNUZ	AYLA KUTLU	BİLGİ YAYINEVİ	68
101	AŞICI BABA	HASAN HÜSEYİN	BİLGİ YAYINEVİ	45
102	BEN GALATASARAYLIYIM	SEVİN İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	66
103	BEN FENERBAHÇELİYİM	SEVİN İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	60
104	BEN TRABZONSPORLUYUM	SEVİN İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	64
105	SAKAR SİNCAP	ZEHRA ÜNÜVAR	BİLGİ YAYINEVİ	55
106	BİR ŞAMPİYONLUK ÖYKÜSÜ	ZEHRA ÜNÜVAR	BİLGİ YAYINEVİ	63
107	DOST AYILAR	SEVİN İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	52
108	SİHİRLİ SÖZCÜKLER	ZEHRA ÜNÜVAR	BİLGİ YAYINEVİ	48
109	VAMPİR ÖYKÜSÜ	MAVİSEL YENER	BİLGİ YAYINEVİ	67
110	BULUTLARA SİMİT SATAN ÇOCUK	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	47
111	DİNOZORLA KAHVALTI	MAVİSEL YENER	BİLGİ YAYINEVİ	38
112	AKROBAT PİSİCİK	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	46
113	KONUŞAN KEDİ	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	47
114	EŞEĞİN TÜRKÜSÜ	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	61
115	SEVGİLİ KİTAPLARIM	HÜSEYİN GÜNEY	BİLGİ YAYINEVİ	62
116	ORMANIN ÖCÜ	HÜSEYİN GÜNEY	BİLGİ YAYINEVİ	48
117	DÖNME DOLAP DÖNER KEBAP	HİDAYET KARAKUŞ	BİLGİ YAYINEVİ	58
118	OYUNCAKLARIN PARK GEZİSİ	HİDAYET KARAKUŞ	BİLGİ YAYINEVİ	62
119	SÜPERMEN İSTANBUL'A DÜŞTÜ	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	47
120	TEPTİM TEKERLENDİ ÖPTÜM ŞEKERLENDİ	ZEHRA ÜNÜVAR	BİLGİ YAYINEVİ	68
121	ZÜREFANIN DÜŞLERİ	SEVİN İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	48
122	DEV ADAMLAR	SEVİN İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	72
123	BEN BEŞİKTAŞLIYIM	SEVİN İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	64
124	SİRK GİTTİ BİZ KALDIK	SEVİN İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	46
125	SİMİTÇİLERLE BOYACILARIN MAÇI	SEVİN İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	46
126	KARDAN ADAM KAÇTI	HİDAYET KARAKUŞ	BİLGİ YAYINEVİ	47
127	HOŞ GELDİNİZ UZAYLILAR	SEVİN İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	47
128	KAHRAMAN KUÇU	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	61
129	KUKLACI ÇOCUKLAR	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	59
130	YUSUF'UN TRENİ	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	60

131	ZAMAN TORBASI	MAVİSEL YENER	BİLGİ YAYINEVİ	52
132	BEBEK BAKICISI KAPLUMBAĞA	SEVİN İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	48
133	ŞARKICI KUŞLAR	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	47
134	ARMUTÇU AYI	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	62
135	ÇİKOLATA ZAMANI	MAVİSEL YENER	BİLGİ YAYINEVİ	59
136	BAŞPARMAĞIMIN ŞARKISI	HİDAYET KARAKUŞ	BİLGİ YAYINEVİ	69
137	KÜÇÜK FUTBOLCU	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	47
138	BÜYÜLÜ SOFRA	HASAN LATİF SARIYÜCE	BİLGİ YAYINEVİ	79
139	KİRAZ KIZ	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	85
140	BECERİKSİZLER SİRKİ	AYLA KUTLU	BİLGİ YAYINEVİ	69
141	YILDIZ YAVRUSU	AYLA KUTLU	BİLGİ YAYINEVİ	64
142	BİLGİSAYARLI ŞAPKA	HİDAYET KARAKUŞ	BİLGİ YAYINEVİ	109
143	BİLGİSAYARA GİREN TIRTIL	HİDAYET KARAKUŞ	BİLGİ YAYINEVİ	92
144	BİSİKLETİM VİZ VİZ	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	55
145	ZAVALLI MİDELER	AYLA KUTLU	BİLGİ YAYINEVİ	80
146	BECERİKLİ ÇOCUĞUN DÜŞLERİ	HASAN HÜSEYİN	BİLGİ YAYINEVİ	88
147	İKİZLERİN SIRRI	AYLA KUTLU	BİLGİ YAYINEVİ	68
148	BONCUK	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	77
149	ARICIK	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	73
150	KÜÇÜK KARA BALIK	SAMED BEHRENGİ	BİLGİ YAYINEVİ	55
151	BİR SALINCAK MACERASI	TANŞIL KILIÇ	CAN YAYINEVİ	52
152	HEY KÜÇÜK	SÜLEYMAN BULUT	CAN YAYINEVİ	45
153	TELLİ HOROZUN ÖYKÜSÜ	İLHAN YÜCE	CAN YAYINEVİ	50
154	BİR KELOĞLAN BİRDE EŞEĞİ	KORAY AVCI ÇAKMAN	CAN YAYINEVİ	62
155	ERİK ÇEKİRDEĞİ	LEV TOLSTOY	CAN YAYINEVİ	67
156	SİHİRLİ ÇAYDANLIK	SÜLEYMAN BULUT	CAN YAYINEVİ	48
157	BEZ BEBEKLE KUKLASI	REFİK DURBAŞ	CAN YAYINEVİ	44
158	ACAYİP BİR HEDİYE	DOĞAN GÜNDÜZ	CAN YAYINEVİ	45
159	TRİK TRAK	GÜNGÖR TEKÇE	CAN YAYINEVİ	51
160	BÜYÜKLERE KUŞLU MEKTUPLAR	GÜNGÖR TEKÇE	CAN YAYINEVİ	77
161	PİYANGO	ÇETİN ÖNER	CAN YAYINEVİ	61
162	ELİM SENDE	BETÜL TARIMAN	CAN YAYINEVİ	70
163	SOYTARININ TUHAF HİKAYELERİ	ERİCH KASTNER	CAN YAYINEVİ	61
164	ÇİZMELİ KEDİ	ERİCH KASTNER	CAN YAYINEVİ	58
165	PÜSKÜLLÜ DEVE	SAMED BEHRENGİ	CAN YAYINEVİ	56
166	KIRMIZI KANATLI KARTAL	REFİK DURBAŞ	CAN YAYINEVİ	54
167	NAR DÜŞTÜ KAR ÜSTÜNE	REFİK DURBAŞ	CAN YAYINEVİ	39
168	KARAGÖZÜN GÖLGESİNİ KİM ÇALDI	MELEK ÖZLEM SEZER	CAN YAYINEVİ	49
169	MİKS MAKS VE MEKS'İN ÖYKÜSÜ	LUİS SEPVEDA	CAN YAYINEVİ	54
170	YANIK DEĞİRMEN	TURGUT ERBEK	CAN YAYINEVİ	50
171	DONKİŞOT	ERİCH KASTNER	CAN YAYINEVİ	60

172	PENCEREDEKİ KUŞ	SÜLEYMAN BULUT	CAN YAYINEVİ	59
173	KURABİYE EV	REFİK DURBAŞ	CAN YAYINEVİ	48
174	TİLKİ TİLKİ SAAT KAÇ	REFİK DURBAŞ	CAN YAYINEVİ	53
175	ANNE BEN YAPABİLİRİM	SÜLEYMAN BULUT	CAN YAYINEVİ	45
176	MAVIŞ	SÜLEYMAN BULUT	CAN YAYINEVİ	57
177	PİYANGO	ÇETİN ÖNER	CAN YAYINEVİ	61
178	KİTAPLARDAN KORKAN ÇOCUK	SUSANNA TAMARO	CAN YAYINEVİ	42
179	ÜÇ ,İKİ ,BİRR ,ATEŞ	ASLI TOHUMCU	CAN YAYINEVİ	59
180	TOPARLACIK NOKTA VE ARKADAŞLARI	SÜLEYMAN BULUT	CAN YAYINEVİ	51
181	BÖCEK ORKESTRASININ MUHTEŞEM SINIFI	GÖKNİL GENÇ	CAN YAYINEVİ	45
182	TUHIYİ BAŞKA RENKTE BÜYÜMEK	İDİL PIŞKİN	CAN YAYINEVİ	50
183	PORTAKAL	ÇETİN ÖNER	CAN YAYINEVİ	45
184	KORKUSUZ ISABELITA	BEATRİCE MASINI	CAN YAYINEVİ	67
185	UYUMSUZ NURİ	ZEYYAT SELİMOĞLU	CAN YAYINEVİ	47
186	KARDEŞLİK ÇEMBERİ	SÜLEYMAN BULUT	CAN YAYINEVİ	52
187	GÖRÜNMEZ OLAN TONİNO'NUN MACERALARI	GIANNI RADARI	CAN YAYINEVİ	66
188	AÇIKGÖZ BUDALALAR	ERICH KASTNER	CAN YAYINEVİ	69
189	BİSKÜVİ KUTUSUNDAKİ MARTI	DOĞAN GÜNDÜZ	CAN YAYINEVİ	92
190	KRAL KIZININ ARMAĞANI	BEATRICE MASINI	CAN YAYINEVİ	69
191	GİZEMLİ MİÇO	BEATRICE MASINI	CAN YAYINEVİ	70
192	SİVRİ UZUN DİŞLER	BEATRICE MASINI	CAN YAYINEVİ	78
193	KOCAMAN AYAKLI ÇOCUK	BEATRICE MASINI	CAN YAYINEVİ	69
194	KÖMÜRCÜ ÇOCUK	ÇETİN ÖNER	CAN YAYINEVİ	52
195	THUI ÖZGÜRLÜĞÜ KIRMIZIYA ÇALAN	İDİL PIŞKİN	CAN YAYINEVİ	52
196	ELMA DERSEM ÇIK	BETÜL TARIMAN	CAN YAYINEVİ	65
197	İNSAN OKUR	SÜLEYMAN BULUT	CAN YAYINEVİ	49
198	BİR VARDI BİR YOKTU	SAMED BEHRENGİ	CAN YAYINEVİ	53
199	KAR ÜSTÜNDE BEYAZ BULUT	REFİK DURBAŞ	CAN YAYINEVİ	43
200	EYVAH GÖLGELER DEĞİŞİYOR	MELEK ÖZLEM SEZER	CAN YAYINEVİ	68
201	İNA MAĞARADA	BEATRICE MASINI	CAN YAYINEVİ	69
202	BİLMECE BİLEN KIZ	BEATRICE MASINI	CAN YAYINEVİ	75
203	PULDAN TAŞTAN LAHANADAN	SEVİM AK	CAN YAYINEVİ	83
204	BICIR'IN GÜNLÜĞÜ	ERDOĞAN KAHYAĞLU	CAN YAYINEVİ	73
205	ZAMANA AÇILAN KAPI	BİLGİN ADALI	CAN YAYINEVİ	77
206	BU GELEN KÖROĞLU'DUR	SAMED BEHRENGİ	CAN YAYINEVİ	80
207	KARİYE HAZİNESİ	BİLGİN ADALI	CAN YAYINEVİ	99
208	SÜMBÜLLÜ KÖŞK	BİLGİN ADALI	CAN YAYINEVİ	74
209	GÖK, DENİZ VE TOPRAK	FERİDUN	CAN YAYINEVİ	76

		BÜYÜKYILDIZ		
210	ATLANTİS'İN ÇOCUKLARI 2	BİLGİN ADALI	CAN YAYINEVİ	106
211	KAFESTE BİR TOPİK	CEMİL KAVUKÇU	CAN YAYINEVİ	88
212	UZAYLILAR GELİYOR	BİLGİN ADALI	CAN YAYINEVİ	101
213	ANINNA'NIN SERÜVENLERİ	BİLGİN ADALI	CAN YAYINEVİ	73
214	GENLERİN ŞİFRESİ	BİLGİN ADALI	CAN YAYINEVİ	93
215	MARKO İLE MİRKO'NUN SERÜVENLERİ	GIANNI RADARI	CAN YAYINEVİ	62
216	MAVİ KUŞU GÖREN VAR MI?	ÇETİN ÖNER	CAN YAYINEVİ	86
217	KONUŞAN KEDİ	CLAUDE ROY	CAN YAYINEVİ	90
218	GULLIVER'İN GEZİLERİ	SWIFT KASTNER	CAN YAYINEVİ	92
219	UÇAN EV	CLAUDE ROY	CAN YAYINEVİ	82
220	KAPLUMBAĞAMIN ADI MERAKLI	AYŞE SARISAYIN	CAN YAYINEVİ	93
221	OKLU KİRPİ İLE KONUŞAN KAPLUMBAĞA	SÜLEYMAN BULUT	CAN YAYINEVİ	76
222	KÜÇÜK ŞEYTAN	LEV TOLSTOY	CAN YAYINEVİ	88
223	ANINNA'NIN SERÜVENLERİ (BÜYÜK GÖÇ)	BİLGİN ADALI	CAN YAYINEVİ	73
224	GENLERİN ŞİFRESİ	BİLGİN ADALI	CAN YAYINEVİ	93
225	BAY VE BAYAN KIL	ROALD DAHL	CAN YAYINEVİ	84
226	ÇOCUKLARLA BERABER	DOSTOYEVSKI	CAN YAYINEVİ	84
227	KIRMIZI OTOBÜS	TARIK DURSUN K.	CAN YAYINEVİ	91
228	ANINNA'NIN SERÜVENLERİ(ALEV KIZ ANINNA)	BİLGİN ADALI	CAN YAYINEVİ	98
229	EJDER ÇOCUK	BEATRICE MASINI	CAN YAYINEVİ	68
230	GÜLİBİK	ÇETİN ÖNER	CAN YAYINEVİ	78
231	GEZGİN KERTENKELE İLE KUTUP AYISI	BİLGİN ADALI	CAN YAYINEVİ	100
232	ATLANTİS'İN ÇOCUKLARI 1	BİLGİN ADALI	CAN YAYINEVİ	112
233	DENİZE DÜŞEN YILDIZ	HANDAN DURGUT	CAN YAYINEVİ	85
234	ATEŞ KIZ İLE TARLA KUŞU	AYDIN ÖZAKIN	CAN YAYINEVİ	68
235	TETO VE ŞEMSİYESİ	SEVİM AK	CAN YAYINEVİ	85
236	PUF, PUFPUF CUF, CUFCUF VE CİNO	SEVİM AK	CAN YAYINEVİ	82
237	MASAL KURMA OYUNU	CEMİL KAVUKÇU	CAN YAYINEVİ	93
238	DEMİR ADAM	TED HUGHES	CAN YAYINEVİ	57
239	KÖYE YAZAR GELDİ	KORAY AVCI ÇAKMAN	CAN YAYINEVİ	83
240	ŞEKER KIZ VE BÜYÜLÜ ELMA	SEZA KUTLAR AKSOY	CAN YAYINEVİ	78
241	ATLANTİS'İN ÇOCUKLARI 3	BİLGİN ADALI	CAN YAYINEVİ	68
242	BÖCEK ORKESTRASININ MUHTEŞEM SINIFI 2	GÖKNİL GENÇ	CAN YAYINEVİ	90
243	MEZAR SOYGUNCULARI	BİLGİN ADALI	CAN YAYINEVİ	90
244	PENGUENLER FLÜT ÇALAMAZ	SEVİM AK	CAN YAYINEVİ	86
245	HAYVANLAR TOPLANTISI	ERICH KASTNER	CAN YAYINEVİ	84
246	ERİK ÇEKİRDEĞİ	LEV TOLSTOY	CAN YAYINEVİ	66
247	BİLENLER BİLMEYENLERE ANLATSIN	SÜLEYMAN BULUT	CAN YAYINEVİ	64
248	YAVRU KAYIK	ZEYYAT	CAN YAYINEVİ	74

		SELİMOĞLU		
249	BÜYÜLÜ PARMAK	ROALD DAHL	CAN YAYINEVİ	61
250	ÜÇ, İKİİ, BİR ATEŞ	ASLI TOHUMCU	CAN YAYINEVİ	73
251	DÜNYANIN BÜTÜN KEDİLERİ	ÇETİN ÖNER	CAN YAYINEVİ	53
252	İNCİ AVCISI	ŞÜKRAN FARIMAZ	CAN YAYINEVİ	61
253	KARGALAR KARA DEĞİLDİ	ÇETİN ÖNER	CAN YAYINEVİ	68
254	KANADIMDAKİ DENİZ	NİHAN TEMİZ	CAN YAYINEVİ	59
255	KUYRUKLU HAYVAN MASALLARI	REFİK DURBAŞ	CAN YAYINEVİ	93
256	MAYALI YAMALI BİR HİKAYE	GÖKNUR BİRİNCİOĞLU	CAN YAYINEVİ	78
257	BİR ŞEFTALİ BİN ŞEFTALİ	SAMED BEHRENGİ	CAN YAYINEVİ	53
258	GÖKTEN YAĞAN İKİZLER AŞKINA	AYŞE GÜREN	CAN YAYINEVİ	75
259	PITIRCIK KÜÇÜK PITIRCIK	GOSCINNY SEMPE	CAN YAYINEVİ	100
260	FLAMİNGO GÜNLÜĞÜ	KORAY AVCI ÇAKMAN	CAN YAYINEVİ	58
261	FLAMİNGO GÜNLÜĞÜ	KORAY AVCI ÇAKMAN	CAN YAYINEVİ	58
262	BÖCEK ORKESTRASININ MUHTEŞEM TURNESİ	GÖKNİL GENÇ	CAN YAYINEVİ	93
263	KAPLUMBAĞA	ROALD DAHL	CAN YAYINEVİ	69
264	EŞEKLİĞİNİ UNUTAN EŞEK	KORAY AVCI ÇAKMAN	CAN YAYINEVİ	97
265	ÇOCUKLARLA BERABER	DOSTOYEVSKI	CAN YAYINEVİ	84
266	MARANGOZUN KÖPEĞİ KASTANKA	ANTON CEHOV	CAN YAYINEVİ	62
267	EYVAH KARDEŞİMİ SEVMEME BAŞLADIM	AYLA KUTLU	BİLGİ YAYINEVİ	77
268	BİR KÜÇÜCÜK ASLANCIK VARMIŞ	TARIK DURSUN	BİLGİ YAYINEVİ	123
269	HOROZ İLE İNCİ TANESİ	TARIK DURSUN	BİLGİ YAYINEVİ	132
270	İYİLİKÇİ TILKI	TARIK DURSUN	BİLGİ YAYINEVİ	137
271	İNCİLİ SALKIM	HASAN LATİF SARIYÜCE	BİLGİ YAYINEVİ	99
272	GÖRÜNMEZ ADAM	HASAN LATİF SARIYÜCE	BİLGİ YAYINEVİ	84
273	BİLMECE BİLDİRMECE	M. KADRİ SÜMER	BİLGİ YAYINEVİ	89
274	KÜÇÜK MAVİ TREN	AYLA KUTLU	BİLGİ YAYINEVİ	80
275	SEVGİSAYAR	ÜLKER KÖKSAL	BİLGİ YAYINEVİ	118
276	DAĞ DENİZE KAVUŞTU	ÜLKER KÖKSAL	BİLGİ YAYINEVİ	109
277	SAHİBİNİ GEZDİREN KEDİ	HİDAYET KARAKUŞ	BİLGİ YAYINEVİ	99
278	MAVİ KAHKAHA ÇİÇEĞİ	HASAN LATİF SARIYÜCE	BİLGİ YAYINEVİ	92
279	MERCAN KIZ	HASAN LATİF SARIYÜCE	BİLGİ YAYINEVİ	102
280	BENİM ÇİRKİN KARDEŞİM	ÜLKER KÖKSAL	BİLGİ YAYINEVİ	131
281	ELMA ŞEKERİ ÜLKESİ	MAVİSEL YENER	BİLGİ YAYINEVİ	94
282	KARDELEN	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	80
283	BANDOCU ÇOCUK	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	94
284	ANNE DERSİM BİTMEDİ	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	92
285	ATATÜRK'Ü GÖRDÜM	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	96

286	DUMA DUMA DUM	ZEHRA ÜNÜVAR	BİLGİ YAYINEVİ	96
287	DEVE TELLAL PİRE BERBER İKEN	TARIK DURSUN	BİLGİ YAYINEVİ	139
288	ANNEANNEMİN ERİKLİ BAHÇESİ	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	118
289	SEVGİ MASALI	SAMED BEHRENGİ	BİLGİ YAYINEVİ	51
290	BİR ŞEFTALİ BİN ŞEFTALİ	SAMED BEHRENGİ	BİLGİ YAYINEVİ	55
291	KENDİNİ KÖPEK SANAN AYAKKABILAR	AYLA KUTLU	BİLGİ YAYINEVİ	74
292	BİR KUTU TEBEŞİR İSTİYORUZ	HÜSEYİN GÜNEY	BİLGİ YAYINEVİ	98
293	IRMAĞIN TÜRKÜSÜ	HÜSEYİN GÜNEY	BİLGİ YAYINEVİ	106
294	DOĞAN'IN YAYLA GÜNLÜĞÜ	HÜSEYİN GÜNEY	BİLGİ YAYINEVİ	88
295	KÜÇÜK MAVİ TREN	AYLA KUTLU	BİLGİ YAYINEVİ	80
296	KÜÇÜK ARI BÜYÜK ARI	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	84
297	ALTIN KAYALAR ADASI	ÜLKER KÖKSAL	BİLGİ YAYINEVİ	120
298	KONUŞAN BALON	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	60
299	SAMANADAM	ANOOSHIRVAN MIONDIJI	CAN YAYINEVİ	55
300	BEN CUMHURİYET BAYRAMI'NDA DOĞDUM	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	86
301	BAŞLI KIŞLI ÇOCUK	AYLA KUTLU	BİLGİ YAYINEVİ	100
302	OKULA GİDEN ROBOT	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	88
303	MUM BEBEK	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	92
304	ORMANA DÖNÜŞ	HÜSEYİN GÜNEY	BİLGİ YAYINEVİ	88
305	ANNEMLE KAHVE İÇMEK	ÜLKER KÖKSAL	BİLGİ YAYINEVİ	120
306	KARLI YOLLARDA	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	76
307	UYSAL DEV	ZEHRA ÜNÜVAR	BİLGİ YAYINEVİ	102
308	ALTIN OĞLAN İLE ALTIN KIZ	HASAN LATİF SARIYÜCE	BİLGİ YAYINEVİ	95
309	AYŞECİK VE FATMACIK	HASAN LATİF SARIYÜCE	BİLGİ YAYINEVİ	101
310	GÖRÜNMEZ ADAM	HASAN LATİF SARIYÜCE	BİLGİ YAYINEVİ	84
311	MAVİ KAHKAHA ÇİÇEĞİ	HASAN LATİF SARIYÜCE	BİLGİ YAYINEVİ	92
312	ANKARA'DA LEYLAK GÜNLERİ	ÜLKER KÖKSAL	BİLGİ YAYINEVİ	101
313	BONCUK ADASI	ÜLKER KÖKSAL	BİLGİ YAYINEVİ	115
314	UZAYDA KEDİ VAR MI?	ÜLKER KÖKSAL	BİLGİ YAYINEVİ	143
315	UZAY KARPUZU	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	102
316	HOKUS POKUS	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	111
317	YUMURTADAN ÇIKAN ÖĞRETMEN	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	94
318	BENİM SEVGİLİ GENİM	ÜLKER KÖKSAL	BİLGİ YAYINEVİ	166
319	BİR KEDİNİN ANILARI	HİDAYET KARAKUŞ	BİLGİ YAYINEVİ	74
320	PAZAR KUŞLARI	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	78
321	ARKADAŞIM DEDE	SULHİ DÖLEK	BİLGİ YAYINEVİ	116
322	AYŞEGÜL	ÜLKER KÖKSAL	BİLGİ YAYINEVİ	122
323	GÜLE GÜLE KÜÇÜK ARKADAŞ	HASAN LATİF SARIYÜCE	BİLGİ YAYINEVİ	130
324	EVİNDEN KAÇAN MASAL	MAVİSEL YENER	BİLGİ YAYINEVİ	67
325	YEDİ RENKLİ SAAT	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	88

326	UÇAN EŞEK	MUZAFFER İZGÜ	BİLGİ YAYINEVİ	70
327	BÜYÜK ATATÜRK'TEN KÜÇÜK ÖYKÜLER 2	SÜLEYMAN BULUT	CAN YAYINEVİ	150
328	BÜYÜK ATATÜRK'TEN KÜÇÜK ÖYKÜLER 1	SÜLEYMAN BULUT	CAN YAYINEVİ	142
329	GÜNIŞIĞI HOŞÇAKAL	ÜLKÜ TAMER	CAN YAYINEVİ	64
330	ATATÜRK HANGİ TAKIMI TUTUYORDU	SÜLE	CAN YAYINEVİ	73
331	LUMPI LUMPI ARKADAŞIM EJDERHA HEPSİ MAVİ BÖĞÜRTLENİN SUÇU	SILVIA RONCAGLIA	CAN YAYINEVİ	43
332	BİR PUDİNG HİKAYESİ	ŞEBNEM İÇİGÜZEL	CAN YAYINEVİ	44
333	PULLAR ŞAVAŞI	ÜLKÜ TAMER	CAN YAYINEVİ	64
334	LUMPI LUMPI (OYUNCAKLAR ÜLKESİNDE)	SILVIA RONCAGLIA	CAN YAYINEVİ	50
335	LUMPI LUMPI (KRALİÇE LAPALAPA VE YEDİ EJDERHA)	SILVIA RONCAGLIA	CAN YAYINEVİ	53
336	LUMPI LUMPI (EYVAH AŞI)	SILVIA RONCAGLIA	CAN YAYINEVİ	45
337	LUMPI LUMPI (ÇİZME DE ÇİZME ŞAPKA DA ŞAPKA)	SILVIA RONCAGLIA	CAN YAYINEVİ	45
338	BİRİ DEV BİRİ PİRE	REFİK DURBAŞ	CAN YAYINEVİ	69
339	SELO'NUN KUŞLARI	CEMİL KAVUKÇU	CAN YAYINEVİ	96
340	PALAVRACI BARON	ERICH KASTNER	CAN YAYINEVİ	101
341	PANTOLONLU EŞEK	HENRI BASCO	CAN YAYINEVİ	165
342	GÖKYÜZÜNDEN GELEN PASTA	GIANNI RADARI	CAN YAYINEVİ	101
343	KRALIN ADALETİ	BİLGİN ADALI	CAN YAYINEVİ	90
344	MANOLİTO EVİNDEN AYRILIYOR	ELVIRA LINDO	CAN YAYINEVİ	146
345	PITIRCIK'A BİR ÖPÜCÜK	GOSCINNY SEMPE	CAN YAYINEVİ	98
346	ŞİŞKOLARLA SISKALAR	ANDRE MAUROIS	CAN YAYINEVİ	102
347	YAMAN TİLKİ	ROALD DAHL	CAN YAYINEVİ	99
348	TABİAT ANA ANLATIYOR	KARL EWALD	CAN YAYINEVİ	191
349	BACH YÜRÜRKEN	GÖKNİL GENÇ	CAN YAYINEVİ	180
350	MANOLİTA HUYSUZLUK YAPIYOR	ELVIRA LINDO	CAN YAYINEVİ	155
351	KÜÇÜK KAPTAN VE KORSAN HAZINESİ	PAUL BIEGEL	CAN YAYINEVİ	156
352	KİMYON VE SEVGİYLE	LENA MERİKA	CAN YAYINEVİ	107
353	NARİN	PÜRNUR SOĞANGÖZ	CAN YAYINEVİ	149
354	ODISSEIA (KRAL ODISSEUES'UN SERÜVENLERİ)	HOMEROS	CAN YAYINEVİ	107
355	KAHRAMAN CİNGÖZLER	MARK TWAIN	BİLGİ YAYINEVİ	151
356	SEVGİ MASALI	SAMED BEHRENGİ	CAN YAYINEVİ	92
357	ULDUZ KIZ'IN KARGALARI	SAMED BEHRENGİ	CAN YAYINEVİ	105
358	SEFİLLER	VICTOR HUGO	CAN YAYINEVİ	140
359	ŞU BABAMIN İŞLERİ	CARLOS BLOAN	CAN YAYINEVİ	72
360	İDA'NIN ÇİÇEKLERİ	SEÇME DÜNYA MAS.	İNKILAP YAYINEVİ	61
361	BEYAZ PANTOLON	YAŞAR KEMAL	YAPI KREDİ	51

			YAYINEVİ	
362	YAĞMURLA GELEN	YAŞAR KEMAL	YAPI KREDİ YAYINEVİ	80
363	YEŞİL KERTENKELE	YAŞAR KEMAL	YAPI KREDİ YAYINEVİ	46
364	ÜÇ ÖYKÜ	SABAHATTİN ALİ	YAPI KREDİ YAYINEVİ	49
365	KALEMLER	YAŞAR KEMAL	YAPI KREDİ YAYINEVİ	40
366	SEVDALI BULUT MASALI	NAZİM HİKMET	YAPI KREDİ YAYINEVİ	48

Ek C: Anket İzin Belgesi, Anket ve Etik Kurul Onayı

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411-44-E.4854936
Konu: Anket Araştırma İzni

02.05.2016

İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
(Personel Daire Başkanlığı)

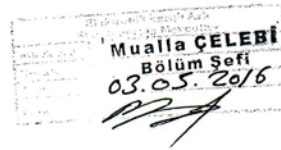
- İlgi: a) 22.04.2016 tarih ve 2325 sayılı yazınız.
b) Valilik Makamının 29.04.2016 tarih ve 4800441 sayılı oluru.

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Murat KARADEMİR'in "*İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Kitap Okuma Alışkanlıklarının Düzeyi Nedir*" konulu tezi hakkındaki ilgi (a) yazınız ilgi (b) valilik onayı ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve araştırmacının söz konusu talebi; bilimsel amaç dışında kullanmaması, *uygulama sırasında bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen mühürlü ve imzalı veri toplama araçlarının uygulanması*, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılması koşuluyla, gerekli duyurunun araştırmacı tarafından yapılması, okul idarecilerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim -öğretimi aksatmayacak şekilde ilgi (b) Valilik Onayı doğrultusunda uygulanması ve işlem bittikten sonra 2 (iki) hafta içinde sonuçtan Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Bölümüne rapor halinde bilgi verilmesini arz ederim.

Harun TÜYSÜZ
Müdür a.
Müdür Yardımcısı

EK:1- Valilik Onayı
2- Ölçekler

İl Millî Eğitim Müdürlüğü
E-Posta: sgb34@meb.gov.tr

A. BALTA VHKİ
Tel: (0 212) 455 04 00-239
Faks: (0 212)455 06 52

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 98ff-c37d-3b90-9bfd-5c56 kodu ile teyit edilebilir.

I. BÖLÜM
KİŞİSEL BİLGİLER

- 1- Okulunuzun adı?
.....
- 2- Nerede yaşıyorsunuz?(yaşadığınız ilçe ismi)
.....
- 3- Cinsiyetinizi belirtiniz.
a-) Kız b-) Erkek
- 4- Annenizin eğitim durumu nedir?
a-) Okuryazar değil
b-) İlkokul mezunu
c-) Ortaokul mezunu
d-) Lise ve dengi okul mezunu
e-) Üniversite mezunu
- 5- Babanızın eğitim durumu nedir?
a-) Okuryazar değil
b-) İlkokul mezunu
c-) Ortaokul mezunu
d-) Lise ve dengi okul mezunu
e-) Üniversite mezunu
- 6- Babanızın mesleği nedir?
a-) Memur b-) İşçi c-) Esnaf d-) Çiftçi
e-) Diğer (.....)
- 7- Annenizin mesleği nedir?
a-) Memur b-) İşçi c-) Ev hanımı
d-) Diğer (.....)
- 8- Ailenizin aylık geliri ne kadar?
a- 0-1000 TL.
b- 1000-1500 TL.
c- 1500-2000 TL.
d- 2000 TL. ve fazlası
- 9- Eviniz kaç odalı?
a-)2 b-)3 c-)4 d-)5
- 10- Kendinize ait odanız var mı?
a-)Evet b-)Hayır

- 11-Siz ders çalışırken çalıştığınız odada sizden başka bulunan kişi sayısı kaçtır?
a-) Sadece ben bulunurum.
b-)Bendenen başka 1-3 kişi bulunur.
c-) Benden başka 3-5 kişi bulunur.
d-) Ders çalıştığım gün-saate göre kişi sayısı değişir.

- 12-Kaç kardeşiniz var?
a-) Yok b-) Bir c-) İki d-) Üç veya daha fazla

- 13-Sizden başka okuyan kardeşiniz varsa nerede okuyor? (Sayılarını yazınız)
a-) Anaokulu(.....) b-) İlkokul(.....)
c-) Ortaokul (.....) d-) Ortaokul(.....)
e-) Üniversite(.....)

II. BÖLÜM

OKUMA ALIŞKANLIĞI ÖLÇME
SORULARI

- 14- Boş vakitlerinizde daha çok ne yapmaktan hoşlanıyorsunuz?
a-) Televizyon seyretmek
b-)Bilgisayarda oyun oynamak
c-) Kitap okumak
d-) Diğer
(Açıklayınız).....
- 15- Elinizde bir miktar para olsa bunu ne için kullanırsınız?
a-) Yiyecek almak için
b-) Giyecek almak için
c-) Kitap almak için
d-) Oyuncak almak için
e-) Diğer
(Açıklayınız).....
- 16- Okula başlamadan önce anne babanız size kitap okur muydu?
a-) Evet b-) Hayır

17-Evinizde bir kitaplığımız ya da kitap köşeniz var mı?

a-) Evet b-) Hayır

18- Evinizin çevresinde kütüphane var mı?

a-) Evet b-) Hayır

19- Evinize düzenli olarak günlük gazete ve dergi alınır mı?

a-) Düzenli olarak günlük bir gazete alınır.
b-) Düzenli olarak birden fazla gazete ve dergi alınır.

c-) Aralıklı olarak gazete ve dergi alır.
d-) Gazete ve dergi alınmaz.

20- Hangi tür kitapları okumaktan hoşlanıyorsunuz?

a-) Roman
b-) Şiir
c-) Çizgi roman
d-) Öykü
e-) Diğer

(Açıklayınız).....

21- Daha çok hangi konuyu içeren kitaplar okursunuz?

a-) Duygusal
b-) Macera
c-) Mizah
d-) Bilim kurgu
e-) Polisiye
f-) Diğer

(Açıklayınız).....

22- Sizi kitap okumaya teşvik eden etkenler nelerdir?

a-) Öğretmenin kitap okumanızı istemesi
b-) Öğretmenin kitap okuyup kendi okuduğu kitapları size anlatması
c-) Okumayı sevmeniz
d-) Aile büyüklerinin kitap okumanızı istemesi
e-) Aile büyüklerinin kitap okuması

23- Kitap okumanıza engel olan en önemli etken nedir?

a-) Ev işlerine yardım etmem
b-) Kitap fiyatlarının pahalı olması
c-) Derslerin yoğunluğu
d-) Televizyon
e-) Bilgisayar
f-) Diğer

(Açıklayınız).....

24- Anneniz ya da babanız size hangi amaçla kitap alır?

a- Öğretmen istediği için
b- Ailem kitap okumamı istediği için
c- Siz kitap okumak istediğiniz için
d- Doğum günü, yılbaşı gibi özel günlerde hediye etmek amacıyla
e- Anneniz ve babanız size hiçbir amaçla kitap almaz.

25- Kitaptan başka yayın okuyor musunuz?
(Birden fazla şıkkı işaretleyebilirsiniz.)

a-) Gazete
b-) Dergi
c-) İnternet yayınları (gazete, dergi, ders konularını içeren yazılar, hikâye, roman, çizgiroman)
d-) Diğer

(Açıklayınız).....

26- Kütüphanelerden ne amaçla yararlanıyorsunuz?

a-) Ödev için kitaplara ve ansiklopedilere bakıyorum.
b-) Roman, hikâye vs. almak için yararlanıyorum.
c-) Diğer

(Açıklayınız).....

G

Aşağıdaki soruları size uygun olan bölüme X işareti koyarak cevaplandırınız.

	HİÇ	ARA SIRA	GENELLİKLE	HER ZAMAN
27- Anneniz ya da babanız size ne sıklıkta kitap alır?				
28- Satın aldığınız kitaplarınızı ne sıklıkta kendiniz seçersiniz?				
29- Okuduğunuz kitapları ne sıklıkta arkadaşlarınızdan ödünç alırsınız?				
30- Okuduğunuz kitapları ne sıklıkla "okul kütüphanesi"nden alırsınız?				
31- Okuduğunuz kitapları ne sıklıkla "sınıf kitaplığı"ndan alırsınız?				
32- Sınıfınızda kitap okumak için ne sıklıkla ders saati ayrılır?				
33- Doğum günü, sınıf geçme vb. nedenlerden dolayı başkaları kitap hediye etme alışkanlığına ne derece sahipsiniz?				
34- Anneniz boş zamanlarında ne sıklıkta kitap okur?				
35- Babanız boş zamanlarında ne sıklıkta kitap okur?				
36- Anneniz boş zamanlarında ne sıklıkta gazete ve dergi okur?				
37- Babanız boş zamanlarında ne sıklıkta gazete ve dergi okur?				
38- Harçlıklarınızla ne sıklıkta kitap alırsınız?				

52- Son bir yılda okuduğunuz kitapların ismini yazar mısınız?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

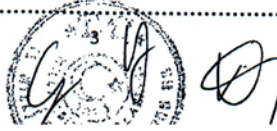
.....

.....

.....

.....

.....

Aşağıdaki soruları size uygun olan bölüme X işareti koyarak cevaplandırınız.

	HİÇ	BİRAZ	OLDUKÇA	TAMAMEN
39-Kitap okumanız kelime hazinenizi ne derece artırıyor?				
40-Kitap okumanız hayal dünyanızı ne derece geliştiriyor?				
41-Kitap okumanız derslerinizdeki başarılarınızı ne derece artırıyor?				
42-Arkadaş tavsiyesi kitap okumanızda ne derece etkilidir?				
43-Annemiz kitap okumanızda ne derece etkilidir?				
44- Babanız kitap okumanızda ne derece etkilidir?				
45-Öğretmeniniz kitap okumanızda ne derece etkilidir?				
46-Kitle İletişim araçları (Tv, radyo, internet, gazete..) kitap okumanızda ne derece etkilidir?				
47- Kitapların biçimsel özellikleri (baskı kalitesi, kalınlığı- inceliği, bol resimli olması vb.) kitap okuma isteğinizi ne derece etkilemektedir?				
48- Okuduğunuz kitabın çok okunan kitaplar arasında olması o kitabı okumanızı ne derece etkiler?				
49- Okul kütüphanenizdeki kitap sayısının ne derece yeterli olduğunu düşünüyorsunuz?				

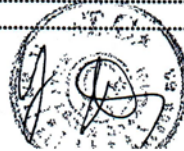
50- Öğretmeniniz kitap okumanız konusunda sizi yönlendiriyor ise, nasıl yönlendiriyor?Açıklayınız

.....
.....
.....
.....
.....

51- Bu güne kadar okuduğunuz kitaplardan sizi en çok etkileyeni hangisidir? Neden?

.....
.....
.....
.....

4

G

ÖZGEÇMİŞ

Murat KANDEMİR

E-mail: onurmuratxx@hotmail.com

Doğum Yeri :Yozgat

Medeni Durumu: Bekâr

Eğitim Bilgileri

2015-2018 İstanbul Aydın Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği AnaBilim Dalı
(**Yüksek Lisans**)

1989-1993 Süleyman Demirel Üniversitesi- Burdur Eğitim Fakültesi (**Lisans**)

